

Yabancı sermayeye duyulan ihtiyacı karşılamak için daha emin ve güçlü adımlar atılmak istense de sürecin üretim krizine doğru evrilmesi karşısında çaresiz bir durumdadır. Ekonomide atılan "yeni" rota siyasal bir değişimden çok borç çarkının selameti için parasal sıkılaştırılmaya dayalıdır.

özgür gelecek için

Yeni Demokrasi

5 TEMMUZ-19 TEMMUZ 2023 • SAYI: 140 • FİYAT: 10 TL • ISSN: 2630-5526

gazetesi

KİTLELERİN HAKLI ÖFKESİ SUSMAYACAĞAK

EKONOMİ 6

DÜMEN KIRILDI, "NAS" RAFA KALDIRILDI

Ekonomik görünümde kısa aralıklarla yaşanan bozulmanın sebepleri esasta yapısaldir. İçinden geçtiğimiz süreçte dünya çapında sıklıkla pike yapan krizi besleyen en önemli faktör ise yer yer sertleşme eğilimi de gösteren emperyalist çekişmedir. Söz konusu bu çekişme pandemi sürecinde ve sonrasında ekonomik alanda sert sürtüşmeler halinde belirmiş, emperyalistlerin ekonomi politikaları da bu çekişmeye göre dizayn edilmiştir.

DÜNYA 20

KİRLİ TETİKTE WAGNER'İN PARMAK İZİ

Wagner isyanı kuşkusuz gelişecek olan süreçlerin bir provası niteliğindedir. Emperyalist devletlerin pazar savaşlarının daha fazla artacağı aşikârdır. Dolayısıyla emperyalistler Wagner vb. yapıları çatışma sahalarına daha fazla sürecektir. Hiç kuşkusuz bu durum yaşanan ekonomik krizden bağımsız değildir. Savaşın itici gücü olan krizler arttıkça Wagnervari tehditler güçlenecektir.

SAYFA 12-13-14

KOLEKTİF DOĞRULTU

Her Komünist Partisi Enternasyonalizmin Bayrağıdır

Sivas Katliamı anmasına polis saldırdı

İstanbul'un Sancaktepe İlçesine bağlı Sarıgazi Demokrasi Caddesi'nde Sivas Katliamı'nın 30. yıl dönümü nedeniyle yapılmak istenen yürüyüşe polis saldırdı. Birçok kişi işkenceyle gözaltına alındı.

Sarıgazi Demokrasi Meydanı'ndaki anmaya katılan kitle, yürüyüş gerçekleştirmek için bir araya geldi. Polis, Partizan flamasında bulunan İbrahim Kaypakaya silüetini gerekçe göstererek yürüyüşe izin vermedi. Kitle "Yaşasın

Devrimci Dayanışma" sloganıyla dayanışma göstererek polis engellemesini protesto etti. Yürüyüşü engellemek için polis, anmaya katılan kitleyi ablukaya aldı. Engelleme karşısında anmaya katılan kitle "Sivas'ın Hesabı Sorulacak", "Katil Polis Sarıgazi'den Defol", "Faşizme Karşı Omuz Omuz", "Bedel Ödedik, Bedel Ödeteceğiz", "Direne Direne Kazanacağız", "Sivas'ın Hesabı Sorulacak" sloganlarıyla eylemi sürdürdü.

Polis, yürüme iradesi göstererek ilerleyen kitleye biber gazıyla saldırarak çok sayıda kişiyi işkenceyle gözaltına aldı.

Ara sokaklarda da devam eden polis saldırısı ve ablukasında aralarında 3

Partizan okurunun ve gazeteci Emre Orman'ın da bulunduğu birçok kişiyi işkenceyle gözaltına aldı.

Gözaltına alınanların Sarıgazi karakolunda ifadelerinin alınacağı öğrenildi.

HANİFİ ZENGİN'DEN TEHDİT: VAR MI BİZE LAF SÖYLEYECEK BİR DELİKANLI

Protesto ve eylemlerde birçok kez başta gazeteciler olmak üzere eylemcilere şiddet uygulamasıyla gündeme gelen İstanbul Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube Müdürü Hanifi Zengin, Sarıgazi'deki tavrı ve konuşmasıyla yeniden gündem oldu. Gazeteci Zeynep Kuray'ın anmadan paylaştığı görüntülerde Hanifi Zengin "Var mı bize laf söyleyecek bir delikanlı" diyerek halkı kışkırtma yoluyla tehdit etti.

Türkiye çalışma koşullarında en kötü 10 ülkeden biri

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu Küresel Haklar Endeksi'ni açıkladı. Türkiye bir kez daha işçi hakları açısından en kötü on ülke arasında yer aldı. Türkiye, geçtiğimiz yılda da işçi hakları açısından en kötü on ülke arasında yer almıştı.

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun (ITUC) 148 ülkeyi kapsayan Küresel Haklar Endeksi'ne göre Türkiye, 2023 yılında da çalışanlar için en kötü 10 ülkeden birisi oldu.

Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu'nun geleneksel yıllık raporu, 149 ülkede işçi haklarının durumunu gözler önüne seriyor.

İşçi hakları ve çalışma hayatına dair uygulamalara bakılarak hazırlanan rapora göre, 2023'te çalışanlar için en kötü 10 ülke, Bangladeş, Beyaz Rusya, Ekvador, Mısır, Esvatini, Guatemala, Myanmar, Tunus, Filipinler ve Türkiye olarak kayda geçti.

(HABER MERKEZİ)

En büyük şirketlerin kârı 2022'de yüzde 245,5 arttı

büyük şirketlerinin geçen yıl net satışlar, ihracat ve kâr anlamında rekor düzeyde büyüme/artış yakaladıklarını ortaya koydu.

Fortune 500 Türkiye-2022 Araştırması'nda yer alan şirketlerin toplam net satışları bir önceki yıla göre yüzde 148,7 oranında artarak 7 trilyon 986 milyar liraya çıktı. Fortune 500 Türkiye şirketlerinin 2022 yılında net satışlarında sağladıkları söz konusu artış, ilk araştırmanın yapıldığı Fortune 500 Türkiye-2007'den bu yana geçen 16 yılda gerçekleşen en yüksek oranlı artış oldu. 2022 yılı yüzde 97,72 olan ÜFE oranı dikkate alındığında ise Fortune 500 Türkiye şirketlerinin net satışlarında yüzde 25,8 oranında reel artış sağladıkları görülüyor. Şirketler, net satışlarını dolar bazında da yüzde 33,4 gibi yüksek oranda artırdı.

(HABER MERKEZİ)

Türkiye'nin en büyük 500 şirketi 2022 yılında net kârını yüzde 245,5 artırdı. Buna göre resmi enflasyonun yüzde 64,2 olduğu 2022 yılında, şirketler kârını reel olarak katlamış oldu. Halk ise derinleşen ekonomik kriz içerisinde alım gücünde ciddi düşüş yaşadı ve sefaletle mahkûm edildi.

Fortune 500 listesine giren en büyük 500 şirketin 2021'deki net kâr artışı yüzde 137,7 idi. Fortune 500 Türkiye-2022 Araştırması, Türkiye'nin en

İş cinayetlerinin yüzde 12'sini tarım işçileri oluşturuyor

İş cinayeti haberleri her geçen gün artmaya devam ederken işçi ölümlerinin yüzde 12'sinin mevsimlik tarım işçilerinden oluştuğu açıklandı.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) İstanbul Koordinasyonu Üyesi Gökhan Turan, "İSİG Meclisi raporları incelendiğinde yıllık ölümlerin en az yüzde 12'si mevsimlik tarım işçilerinden oluşmaktadır." dedi.

Çocuk işçilere de değinen Turan, "Çocuklar okuma hakları ellerinden alınan taze canlar. Aileye katkı için çalıştırılırlar. Bünyelerinin el vermeyeceği yüklerin altında fiziki zorlanmaya maruz kalırlar. Çocukları çalıştırmamak için ailelerinin ihtiyaçlarını gidermek gerekir. Gelir dengesi, herkesin çalışma özgürlüğü hakkını sağlamak gerekir." dedi.

(HABER MERKEZİ)

POLİTİK
GÜNDEM"GÖKKUBBENİN ALTINDA KAOS VAR
KOŞULLAR MÜKEMMEL"

Mao Zedung

23 Haziran'da "Rus özel askeri şirket ve paralı askerler grubu" olarak bilinen Wagner, silahlı bir protestoya kalkıştı ve 24 Haziran'da Rostov ve Voronej'deki kilit noktalar olan Rus askeri tesislerini kontrol altına aldı. Moskova'ya doğru yürüyüşe geçen Wagner birlikleri, kendi deyimleriyle "protesto" amaçlı kalkışmalarını Belarus lideri Lukaşenko'nun araya girmesiyle bir uzlaşma sonucu 24 saat içinde sonlandırdı.

Rusya'da yaşanan bu ilginç, beklenmedik ve Ukrayna işgalinin yarattığı bir yarılmanın sonucu olarak ortaya çıkan gelişme tartışılırken 27 Haziran'da bu gelişme karşısında avuçlarını ovuşturan "emperyalist batı blokunun" ana güçlerinden Fransa'da bir isyan patlak verdi. 17 yaşındaki Nael M.nin polis kurşunuyla katledilmesi sonucu zaten emeklilik yasa tasarısından dolayı hareketli ve gergin olan Fransa'da tüm ülkeye yayılan bir isyan başladı. Kitlesele protestolar sokak çatışmalarına, polis karakollarının ve araçlarının hedef haline gelmesine, telefon tekellerinin ve market zincirlerinin, mağazaların basılmasına evrildi. İsyanı karşı polis ve askerlerin yetersizliği Fransız egemen güçlerinin sivil faşistleri seferber etmesine neden oldu. Şimdi Fransa sokakları çok katmanlı ve çok yönlü bir çatışma ve mücadele sahası haline gelmiş durumda. Halkın meşru ve militan isyanı tüm dünyanın gündemine girmiş bulunuyor.

Emperyalist sistemin çok yönlü yaşadığı ekonomik, siyasi, askeri krizi bir yandan gerici klikler arasındaki mücadelede yarılmalara yol açarken diğer yanda meşru ve haklı halk isyanlarına da zemin sunmaktadır.

Rus emperyalizmi cephesinde, Ukrayna işgali ve NATO eksenine oturan savaş kışkırtıcılığı uzadıkça sorunlar daha da derinleşmekte, klik çatışmaları ise sertleşmektedir. Wagner şirketinin sahibi ve kalkışmanın lideri Prigojin 24 saatlik kalkışma sonrasında Belarus'a gönüllü sürgün olurken Putin, Wagner birliklerine üç seçenek sundu: Ya Rus savunma bakanlığına bağlanmayı kabul eden sözleşmeleri imzalamak ya Belarus'a, liderlerinin yanına gitmek ya da evlerine ve ailelerine dönmek. Bu Afrika'da, Suriye'de, Ukrayna'da Rus emperyalizminin çı-

karı için savaşan paralı askeri grubun dağıtılması olarak yorumlandı. Rusya, Ukrayna işgaline kadar ve hatta işgal sürecinde de önemli roller yüklediği Wagner'i şimdi bir "ihamet şebekesi" olarak tanımlama yoluna girerken Ukrayna işgaliyle saçaklanmış klik mücadelesinin diyetini ödemektedir. Prigojin önderliğindeki bu kalkışmanın boyutuna, süresine, hedefine ve nihayet uzlaşmayla çözülen yapısına baktığımızda emperyalist Rus tekellerinin açık bir klik mücadelesine tanıklık ettiğimizi söylemek mümkündür. Prigojin bir süredir Ukrayna cephesinde işlerin yolunda gitmediğini, ordunun iyi yönetilmediğini, daha sert ve acımasız karakterde bir mücadelenin gerekli olduğunu, gelişmelerin "Bolşevik devrime" giden türden çelişkiler yarattığını dillendiriyordu. Rus ordusunun kayıplarının resmi kaynakların aktarımından çok daha fazla olduğunu ve kayıplara paralel bir kazanım elde edilemediğini ifade ediyordu. Nihayetinde işgali sürdürmenin daha güçlü bir seferberlik ve daha sertleşmiş bir mücadele gerektirdiğini ifade edip bu yöndeki talepleri "şoven" bir siyasal üslupla dillendirmekteydi. Prigojin'le temsil bulan bir egemen sınıf kliğinin Rusya'da boy verdiği ama yeterince güçlü ve etkili düzeye ulaşamadığı ortaya çıkan sonuçla birlikte görülmüştür.

Wagner kalkışması geçirilmiş olsa dahi Ukrayna işgalinin buna sunduğu zemin korunmaktadır. Bu bağlamda Rus emperyalist tekelleri içindeki klik mücadelesinin de tasfiye, uzlaşma ve arayış şeklinde bir mücadele sürecini devam ettireceğini söylemek hatalı olmayacaktır. Ancak Rusya'nın "Batı emperyalist bloku" ile mücadelesinin niteliğinde ve bunlar arasındaki derin karışıklıkta, Ukrayna işgalinin hedeflerinde esaslı bir değişim olmayacaktır. Zira işgal sürecinin ve savaşın daha da güçlendirilmesi, doların rezerv para olmaktan çıkarılması, BRICS'in hem ekonomik hem sosyal hem siyasi hem kültürel hem de sportif bir birlik zemini haline getirilmesi noktasında güçlü adımlar atılmakta, Astana görüşmeleri belirlenen eksende devam etmektedir. Enerji kaynaklarının ve olanağının, ticari ilişkilerin ve sermaye ihracının devreye daha etkin sokulduğu bir ekonomik yönelim de güçlendirilmektedir. Rusya içindeki klik çatışmasının eksen değişikliğine dayalı bir mücadeleden çok bu eksenin daha fazla işlevlendirilmesine dair bir mücadele olduğu açıktır. Kurulan

uluslararası ilişkiler, yapılan anlaşmalar ve planlar aksamadan, esaslı bir güven sorununa yol açmamış olarak sürmektedir.

ABD, İngiliz, AB'li emperyalistlerin Ukrayna üzerinden Rusya'daki bu gelişmeyi ve çelişkileri bir fırsata çevirme eğilimi kuşkusuz kaçınılmazdır. Ukrayna'nın hava savunma sistemi ve F-16'larla donatılması, maddi kaynaklarla kışkırtılması için daha fazla çaba harcanacaktır. Süreç emperyalistlerin işlevli bir uşağı olmakta çarpınan Ukrayna egemenlerinin NATO üyeliği ve nükleer silah için talepkâr olmalarına dünden daha uygundur.

Doğu Avrupa'da Rusya ve emperyalist batı bloku arasındaki mücadele tırmanarak devam edecektir.

Gelişmeler emperyalistler arası rekabetin keskinleştiği ekonomik ve siyasi krizin de derinleştiğini göstermektedir. Emperyalist merkezlerde kitlelerin çelişkisi derinleşmekte, sınıf mücadelesinin seyrine olumlu anlamda katkılar sunmaktadır. Fransa'daki isyanın siyasal bir bütünlüğü ve programı yoktur; ancak "isyan etmek meşrudur" devrimci tezine dayanan bir dinamik söz konusudur. Hareket bu anlamda dizginsiz ilerlemekte, inşa dinamiğine kavuşmasa da yıkma dinamiğine olabildiğince güçlü yaslanmaktadır.

**KRİZ, ŞOVENİZM VE KAPSAMI
ARTAN SALDIRGANLIK**

Gelir adaletsizliğinin dünya ölçeğinde artması, sömürünün vahşileşmesi, alım gücünün düşmesi, artan siyasal baskılar kitlelerin çelişkilerini derinleştirmektedir. Buna karşı dünyada egemen sınıflar şovenizm silahını daha etkili kullanma yoluna gitmektedir. Emperyalist arasındaki mücadele ve dolaylı silahlı savaşım savaş iklimini beslemektedir. Bu tüm dünya ölçeğinde çeşitli düzeylerdeki gerginlikleri süreklileştirmektedir. Bu tabloda en aktif biçimde şovenizme başvurulmaktadır. Şovenizm kitleleri zehirleyen, onları gerici devletler ve egemen sınıflar etrafında kenetlenmeye sevk eden işlev görmektedir.

Türk egemenleri de yaşadıkları ekonomik-siyasi krizde emperyalist sermayeye güven vermek için çarpınmaktadır. Yabancı sermayeye duyulan ihtiyacı karşılamak için daha emin ve güçlü adımlar atılmak istense de sürecin üretim krizine doğru evrilmesi

karşısında çaresiz bir durumdadır. Ekonomide atılan "yeni" rota siyasal bir değişimden çok borç çarkının selameti için parasal sıkılaştırılmaya dayalıdır. Daha saldırgan, baskıcı ve ideolojik hegemonyayı pekiştiren bir yaklaşım içindedir. Bu tarz yönetim, özellikle ekonomik alanda öngörülen büyük sorunlar karşısında kaçınılmazdır. Tırmanan enflasyon, kur üzerindeki baskının azalmasıyla rahatlıkla gözlemlenebilir hale gelen devalüasyon, üretim krizi ve stok fazlası ile tırmanacak işsizlik, artan borçlar, bankacılık sisteminde alınacak tedbirler faşist diktatörlüğün halka karşı daha saldırgan, hak mücadelesine daha tahammülsüz olmasını zorunlu kılacaktır. Bu çok yönlü bir siyasal baskı, ideolojik kuşatma, kitleleri düşmanlaştırma, Kürt meselesine ve uluslararası çelişkilerle yaslanarak şovenizmi ve dini argümanları körükleme ve hegemonya oluşturma yaklaşımını boyutlandıracaktır.

Çürümüş sistemi restore etmeye dair seçimlerde oluşan, oluşturulan beklenti geniş bir kesimde hayal kırıklığı oluşturmuştur. Kuşkusuz sistem çürümeye devam edecektir. Seçimlerle umut edilen beklenti reformist, tasfiyeci siyasal anlayışları da içten içe çürütmüştür. Bu çürümüşlüğü karşı halkı uyaran ve gerçek kurtuluşun sorunlar karşısında örgütlenmek ve mücadele etmek, patron-ağaların tüm bölüklerine karşı siyasal olarak uyanık olmak ve halkın bağımsız eylemini örgütlemek olduğunu ifade eden MLM'lerin süreci daha etkili karşılama dinamiği kuşkusuz fazladır. Türk hâkim sınıflarının, sınıf uzlaşmacılığına karşı güçlü bir bilinç oluşturan İbrahim KAYPAKKAYA'nın sülietini görünmez kılma çabası hiç kuşkusuz bir potansiyelin farkında olmasından bağımsız düşünülemez. 2 Temmuz anmalarında dahi Kaypakkaya'yı hedeflemek sınıfsal bir endişenin dışavurumudur. Bu sınıfsal tutuma karşı başka bir sınıfsal tutum oluşturmak ve bilinç geliştirmek hayati önemdedir. Düşman bilinci güçlü, halkın bağımsız eylemini örgütleme kavrayışı gelişkin ve faşizmi alt etmenin yolu olarak Halk Savaşını kuşanmış bir yaklaşım halkın her tür gerici kuşatmayı parçalamasının rotasıdır. Daha güçlü bilinç, daha yaygın örgütlenme ve daha gelişkin bir sınıf savaşımı için seferber olalım.

ASGARI ÜCRET ÇIKMAZI

2023 yılının ikinci altı ayı için, ağustostan itibaren geçerli olacak asgari ücret, 20 Haziran tarihinde yaklaşık yüzde 34'lük artışla 11 bin 402 TL olarak belirlendi. Son dönemlerde sıklıkla karşılaştığımız bir biçimde, alışık olunmayan, kanun ve yönetmeliklere dahi aykırı bir tarzda belirlenen "asgari" ücret işçi sınıfı ve diğer tüm emekçiler için ağır sömürü şartlarında bir değişim olmayacağını bir kez daha somutlaştırdı. Aksi yönde bir beklentinin de uzun zamandır söz konusu olmadığını özellikle vurgulamamız gerekir. Asgari ücret komisyonunda, dostlar alışverişte görsün misali toplanıldığı ve asgari ücret adına pek de bir şeyin konuşulmadığı, tartışılmadığı da rahatlıkla tahmin edilebilir. Sendika başkanlarının, yetkililerinin neredeyse devlet lehine sürece dahil oldukları, daha önceki gibi görüntüde bile işçi-emekçi lehine konuşmadıkları gerçeği bu tahminin tahmininden de öte olduğunu gösteriyor. Bir kez daha örgütsüz geniş kitleler bir avuç örgütlü egemenin karşısında kaderleri hakkında alınacak kararı beklediler.

Asgari Ücret Yönetmeliğine göre ücretin belirlenmesinde komisyon tek yetkili kurum olmasına rağmen, ücretin komisyon dışında, hatta alenen Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından belirlenerek, kimi zaman da bizzat Erdoğan tarafından ilan edilerek kamuoyuyla paylaşıldığına şahit oluyoruz. Milyonlarca emekçiyi doğrudan veya dolaylı olarak ilgilendiren asgari ücretin belirlenmesinden ilan edilmesine dek alışlagelmiş teamüllerin bir kenara bırakılarak siyasi şov malzemesi haline getirilmesi, daha baştan süre-

cin dramatik yanını gözler önüne sermektedir.

2023 yılının ikinci altı ayını ilgilendiren asgari ücretin belirlenmesinde komisyonun oldukça hızlı bir şekilde hareket etmesi de dikkat çekti. 13 Haziran ve 19 Haziran tarihlerindeki toplantıların ardından bizzat Türk-İş temsilcisi Ramazan Açar'ın iki toplantıda ücretin konuşulmadığını itiraf etmesinin şaşkınlığı geçmeden, hemen bir gün sonra asgari ücretin açıklandı. Komisyonun işlevsizliği kadar sözde işçi tarafının, "ücret konuşmadık", "500 dolar üzerinden değil, dolar üzerinden değil TL olarak görüşüyoruz" şeklindeki rezil açıklamaları sürece damga vurdu. Burada üzerinde durulması gereken bazı noktalar olduğu aşikâr.

Yeni asgari ücretin ağustos ayında alınmaya başlayacağı gerçeği ekseninde genelde asgari ücret tartışmalarının ve komisyon toplantılarının bir önceki ayda gerçekleşmesi beklenirken bu sefer süreç, hızlandırılmış bir biçimde haziran ayının 3. haftasında, yani neredeyse 1,5 ay önceden hiçbir tartışma olmaksızın belirlenmiştir. Bunun en önemli nedeni belli ki bir önceki Çalışma Bakanı Vedat Bilgin'in asgari ücretin 500 dolar civarında olacağı söylemidir. Keza asgari ücretin ilan edildiği gün olan 20 Haziran tarihinde yeni asgari ücret 482 dolar seviyesinde gerçekleşmiş, asgari ücret konusu şov malzemesi haline getirilmiş ve henüz alınmamış ücret, daha 1,5 ay öncesinden oldubittiye getirilerek konu kapatılmıştır. Bu yazının yazıldığı tarih itibarıyla yeni asgari ücret, henüz belirlenmiş ve daha alınmamışken 438 dolar seviyesine

gerilemiştir. Neredeyse 50 dolar gerileyen asgari ücret böylece tartışma dışı bırakılmış, TL'deki devam edecek erimeye karşı asgari ücret, erken belirlenerek olası tepkiler törpülenmiş, iktidarın kitleleri manipüle etmesinin koşulları hazırlanmıştır.

"YENİ ROTA" SAVRULMALARA AÇIK

Yüksek enflasyon ve düşük faiz politikası tartışmaları ekseninde gerçekleşen 2023 seçimlerinin ardından ekonomideki çıkmazlardan ötürü egemenler "özel ve özgün politikalarından" vazgeçerek ortodoks, bilinen, tahmin edilebilen, kurallı ekonomi politikalara geçiş yaptılar. Bu geçişin mimarlarının "Türk" olmakla birlikte dışarıdan getirtilen, yabancı tekelilerin, büyük fon şirketlerinin tedrisatından geçmiş, bunların güvenine mazhar olmuş ekonomistler olması ekonomideki çıkmazların neden olduğu güvensizliğe işaret eder. Türkiye halkının canını pek çok kez yakmış ve bu nedenle yakından bilip mesafeli olduğu IMF'nin sıkı maliye, sıkı para ve sıkı gelirler politikalarına karşı heterodoks adını verdiği politikaları savunmuş ve uygulamış olan iktidar söz konusu mimarlar eşliğinde "IMF'siz" biçimde ama onun rotasında hareket etmeyi tercih etmiş görünmektedir. Kuşkusuz bu tercihin iktidara sağladığı avantajlar söz konusudur. IMF'yle yapılacak bir anlaşmada "özel çıkarlar" korunamayacaktı, oysa şimdi yeni bakanın ve merkez bankası başkanının gerek bağlı oldukları cumhurbaşkanlığının kurumlarınca gerekse de esasen kendilerinin belirlemediği bürokratlara elleri kolları bağlanabilecektir. İktidarı elinde tutan kliklerin çıkarla-

rını korumaya alan, bunların avantajlı olmalarını sağlayacak uygulamalar, elbette önceki döneme kıyasla gerilemiş olarak bunlar tarafından dikkate alınacaktır. Örneğin faizin yüzde 15'e çıkarılmasına dair değerlendirmelerde bu çıkarların korunduğu tespitleri yapılmaktadır. Zira faizin yükseltildiği bu oran geçişin olabildiğince tedrici gerçekleşeceğini, önceki politikardan beslenenlerin de bu sayede korunduğunu göstermektedir. Bununla birlikte "yeni ekonomi" rotasıyla işçi ve emekçi kesimleri oldukça zor bir dönemin beklediği açıktır. Önümüzdeki yerel seçimlere kadar popülist siyasi yaklaşımlarla maliye ve para politikalarında sıkılaştırmanın eş anlı olarak uygulanacağını, iktidarın gevşek bir ip üzerinde yürüyeceğini söyleyebiliriz. Bu gevşek ipin iktidara popülizm için fırsat sunduğunu ama aynı zamanda ekonomi bakımından da ciddi savrulmalara neden olacağını belirtelim. Bu bakımdan oldukça ilginç bir döneme tanıklık edeceğiz.

Ekonomide kurtarıcı olarak sunulan Mehmet Şimşek'in enflasyonla mücadeleye kapsamında faiz artırma, maliye politikalarında daralmaya gitme ve geçmiş dönemlerden sınanmış ücret ve gelirlerde sıkılaştırmayı içeren bir gelirler politikası izleyeceği beklenmektedir. Zaten bu kendisi tarafından "rasyonel zemine dönmek zorunluluğu"na dikkat çekilerek alenen ilan edilmişti. Buna rağmen bu konuda atılacak adımları şüpheli hale getiren bir olgu var: 2024 yerel seçimleri. Bu yüzden özellikle halk için "kemer sıkılamak" anlamına gelen politikaların, bilinen ve tercih edilen diğer adıyla "acı reçetenin" temkinli olarak uygulan-

cağı tahmin edilebilir. Doğal olarak bu tahmin, popülist ücret politikası kapsamında ocak asgari ücretinin de şov malzemesi yapılacağına işaret eder.

ENFLASYONA EZDİRİLEN ÜCRET POLİTİKASI

Asgari ücret konusundaki popülist söylemler enflasyonun çok altında bir ücret belirlendiği gerçeğini değiştirmemektedir. Yüksek enflasyon dönemlerinde anlık ücret seviyesi emekçi kesim tarafından yeterince algılanmasa da, asgari ücrete zam ve kısa bir süre dünden daha fazla ücret alınacağı hissi ile hareket edilse de ücretlerin gerçek hali kısa bir süre içerisinde anlaşılabilen, alım gücündeki sert düşüş emekçileri çarşı-pazarda, aylık fatura ödemelerinde yakalamaktadır. Keza sadece 10 gün içerisinde 50 dolar eriyen asgari ücret, Türkiye'nin büyük bir kısmında

bir ev kirasına dahi yetmemektedir.

Asgari ücret konusunda değinilmesi gereken bir diğer sorun, asgari ücretin, adından tamamen uzaklaşmış bir gerçekliğe sahip olmasıdır. Asgari, yani en düşük ücret, ülke sınırları içerisinde bir işçiye verilebilecek en düşük ücreti tanımlamaktadır. Ancak Türkiye özgülünde çalışanların çoka büyük bir kısmı (resmi verilere göre yüzde 60'ın üstünde) asgari ücret seviyesinde ücret aldığı için aslında en düşük ücretin, ülkedeki ortalama ücret olduğu ortaya çıkmaktadır. Dahası asgari ücretin altında ücret alan kayıt dışı işçilerin, çalışma izni olmayan, geçici-koruma statüsündeki göçmen işçilerin ve asgari ücretin biraz üstünde ücret alanların eklenmesiyle neredeyse sabit ücretli çalışanların (küçük bir azınlık dışında) tamamı, bu ücret seviyesine mahkûm durumdadır.

Yüksek enflasyonun da sabit ücretli kesimlerin aleyhine olduğu, bilinen bir gerçekliktir. Enflasyon sabit ücretlinin satın alma gücünü azaltırken ücret artışları geriye dönük bu aşınmayı telafi etmeyi çalışır. Ancak ücret artışlarının, enflasyon dönemlerinde her zaman geriden geleceği ve geçmiş dönemi ikame etmeye çalışacağı açıktır. Fiyat artışlarındaki süreklilik ise bu görelî yoksullaşmayı derinleştirmeye devam etmektedir. 2023'ün ikinci altı ayı için yapılan yüzde 34 düzeyindeki asgari ücret zammı da bu süreçteki enflasyonun yani ilk altı aydaki enflasyonist aşınmayı kapatmaya dönük bir hamledir. Ancak buradaki ilk sorun, ilk altı ayda enflasyonun resmi rakamların üstünde seyretmesiyken ikincisi önümüzdeki altı ayda yaşanacak fiyat artışlarına karşı emekçi kesimin tamamen savunmasız kalmasıdır.

Nihayetinde sabit ücretli çalışanların ezici bir çoğunluğunu oluşturan asgari ücretliler adına komisyonda söz hakkı olan Türk-İş'in adeta işçi değil de patron ve devlet tarafını temsil eder gibi hareket etmesi, asgari ücret toplantısında ücret dışında her şeyi konuştuğu ve emek kesimi lehine hiçbir şeyi söylemediğinin anlaşılması, işçi adına sözde protesto açıklaması yapan DİSK'in, kapalı bir salonda basın açıklamasıyla süreci geçiştirmesi ve ülkenin sözde en büyük ikinci işçi sendikaları konfederasyonu olan Hak-İş'in üç maymunu oynaması zaten bu sürecin anlaşılması açısından en önemli göstergelerdir. Açık ki işçi sınıfının, öz gücüne dayanarak ayağa kalkmaktan başka bir çıkar yolu yoktur. Adı ister patron isterse sendika olsun, işçi sınıfının kendi denetimi, kendi inisiyatifli olmaksızın verdiği her rıza, yoksullaşma ve sefaletten başka hiçbir şey getirmemektedir.

BİR KATLIAMIN ARDINDAN BÖLGEDEN İZLENİMLER..

Bir yandan kriz, işsizlik ve yoksulluk devam ederken 6 Şubat tarihinde merkez üssü Pazarcık ve Elbistan olan ciddi bir deprem felaketi yaşandı.

İlk başlarda bölgede, esas olan sorun soğuk iklim koşullarına rağmen halkın barınma ve ısınma sorunlarını giderebilme ve buna karşı çözüm bulabilme çalışmalarıydı. Devletin deprem politikalarının ve faaliyetlerinin neredeyse hiç gözükmediği ama halkın kendi sorunlarını kendi çabalarıyla örgütlü bir şekilde çözebildiği apaçık görülüyordu. Bizim açımızdan burada görmemiz gereken diğer bir nokta ise halkla bütünleşebilme, sorunlarını yerinden çözebilme. Türkiye Devrimci Hareketi'nin (TDH) büyük çoğunluğu halkın sorunlarını çözebilme eksik kalırken koli dağıtımını yapıp sosyal yardımlaşma derneği olmaktan öteye gidemedi. İlk günlerde bu sorunu kendimizde bir eksiklik olarak gördükten sonra bu eksikliği tamamlayabilmekte geç kalmadık ve hatalarımızdan öğrenerek sorunları çözebilme deneyim kazanmış olduk. Devletin ciddi ihmalleriyle büyük yaralar alan halk, ne yapılması gerektiği üzerine tartışmalar yürütürken devlet, halkı bölgeden göç etmeye zorlamaya başlamıştı.

Yüzyıllar boyunca Alevi ve Kürt halkının yaşadığı zorla göç ettirme ve köy boşaltma faaliyetleri Elbistan ve Kürecik halkının, özelde genç-

liğin en başta yaşadığı sorunlar arasında süregelen. Bu politika devlet tarafından devrimci mücadeleyi geriletme faaliyetlerinin başında geliyor. Burada halk kendi kaderine terk edilmişti ve kendi sorunlarıyla baş başa bırakılmıştı. Tabiri caizse devlet enkaz altında kalmıştı ve bizim görevimiz ise halkın yanında olabilmektir. Yaşanan depremde yeniden inşa süreçleri bölgeyi hareketlendirme, halkın değerlerine yeniden sahip çıkabilme faaliyetleri bizim açımızdan birinci faaliyet olarak gözüktü. Soğuk ve çetin kış şartlarına rağmen kar ve buz üstünde çadır kurup yaşamını sürdürmeye çalışan halk giyecek, içecek ve yiyecek sorunlarından farklı olarak artık yollarında onlarla bu sorunu çözmeyi istiyordu. Çünkü devlet yoktu orada, devrimciler vardı. Halka inanıyorsak halka güveniyorsak, onlarla birleşmenin onlarla bütünleşebilmenin halkla birlikte mücadele etmenin araçlarını ve imkânlarını yaratmanın yollarını üretmek gerektiğini bilincimize çıkarmış olduk.

Bölgede bahar yaklaşırken devletin halka dayattığı bir diğer sorun ise orta ve ağır hasarlı birçok eve yıkım kararı çıkarıp, evi sigortalı olan veya olmayanları borçlandırmaktı. TOKİ çalışmalarıyla depremi fırsata çeviren devletin, Elbistan'ın merkezinde ve bazı köylerinde "sizlere ev vereceğiz" yalanlarıyla ağır hasarlı evleri yıkmak yerine çatlaklarını onardığı ve evleri yeniden satışa çıkarmaya başladığı

görüldü. Faşizmin eli sopalı yüzünü apaçık gösterdiği deprem bölgesinde insanlar kendi evlerini yeniden alabilmek için devlete borçlanmaya zorlanmış oldu. Faşist klikleriyle devrimcilere karşı kin ve nefret besleyenler seçim çalışmalarını gündemleştirerek sözüm ona "demokrasi şölenlerini" sergilemeye başladı. Deprem etkilerini üzerinden hâlâ atamayan halk, yaşadığı büyük enkazı unutup kendini hızlı bir şekilde seçime adapte etmeye bilinçsiz bir şekilde başlamıştı. Evet, devlet belki enkaz altında kalmıştı ama esas olan devrimci ve yurtsever hareket bölgedeki kitle çalışmalarının etkisizliği ve eksikliğiyle enkazdan daha çıkamadı.

Faşist klikler arasındaki çıkar ilişkilerine adapte olan TDH iki klikten birine destek verme eğilimine girdi. Ülkedeki faşist-Kemalist ideolojiyi mahkûm etmek yerine parlamento da söz sahibi olma rüzgârına kapıldı. Halkın faşizme karşı duyduğu kin ve nefreti körüklemek yerine faşist bir klik olan Millet İttifakı'na açıktan destek vererek kurtuluş yolundan uzaklaşmaktan başka bir pratik sergileyemedi. Seçimlere biçilen rol halkın kurtuluş yoluna, onun bağımsız eylemine yönelik baltalayıcı bir strateji olmuştur.

Bölgede gözümüze çarpan ve ciddi bir sorun olan gençliğin yok oluşu ve

göçe zorlanması. Bölgedeki gençliğin ekonomik sorunlarıyla boğuşması ve çözüme dönük politikalar üretilmemesi bu sorunun esas maddesiydi. Sosyal ve kültürel etkinliklerin çok kısır olduğu geleneksel ve kültürel yozlaşmaların etkin olduğu bölgede devrimci dinamiklerin bitirilmeye çalışılması da diğer bir neden. Saldırıların politik-askeri ve kültürel yönelimi çerçevesinde rant saldırılarının yoğunlaşması yanı sıra yasaklar, ajan-ış birlikçi ağını ortadan kaldırarak üretimi bitirip tüketim toplumu yaratma çabaları da sürmektedir. Buna ek olarak dilini-kültürünü ve inancını yok sayarak zorla asimile etme faaliyetlerini söylemek mümkün.

Pancar, mısır, buğday, arpa, ceviz kayısı ve az oranda nohut ekiminin yapıldığı bölgede orta köylülerin bir kısmı ekonomik koşullardan kaynaklı ekemediği topraklarını zengin köylülere devretmek zorunda kalıyor. Yaşama koşullarının zorlaştığı ve üretimin bitirilip tüketici toplumun dayatıldığı bölgede üretime destek vermek ve yoğunlaştırmak izlememiz gereken siyasal bir süreç olarak önümüze çıkacaktır.

DÜMEN KIRILDI, "NAS" RAFA KALDIRILDI

Erdoğan ve AKP cenahının son yıllarda TCMB (Merkez Bankası) üzerinden yapılan müdahalelere kılıf uydurmak adına "faiz sebep enflasyon sonuçtur" diyerek teorileştirdiği, Nas göndermeli, düşük faizli ekonomi politikasından keskin bir dönüş yaşandı. Bu keskin dönüş şu an için, yüzde 8,5 olan politika faizini tek seferde yüzde 15'e çıkarma hamlesi ile somutlaştırıldı. Bu artışın yeni ekonomik yönelimin ilk adımı olarak okunması gerektiğine dair beyanlar da peşi sıra geldi.

Bunca "faiz sebep, enflasyon sonuçtur", "Nas'a göre faiz haramdır" söylemlerine rağmen mevcut hükümetin seçimin hemen ardından bu yönlü bir dönüşüme girmesi, TC'nin talan ve sömürü söz konusu olduğunda ne derecede pervasızlaşabildiğinin bir kez daha kanıtı olmuştur.

MEKANİK BİR ORAN-ORANTI İLİŞKİSİ Mİ?

Kapitalizm, doğası gereği bir krizler sistemidir. Ekonomik görünümde kısa aralıklarla yaşanan bozulmanın sebepleri esasta yapısaldir. İçinden geç-

tiğimiz süreçte dünya çapında sıklıkla pike yapan krizi besleyen en önemli faktör ise yer yer sertleşme eğilimi de gösteren emperyalist çekişmedir. Söz konusu bu çekişme pandemi sürecinde ve sonrasında ekonomik alanda sert sürtüşmeler halinde belirmiş, emperyalistlerin ekonomi politikaları da bu çekişmeye göre dizayn edilmiştir. Çin sosyal emperyalizminin pandemi sürecinde tüm dünyaya arz şoku yaşatacak derecede tedarik zincirlerinde kısılmaya gitmesi, Rus emperyalizminin Ukrayna işgaliyle birlikte tahıl merkezli gıda ve enerji tedarikinde yaşanan zorluklar ile birleşmiştir. Bir yanda doların rezerv para olmaktan çıkması tartışmaları diğer yanda Ukrayna savaşı krizi derinleştirmiştir. AB ülkelerinin Ukrayna sebebiyle Rusya'ya ve güçlü bir hegemonik güç alternatifi oluşturmasından kaynaklı Rusya'ya silah sağladığı gerekçesiyle Çin'e uygulanan ambargolar krizin geniş bir alana yayıldığını göstermiştir.

Akabinde ABD emperyalizminin para politikaları ve AB'li emperyalist devletler ile birlikte Çin ve Rus emperyalizmine uyguladığı ekonomik yap-

tımlar geniş kriz halini derinleştiren olgulardır.

Bu olguların her biri, özellikle de tedarik zincirindeki ve enerji hatlarındaki aksaklıklar nihayetinde üretimin lokomotif sektörlerinde olumsuzluklara neden oldu. Artan hammadde maliyetleri ve üretimde yaşanan zorluklar satın alma gücünde erimeye, istihdamda azalmaya yol açmakta, tüm bu çekişmenin maliyetleri dünya halklarına fatura edilmektedir. Enflasyonun dünya çapında gündem olmasının, hiper enflasyon ve geniş bir alana yayılmış ekonomik resesyon beklentisinin temelinde de bu olgular yatmaktadır. Yani enflasyonun ve halkın satın alma gücünün erimesinin başlıca sorumlusu kapitalizmdir, emperyalist çekişmenin kendisidir. Meta ve hizmet fiyatlarındaki keskin artışlara rağmen iş gücü değerinin, ücretlerin bu artışın çok gerisinde kalıyor oluşu, emperyalist çekişmenin dünya halklarına iki yönlü fatura çıkarmasının sonucudur.

Politika faizi kapitalizmin ekonomi politikalarına yön vermekte kullandığı araçlardan biridir. Merkez bankala-

rı tarafından uygulanan faiz rejimleri o ülkeye ait para biriminin ne biçimde kullanılacağına, ne amaçla piyasaya sürüleceğine, ne kadar değerlendirileceğine, borçlanma değerine ve kredibilite limitlerine etki etmektedir. Dolayısıyla her ülkedeki ekonomik koşullara göre, devletlerin o dönemki temel ihtiyaçlarına göre faiz rejimi özelleşebilmektedir. Ortodoks politikalar denen politikalar da sonuç olarak belli koşullara göre biçimlenmektedir. Fed (Amerikan Merkez Bankası) politikaları, dünya rezerv para birimi olan ABD dolarının "patronu" oluşu sebebi ile dünya çapında ciddi sonuçlara ve yaptırım gücüne sahipken, yarı feodal, yarı sömürge bir ülkenin faiz politikalarının aynı sonuçlar üretmesini beklemek mümkün değildir.

Fed'in faizi yükseltme politikasına enflasyon gerekçe olarak gösterilmekte, böylece enflasyon ile politika faizi arasında mekanik bir oran-oranti tablosu çizilmektedir. Ayrıca Erdoğan'ın faiz-enflasyon arasındaki neden sonuç ilişkisini en kaba biçimde çarpıtmış olması da bu algıyı geliştirmiştir. Politika faizinin piyasaya ne yönlü etki edeceği hangi enstrüman-

lar ile birlikte kullanıldığına göre değişmektedir. Faizde düşüşe gidilmesi ile birlikte finans alanının tek yönlü şişirilmesinin reel sektörde, reel büyümede bir karşılığı yoktur. Bu sadece "ekonomik reform" olarak lanse edilen denetim ve farklı araçlar ile desteklenmesi ile birlikte kredibilitiyi artırmakta, borç ödemeyi kolaylaştırmakta, bu vesileyle bağımlı sektörlerde üretimde görece korunmayı sağlamakta ve esas olarak parasal düzlemde ekonomik büyümeye yol açmaktadır. İthalata dayalı üretim, bu üretimin düşük katma değerli ürünlere dayanması Türkiye'de faiz politikasının anlaşılmasında temel olmalıdır. Bu temelin ihmal edilmesi durumunda düşük faiz politikasının karşılıksızlığı kavranamaz. Bu politikaya reel sektörden ciddi bir itirazın olmaması veya bu alanda sıkışmanın sürdürülebilir olması düzenin yarı feodal-yarı sömürge karakteriyle bağlantılıdır.

TC'nin son dönemde izlediği düşük faiz politikasının talebi artırarak iç piyasayı canlandırmayı, tasarruftan kaçınılmasını hedefleyen bir yönü bulunmaktadır. Ancak bu, tek başına faiz düşürmekle yakalanacak bir hedef değildir. İlk olarak yarı feodal-yarı sömürge niteliği ve bağımlı yapısı sebebi ile kırılabilir ve güvensiz bir ekonomidir. Tasarruf istenen düzeyde gerçekleşmez ve sürekli risk mevcuttur. Bununla birlikte yapısal reformlar, kaynakları çok daha fazla yabancı sermayeye bağlamayı, özelleştirmeyi, parçalamayı içeren adımlar pas geçildiği için esas hedefin belirli çevreleri palazlandırmak olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu koşullarda politika faizinin içerideki iktidar yanlısı, aynı zamanda emperyalist sermayeye bağımlı sermaye için bir politika olduğu da açığa çıkmaktadır. Politika faizinin yabancı sermayeye ya da yaygın söylemle faiz lobisine karşı bir politika olduğu iddiası bu anlamda bomboş bir söylemdir. İktidar yanlısı sermayeye ciddi bir para transferi sağlayan bu politikadan dolayısıyla yabancı sermaye de faydalanmaktadır. Zira "yerli sermaye" yabancı sermayeye krediler yoluyla bağlıdır ve bunlar arasında sürekli bir borç ödeme ilişkisi söz konusudur.

Bununla birlikte piyasada geçerli olan faiz MB'nin faiz politikasına rağmen üst seviyelerde kalmıştır. Dünya çapında yaşanan arz yönlü gerilimler piyasa faizinin de yüksek olması ile birlikte üretime olumsuz yansımakta-

dır. Yüksek kur farkı da borç yükünün durduk yerde artırmakta ve yüksek bir maliyet oluşturmaktadır. Bu sebeple TC'nin düşük faiz politikası da açıklandığı biçimde çalışmamaktadır. Piyasa faizi borçlanmaya olanak vermeyecek seviyelerdedir. Politika faizinden tamamen bankalar ve iktidar yanlısı sermaye yararlanmaktadır. Dolayısıyla MB'nin faiz politikasındaki aşağı yönlü müdahalenin derin bir etkisi de olmamıştır. Enflasyonun sebepleri bile tek başına Merkez Bankasının müdahalelerini boşa düşürmektedir. Yani TCMB faiz politikaları ve enflasyon arasında doğrudan mekanik bir ilişki kurmak mümkün değildir. Bugün Merkez Bankasının izlediği faiz artışları da enflasyonu ciddi biçimde frenleyemeyecektir ki ilk veriler de bunu göstermektedir. Politika faizinin, PMI (Satın alma Müdürleri Endeksi) verilerine göre, reel faiz karşısında pozitif görünüm elde edebilmesi için yüzde 40 dolayında veya üzerinde olmasının beklendiği belirtilmiş, yüzde 15 bandının bu beklentinin çok altında olduğu açık bir şekilde görülmektedir. Ayrıca tek seferde yapılan 650 baz puanlık artış, enflasyonu frenleyememiş, temmuz ayı enflasyon beklentisi de yukarı yönlü olmuştur. Politika faizinde uygulanan artış ile birlikte dolar 26 TL düzeyine ulaşırken, avro ise 28 TL seviyelerine dayanmıştır. Enflasyonda beklenti de halen yükseleceği biçimindedir.

ENFLASYON DÜŞECEK Mİ?

TC ekonomisi için özellikle turizm ve tarım ürünlerinin ihracatının arttığı yaz ayları, önceki mevsimlere göre "iyi bir ekonomi" görünümü şansı yaratmaktadır. Bu durum da sıklıkla "ekonomide iyi gidişat" olarak servis edilmektedir, mevsimsel faktörler göz ardı edilmektedir. 2023 yaz mevsimi için ise önceki yıllara göre mevsimsel avantajların daha etkisiz olacağı öngörülmektedir. Ayrıca ücretlere yapılacağı açıklanan zamlara rağmen piyasa tüketicileri anketine göre haziran ayı TÜFE (Tüketici Enflasyonu) beklentisi yüzde 38'in altına düşmektedir. Mevsimsel avantajlara rağmen var olan olumsuz görünümün, sonbahar ve kış ayları ile birlikte nasıl bir seyir izleyeceği de sürpriz içermektedir.

Bu aşamada, ihtiyaç olan sıcak para akışında da ciddi bir artış yoktur. Bunun en önemli Türkiye'ye özel sebepleri de yine reel piyasa faizinin henüz çok yüksek oluşu, kur oynaklığının sürüyor oluşu ve riskli görünüm olmak-

tadır. Öngörülebilir bir sürecin olmayışı, yabancı yatırımın mart ayından bu yana rekor denilebilecek seviyede düşük olmasına sebep olmaktadır.

Enflasyonun dünya çapındaki gerekçeleri devam etmektedir. Fed'in yüksek faiz politikası da halen geçerlidir. Avrupa Merkez Bankası ve İngiltere Merkez Bankası da yüksek faiz politikasında ısrarcıdır ve parasal sıkılaştırmaya dayalı bir ekonomi düzenine dayanacaklarını ortaya koyuyorlar. TC de bu koşullarda, enflasyona rağmen talan politikalarına demir atmıştır. MB'nin faiz politikalarından bağımsız bir şekilde enflasyon yukarı yönlü ivmelenmeye devam etmektedir. Kur Korumalı Mevduat'tan (KKM) elde edilen faizin dahi enflasyondan düşük oluşu, bu alanda var olan heyecan ve hareketliliğin de yerini durgunluğa bırakmasına yol açmıştır. KKM sürecinin başından itibaren TC, kur oynaklığını dizginleyebilmek adına tüm kaynaklarını seferber etmiş, son kaynaklarını da seçim öncesinde kullanarak MB rezervlerini eritmiştir. Öyle ki, haziran itibari ile MB net rezervi eksi 5.7 milyar dolar ile tarihinin en düşük seviyesine gerilemiştir. Bu aşamada politika faizindeki değişimin sihirli değnek etkisi göstermeyeceği de tüm çevrelerce kabul görmektedir.

AKP iktidarı ve Erdoğan'ın "enflasyonu faizi düşürerek yeneceğiz", "yeni ekonomi model" iddialarının yine kendilerince üzerinden çok da zaman geçmeden terk edildiği görülmüştür. Bu dönüşümün halka fayda getirmek bir yana, ilk verilere göre halkın yaşamına ağır faturalar yüklenmeye devam ettiği açıktır. TC yandaş çevresini palazlandırmaya, sömürü ve talanı artırmaya çalışmaktadır. Bu çaba içerisinde, dümenini tüm iddialı çıkışlarına rağmen rahatlıkla kırabilmiş ve aylarca gündemden düşmeyen Nas'ı ise rafa kaldırmıştır.

Bu derecede rahat bir şekilde Nas'ın, Allah'ın kelamı dedikleri kutsal sözün rafa kaldırılması halkımızı bilincinde bir işığa dönüştürür mü? Halk iktidarın bu iradesizliğine, çapsizliğine uyanıp kendi korkunç iradesine güvenmeye yönelir mi? Kuşkusuz bunlar genellikle kendiliğinden gerçekleşebilir olgular değildir. Buna rağmen halkın iradesinin büyük kalkışması için koşullar vardır. Kendisi yüzyıllık tozlara boğulmuş Nas'ı rafa kaldıranların da tarihin tozlu raflarındaki yeri hazır. Yeter ki halkın nihayet yenilmez olan iradesi için gerekli devrimci yol yürünmeye devam etsin...

Yoksulluk sınırı 33 bin 789 lira oldu

Türk-İş yaptığı açıklamada açlık sınırının 10 bin 373 lira, yoksulluk sınırı ise 33 bin 789 liraya yükseldiğini belirtti.

Türk-İş, haziran ayında 4 kişilik aile için açlık sınırını 10 bin 373 lira, yoksulluk sınırını 33 bin 789 lira olarak hesapladı. Bekar bir çalışanın "yaşama maliyeti" de aylık 13 bin 471 lira olarak belirlendi.

Türk-İş'in, çalışanların geçim koşullarını ortaya koymak ve temel ihtiyaç maddelerindeki fiyat değişikliğinin aile bütçesine yansımalarını belirlemek amacıyla her ay yaptığı "Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması"nın Haziran 2023 sonuçları açıklandı.

Araştırmaya göre, haziran ayında 4 kişilik ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenmesi için yapması gereken gıda harcaması tutarını ifade eden "açlık sınırı" 10 bin 373 lira oldu.

Gıda ile giyim, konut, ulaşım, eğitim, sağlık ve benzeri ihtiyaçlar için yapılması zorunlu diğer harcamaların toplam tutarına denk gelen "yoksulluk sınırı" ise 33 bin 789 lira olarak hesaplandı.

Bekar bir çalışanın "yaşama maliyeti" de aylık 13 bin 471 lira olarak belirlendi.

Ankara'da yaşayan dört kişilik bir ailenin gıda için yapması gereken asgari harcama tutarındaki artış bir önceki aya göre yüzde 0,10 oldu.

KÖYLÜNÜN ÇAPASI TAŞA, EMEĞİ BOŞA GİDİYOR

Ekmek, un, simit, poğaç... ucuz maliyetiyle tüketimi bakımından yoksul kesim ile özdeşleşmiştir. Asgari ücret hesaplamaları dahi yakın zamana kadar halkın geniş kesiminde "çay-simitle" yapılıyordu. Bugün bu hesap artık tutmuyor. Artan enflasyon, sürekli yapılan zamlar hesap kitap defterini tozla kaplattı. Çünkü batık borçlarla dolu defter sayfaları onu işlevsiz bırakmış durumda! Durumun çok kötü olduğunu resmeden bu durum bir yanda dururken hububat fiyatlarındaki yüksek artışın sebebi ilk bakışta anlamsız geliyor. Tüketilemeyen ya da fiyatı nedeniyle tüketiminin azalması beklenen ürünlerin kaynağı neden pahalı olur? Kuşkusuz ekonomik kriz bunun nedenidir. Bunu genel olarak açmak gerekse de şu an için hububattaki artışın nedenlerine özel olarak bakmakla yetineceğiz.

TL'nin dolar ve avro karşısında fazlaca değer kaybetmesi kuşkusuz üretim araçlarının giderlerini artırdı. Neden artırdı? Çünkü köylünün elindeki araçların büyük çoğunluğu yabancı sermayeye aittir. Aittir diyoruz, çünkü ülkenin bu üretim araçlarını üretecek güçte büyük ve üretken bir sermayesi neredeyse yoktur. İthal alınan tüm araçlar, fazlasıyla pahalıdır. Bu pahalılık TL'nin değer kaybıyla zirveler görmüş, rekor üstüne rekor kırmıştır. Do-

layısıyla artan bu üretim maliyetleri ürünlerde fiyat artışına neden olmuştur. Mazot pahalı, tohum pahalı, gübre pahalı, ilaç pahalı, tırmık, saban ve makineler pahalı... Köylünün ürettiği ürünlerin satışı ise serbest piyasada en düşük ücretten satılıyor. Elbette yılların dile pelesenk olmuş sorunu: araçlar. Hemen hemen herkesin aşına olduğu araçlar tarladan fiyatı en düşükten almakta ve en pahalıya satmaktadır. Kontrolsüz fiyat savrukluğu ise köylülere dert olmaya devam ediyor. Bir de buna eklenen mevsimsel koşullar var. Aşırı kuraklık veya aşırı yağış Türkiye'de bölge bölge birçok köylüyü etkiledi. Kuraklık ürünleri kuruttu, yağış ise çürüttü. Kalan ürünler de tüccara yok pahasına satılıyor. Hal böyle olunca işlenmiş gıdaların hammaddelerindeki artış, ürünlerin fiyatını artırıyor. Önümüzdeki süreçte de artış öngörülmüyor.

OFİSLERDE RANDEVU YOK!

Köylüyü umutlandıran ise Türkiye Mahsulleri Ofisi'nin (TMO) siloları. TMO, bu yılki alımlarını çevrimiçi randevu ile yapacağını duyurdu. Çevrimiçi randevu sistemine giren köylüler "teknik açıdan kullanışsız" bir sistem ile karşıya karşıya geldiler. Ofisin randevu sisteminin dikkat çekici yanı-

sınırlı alımlardı. Bu sınırlı alımlar randevuların açık veya kapalı durumunu belirliyor. Örneğin, Kırklareli'de dökmek isteyen köylünün önüne iki depo çıkıyor. TMO, Kırklareli'nin Pınarhisar ilçesinde bulunan deposuna 30 ton alım kotası koyuyor. Elinde daha fazla olan köylünün arta kalan ürünleri serbest piyasada devletin belirlemiş olduğu taban fiyattan çok daha düşüğe satılıyor. Daha çarpıcı yanı ise randevu sisteminde randevu yok! TMO'nun internet sitesinde sürekli nöbet tutmak gerekiyor. Hasadı yapılmış ürünler şu an için bekletiliyor. Bu da ürünün kalitesini etkileyecektir.

"ÇİFTÇİNİN MALI VAR AMA BORCU DA VAR"

Yenişehir Ziraat Odası Başkanı Süleyman İskenderoğlu, kendisinin de TMO'dan randevu alamadığını belirterek konu hakkında şunları söylüyor: "Serbest piyasada ekmek-

lik buğdayın tonu 6 bin 800 TL, marnalık buğdayın ise 7 bin 200 TL. TMO'da ekmeklik buğday 9 bin TL, primle beraber sert buğday 10 bin TL. Dolayısıyla şu an çiftçinin, buğdayda ton başına yaklaşık 2 bin 500 TL'ye yakın, arpada da 2 bin TL'ye yakın zararı var. Bu malın ucuz bir şekilde aracıya, komisyoncuya ve alafa (halk dilinde yem satıcısı) gitmemesi için TMO'nun acil bir şekilde yığınlar açmasını talep ediyoruz. Geçen yıl biz buğdayı ektiğimiz zaman mazotu 30 TL'den aldık. Tohumu 15 TL'ye aldık. Çiftçinin elinde malı var ama karşı tarafa da borcu var. Dolayısıyla günü geldiğinde Tarım Kredi Kooperatifleri borcunu istiyor, Ziraat Bankası borcunu istiyor, özel bankalar yine öyle. Çiftçinin serbest piyasaya da borcu var. Mazotçuya, tohumcuya, ilaççıya borcu var. Dolayısıyla bunlardan dolayı çiftçi mağdur oluyor."

Köylünün hesabı artık tutmuyor; çay-simit hesabının da bir karşılığı kalmadı...

SINIFTA KALAN SINAV SİSTEMİ

1 7-18 Haziran'da gerçekleştiren üniversite sınavlarına her yıl artan başvuru söz konusu. Bu sene de YÖK'ün aktardığı verilere göre ilk basamak olan TYT sınavına 3 milyon 527 bin 463, AYT'ye ise 2 milyon 573 bin 136 başvuru yapıldı. Sınav sonrası haberlerde, başvurulara yönelik açıklamalarda lise son sınıftan mezun olarak ilk defa sınava girecek aday sayısının 881 bin 407 olduğu belirtildi. Geriye kalan aday sayısı ise birden fazla kez sınava giren, liseden mezun olmasına rağmen sınava daha önce girmemiş veya yerleşememiş aday dilimini kapsadı. Her yıl artan başvuru sayısının nedeni YÖK'ün açıklamasına göre baraj uygulamasının geçen yıldan itibaren olmaması ve eğitim olanaklarının artmasına paralel eğitime olan talebin de artması olarak değerlendirildi. Ayrıca yıllara yayılan değişiklikler sonucunda, gelinen noktada YÖK Başkanı Erol Özvar sınavın bir "eleme" sınavı değil "başarı sıralama" sınavı olduğunu belirtti.

Lise mezunu olarak ilk defa sınava giren aday sayısının yıllara göre 800-900 bin aralığında olması ve toplamda başvuruların artması gerçekten de eğitime olan talebin arttığına bir işaret. Barajın kaldırılmasıyla da puan sisteminin kimseyi elemeyip bir sıralama yapması da bu yönlü doğal bir teşvik olarak değerlendirilebilir. Bu sayede çoğu aday kolayca üniversiteli olabiliyor. Bununla birlikte belli bir sınırlamanın olmamasının vasat puanlarla üniversitelerde yığılmaya yol açtığını vurgulamak gerekiyor.

Bu yığılmanın bir devlet politikası olduğu söylenebilir. Bir yandan öğrenci olmanın "ucuz" avantajlarından (askerliğin uzatılması, açık öğretim programına kaydolarak öğrenci akbiline sahip olabilmek vb.) yararlanma imkânının olması bir yandan ise eğitim sisteminin laçkalaşmış iç dinamikleri sayesinde eğitim sürecine dahil olmanın kolaylaşması öğrenci olmaya yoğun talebin önünü açıyor. Bunun zeminini sağlayan bizatihi devletin politikalarıdır. Ayrıca devlet öğrenci kimliğindeki bu yığılmaya üniversite açarak, vakıf üniversitelerine olanaklar sunarak karşılık veriyor. Üniversitelerdeki aşırı yığılma, öğrenci sayısındaki artış devletin belli uygulamalarının kaçınılmaz bir

sonucudur. Bu yüksek sayıya karşın dünya ülkeleri arasındaki eğitim politikaları ve başarı sıralamasında TC sınıfta kalmaktadır. Ülkedeki eğitim düzeyi vasatın da altındadır. Öğrenci sayısındaki artışla eğitimin niteliğine perde çekiliyor. Eğitime verilen önemin arttığı algısına oynayan devletin politikalarının eğitimin niteliği söz konusu olduğunda başarısız kalması bize devletin gerçekliği hakkında somut bir bilgi vermektedir.

EĞİTİM Mİ UCUZ İSTİHDAM KAYNAĞI MI?

YÖK Başkanı Özvar'ın yaptığı açıklamadaki "Özellikle Yükseköğretim Kurulu olarak üniversite-sanayi iş birliği kapsamında bazı programlarda öğrencilerimize burs, staj ve mezuniyet sonrası istihdam konularında avantajlar sunmaktayız." ifadesinden de anlaşılacağı üzere devlet, öğrencilerin yüz yüze olduğu gelecek kaygısı, işsizlik gibi sorunları çözebilmek adına bazı iş kollarıyla ilgili üniversite bölümlerini öğrencilerin tercih etmesi için pazarlama yoluna girdi. Öğrencileri avutmaya, oyalamaya dönük bu yaklaşımıyla el ele verdiği sermaye sınıfına kolay yoldan dinamik iş gücü aktarımı yapmayı hedefledikleri açık. Açıklamanın devamında da istihdam konusuna özellikle vurgu yapılarak öğrencilerin bir çekincesi olmaması, devletin istihdam etme konusunda kendilerine yardımcı olacağını belirterek her yıl açtıkları, bilimsel-akademik hiçbir yönü olmayan onlarca yeni bölümün de reklamını yapmıştır. Son yıllarda açılan vakıf üniversiteleri ve devlet üniversiteleri aracılığıyla öğrencilerin doğrudan istihdam edildiği doğrudur; ama bakıldığında istihdam alanları ön lisans bölümlerinden çıkmaktadır. Önlisans bölümleri 2 yıllık, daha çok bir mesleğin nasıl yapılacağını teorik yönden soyutlayarak mesleğe hazırlayan bölümlerdir. Bu bölümlere artan ilginin sebebi de geleceği karanlığa itilmiş gençliğin seçim yapmaksızın "2 yıl okurum sonra hemen çalışmaya başlarım" düşüncesinden doğmaktadır. Keza lisans bölümlerinden mezun olan veya okuyan öğrencilerin ne ile karşılaşacakları malumdur. Gençlik ya işsizlik ya da yurt dışı hayallerine mahkûm edilmektedir. Devlet var olan kriz koşullarında bunu lehine çevirerek ucuz ve dinamik iş gücü olarak gördüğü öğrencileri 2 yıl eğitim verip sömürü

çarkları arasına seve seve itmektedir. Bu yüzden de istihdamı bir imtiyaz olarak göstermektedir. Dahası devlet istihdam etmekle öyle ilgilidir ki geçtiğimiz dönem lise yıllarındaki öğrencileri dahi eğitim döneminde staj adı altında sömürü çarklarının arasına sıkıştırmıştır. Devletin bu politikasının el ele verdiği sermaye sınıfına ucuz ve hızlı iş gücü yaratmaktan öte duran bir yanı, bir anlamı yoktur. Bunun bir anlaşmaya dayalı olması da cabası! Her yıl açtıkları yeni bölümlerle ve fırsat diye sundukları istihdam imtiyazıyla eğitimin niteliğini hiçe saymaktalar. Düşünmeyen, dahası düşünce fırsatı olmayan gençler var ederek sermaye sınıfına istihdam kaynağı olan bir eğitim modeli oluşturmaktalar.

DEPREMDEN SONRA SİSTEMİN AFETİ

Bu yıl sınav sürecine damga vuran bir husus da depremzede öğrenciler ve deprem bölgelerinde ÖSYM'ye bağlı sınavların nasıl yapılacağı oldu. Geçen yıl da buna benzer şekilde pandemi koşullarında sınavın nasıl gerçekleşeceği sürece damgasını vurmuştu. Ekonomik krizin yaşanmaz hale getirdiği hayatlarımız bir diğer yandan da doğal felaketler aracılığıyla darbelendi. Ülkemiz ise mevcut iktisadi ve idari yapısıyla halkı kaderine terk etmekten, beşerî-doğal krizleri daha komplike hale getirmekten başka bir sonuç vermiyor. Sınav öncesinde YÖK, yaptığı açıklamada depremzede öğrencilere ulaşım ve konaklama gibi imkânlar sağlanacağını, lise son sınıfın son dönem konularının ise depremzede öğrencilere kolaylık olması adına sınav sorularına yansıtılmayacağını, ayrıca yerleştirme aşamasında depremzede öğrencilere deprem illerindeki üniversiteler için yüzde 25 ek kontenjan açılacağını belirtti. Ayrıca sınavın güvenlik gerekçesiyle önce 2 sonra gelişen tablo neticesinde 5 ilde gerçekleşeceğini bildirdi. Sınava girilecek okullar açıklandığında depremzede öğrencilere sınava girmek için şehirlerarası uzun yolculuk zorunluluğu doğdu. Sanal medyadaki öğrenci aktarımlarına göre öğrenciler oturdukları illere oldukça uzak sınav merkezlerine yönlendirildiler. Devletin bu süreçte ulaşım, konaklama gibi kolaylaştırıcı önlemler geliştireceğini söylediği konularda ne kadar yardımcı olduğu da tartışılır. Ayrıca güvenlik

gereği deprem bölgelerinde yapılmayan sınav, yerleştirme aşamasında ek kontenjan açılarak öğrenciler güvenli olarak görülen yerlerde eğitime sevk ediliyor. Sormak gerekiyor sınav yapılırken güvenli olan şehirler ve eğitim merkezleri yıllarca sürece olan eğitim-öğretim dönemlerinde nasıl güvenli olacak? Öğrenciler deprem bölgelerinde üniversiteye yerleşince yaşayabilecekleri sağlam bir ev, ders görebilecekleri bir derslik bulabilecekler mi? Devlet pandemi döneminde de sağlık koşullarını ön sürerek bir bütün eğitim sistemini öğrencileri yurtlarından sürerek, derslikleri kapatıp internet ortamına taşıyarak darbedi. Çoğu öğrenci yurtlardan atılınca memleketine dönmek zorunda kaldı. Memleketinde internete erişim sağlayamayan bir halk gençliği var. Bu sebeplerden dolayı öğrencilerin çoğu eğitime entegre olmaktan mahrum kaldı. Yurdundan atılan öğrenciler seçenek olarak tarikat yurtlarının önüne bırakıldılar. Bu kapıların aralanmış olması da bir plana işaret ediyor! Bir kez daha sormak gerekiyor: öğrencileri desteklediğini ve öğrencilerin kaygılanmaması gerektiğini söyleyen devlet, pandemide sağlık koşullarını gerekçe göstererek öğrencileri yerinden yurdundan ederken, deprem bölgelerinde depremzedeleri kaderine terk ederken deprem bölgelerinde üniversiteye yerleşen öğrencilere güvenli ve sağlıklı bir ortamı nasıl sağlayacak?

EĞİTİM KOŞULLARI KİMİN GÜDÜMÜNDE?

Her türlü olağan ve olağanüstü duruma karşı devlet belli politikalar çizer. Kendilerine göre bu politikalar uygundur ve sonucu bir bütün ülke halkını etkiler. Eğitim alanında ise öğrenci gençliği etkiler. Bu politikaların neticesinde gelişen koşullar kendilerine göre dengelidir, herkese yarar. Ama o koşullar sınıflı toplum yapılarında genellikle egemen sınıflara yararlı koşullardır. Her birinin ucunda egemenlerin çıkarı vardır. Burjuva-feodal sınıfların refahı vardır. İşçi ve köylü sınıfına mensup ailelerin çocukları bu koşullardan tarih boyunca yakınmıştır ve yakınacaktır. Çünkü sınıflı toplum yapılarında eşitlik olmadığı gibi eğitim alanında da bir eşitlikten, dengeden söz edemeyiz. Yazı başında değinildiği gibi devlet izlediği bu politikalarla çok yönlü sonuçlar

elde edebilmektedir. Politikalarıyla hem egemen sınıflara hizmet etmeyi sürdürmekte hem de gençliğin geleceğini her anlamda daha da karanlığa iten yollar açmaktalar.

SINAV NEYE HAZIRLIYOR?

Pandemi dönemiyle birlikte zaten niteliği iyice düşmüş eğitimin diplerde sürdüğünü gördük. Depremde de aynı şey yaşandı. Bir yığın öğrenci yeni bir yaşam inşa edebilmek umuduyla bu sınavlara girdi; ancak bu gerici eğitim sisteminde bize bir gelecek sunulmuyor. Egemenlerin vadettikleri iş güvenceleri, “hayata hazırlama” olarak sunulan eğitim; gençliğe köleliği, işsizliği, geleceksizliği dayatıyor. Geçtiğimiz haftalarda gündeme gelen ÇEDES projesi, imam hatipleşmeye yapılan yatırımlar gençliği bir girdaba sürüklüyor. Git gide karanlığa sürüklenen eğitimin gerçekleştiği okullar tarikatlara ve cemaatlara peşkeş çekiliyor. Gerici eğitim için çaba sarf edip bu sınavlarda bir “başarı” yakalamamız isteniyor. Öğrencileri “daha iyi” bir gelecek için sınavla yarıştıran egemenler, gelecekte öğrenciler için ne sunduğuna dair sorular karşısında ise kulaklarını tıkıyorlar. Hayatlarının en güzel, en üretken dönemlerini kâbus gibi geçiren gençleri gelecekte de ekonomik kriz, yoksulluk, işsizlik bekliyor. Ancak egemenler bunun farkında olarak eğitimi pazarlamaya devam ediyor.

GELECEĞİ ELLERİMİZE ALMAK MÜMKÜN

Gençlik olarak biz biliyoruz ki sınıflı toplum yapılarında vadedilen eşitlik ve adalet birer yalandan ibaret. Bunların örneklerini pandemi sürecinde olduğu gibi deprem sürecinde de ekonomik krizin katmerleştiği, büyüdüğü bugünlerde de görüyoruz. Eğitim dahil her şeyin sınıfsal olduğu bu dünyada gençler olarak yarını sistemden veya göklerden bekleme-meliyiz. Sınıfsal dünyayı biz de sınıfsal çerçeveden yorumlamalı ve harekete geçmeliyiz. Ülkemizde tahakkümü süren bu gerici düzenin kararttığı yarınlarımızı aydınlığa vardırma için her alanda öğrenci gençlik olarak okullarda, kampüslerde, işçi gençlik olarak çalıştığımız yerlerde tarihin devingenliğiyle uyumlu halde mücadele etmeliyiz. Ülkemizde bize karşı her türlü zorbalığı yapan her türlü ilericiliği mahkûm eden patron-ağa devletine karşı örgütlenmeliyiz. Çaldıkları hayatlarımızın, umutlarımızın ve yarınlarımızın hesabını soracak olan ve geleceği var edecek olan da biziz. Gelecek ellerimizdedir.

ÖRGÜTLENMEKTE DİRENENLER KAYBETMEYECEK

“Bir kere açıldık, bir daha kapanmayız.” diyor LGBTİ+ toplulukları-dernekleri. Bu ne anlama geliyor? Bir olgu gün yüzüne çıktıktan sonra onu görmemeyi, yok saymayı seçsen de o “olgu” olarak orada durur artık. Bu, kim tarafından yok sayıldığı önemli olmadan böyledir. Bununla beraber neyin, kim tarafından yok sayıldığı bizim için tabii ki önemlidir. LGBTİ+ların yok sayıldığı, lanetlendiği; ama buna rağmen saldırıya uğradıkları bir gerçek. Bu gerçeklikte dost ve düşman arasına hiç de incele olamayacak bir çizgi çekiyoruz. Bir tarafta devrimden çıkarı olanlar diğer tarafta devrimin düşmanları. Bu nedenle LGBTİ+ların örgütlü-örgütsüz mücadelesini inceleme ve anlama, savunma sorumluluğunu üstlenmek gerekmektedir.

ZAFER KONUŞMASINDAKİ FOBİ VE SONRASI

Erdoğan, cumhurbaşkanlığı seçim sonuçlarının ardından yaptığı gösteride aileyi kutsayarak LGBTİ+ları lanetledi. AKP seçmenini de içine katarak söylüyor ki Türkiye'nin yarı feodal toplumsal yapısında bu argümanın “motivasyon” unsuru olarak ele alınması şaşırtıcı değildir. Defalarca kez belirttiğimiz üzere halkın geri yanları vardır: LGBTİ+ların toplum tarafından kabul görmemesi, kadının çalışması ya da çocuk doğurmaması, erkeğin evin ekonomisini karşılamaması vb. Bu durumda benzer söylemler ya da karşıtı olmayan “susmalar” burjuva-feodal partilerin bilinen, yaygın bir gerçekliktir. Kutsal aileci her söylem bu düzen partilerinin işlerine gelmektedir. Dolayısıyla bunlar halkın geri yanlarını besleyen temel araçlardır. Erdoğan da bunu ustaca kullanan ataerkil sömürü düzeninde vasat liderlerdendir ve hiç de mahir olmayan bir kabalıkla LGBTİ+fobiye köpürtüp içeride “ortak düşman” yaratarak kitleleri konsolide etmenin yol ve yöntemlerini geliştirmektedir.

Sistemik hale getirilmiş saldırı dalgasının son durağı olan bu seneki Onur Haftası eylem ve etkinlikleri gündemde oldukça yer edindi. Film gösterimlerinden çay içme etkinliğine, piknikten onur yürüyüşlerine kadar tüm eylem ve etkinlikler yasaklandı. Yasaklı Onur Haftasına rağmen birçok eylem ve etkinlik alternatif şekillerde hayata

geçirildi. Özellikle Onur Yürüyüşlerindeki polis şiddetinde birçok kişi işkenceye maruz kaldı. Onur Yürüyüşünde gözaltına alınan 5 göçmen halen geri gönderme merkezlerinde tutuluyor. İran vatandaşı olan Elyas ve Lübnanlı göçmenin sınır dışı edildikleri takdirde idam edilme tehlikesi taşıyorlar.

DEVİRİMCİ ÖZE DAYANMAK

Yasaklamalara karşı yeterince toplumsal karşı koyuş yaratılmasa da örgütlü LGBTİ+lar tarihsel mücadelelerine sahip çıktılar. Toplumsal karşı koyuşu böylesi süreçlerde örgütlenmenin zorluğunu göz ardı etmiyoruz. Ama bunun tek belirleyici unsuru faşizm değildir. Devrimci-demokrat yapıları da içine katarak toplumsal mücadele yürüten tüm kesimlerin beslendikleri özden, mücadelenin gerekliliklerinden yani devrim perspektifinden uzaklaşmaları da belirleyici unsurlardandır ve toplumsal sorunların son kertede belirleyeni de budur. Devrim perspektifinden uzaklaşmak anlaşılabilir değildir; fakat anlaşılabilir olması doğru olduğu anlamına gelmez. En örgütlü toplumsal kesimlerin, doğru ya da yanlış devrim programı olan örgütlerin dahi devrim düşüncesinden uzaklaştıkları bir durumda sürekli ideolojik ve fiziki saldırı altında olan bu kesimin de devrimci nüveler barındıran özelliklerden uzaklaşmasına şaşırmıyoruz. Yılgınlık, örgütsüzlük, popülizm her kesimi olduğu gibi bu kesimi de sarıp sarmalamaktadır. Kendi gücüne güvenme zayıflamış, örgütlülüklerle gerek kalmadığı izlenimi oluşmuştur. Bireysel olarak kendini ifade eden aktivistler artıyor ve örgütsüz hareket etmek giderek normalleşiyor. Tabii ki insanlar kendini ifade edebilmeli; ama bu ifade LGBTİ+ların sorunlarını ne denli kapsadığı konusunda berrak bir düşünce oluşturmuyor. Bir çağırışı barındırmıyor ya da toplumsallaşmıyor. Örneğin cinsiyet uyum ameliyatları. Yüksek ücretler, resmi bir ton prosedür, süreçteki psikolojik şiddet salt dayanışmayla aşılacak sorunlar değildir. Toplumsal mücadeleyle, örgütlenerek aşılabilecek sorunlardır. Yaşam koşullarının zorluğu göz önüne alınınca Türkiye'deki çoğu genç gibi LGBTİ+larda da yurt dışına çıkma isteğinin oluştuğunu buna zorunlu kaldıklarını görüyoruz. Hatta iltica etmenin yanı sıra birçok sanal mecrada iltica güzellmeleri yapılıyor. Avrupa'da Türkiye'ye kıyasla daha yüksek yaşam standartları var. İlticalarda, cinsiyet kimliğini yadsımadan, ait olu-

nan sınıfsal katmanın belirleyici olduğunu düşünüyoruz. “Bireysel kurtuluş” yalanı artık toplumsal mücadele yürüten kesimleri de çok güçlü bir biçimde etkiliyor.

Cinsiyet kimliği açık olan yoksul LGBTİ+ların yaşama kurdukları bağın “yaşamak” üzere olması korkunç gelse de bu böyledir. Bu nedenle yaşamının asgari koşullarını yaratma mücadelesi çoğunlukla bireysel, kimi zaman dayanışmayla veriliyor. Toplumsal bir ötekileştirme saldırısı içinde üretime dahil olma imkânı bulmak oldukça zorlaşıyor. Fakat bu gerçeklik yeni bir şey değil. Bu sorunlar yıllardır süregelirken çok kez buna karşı çıkıldı. Burada dikkat çekmemiz gereken nokta şu: LGBTİ+ların mücadele tarihindeki “iş bulma” gibi taleplerin yerini ne aldı ya da bu, mahkûm edilmiş bir pratik mi?

Nitekim bunun mahkûm edildiğine dair bir veriye ulaşamadık. Bu süreçteki LGBTİ+ aktivistlerin çoğu öğrenci ya da LGBTİ+ mücadelesinde aktif rol alan kesim öğrenci oluşumları. Sınıf karakterinin küçük burjuva olması gereği taleplerin de bu yönde değiştiğini görüyoruz. Hatta birçok açıklama ve makalede herhangi bir talep olmaksızın “forum” tarzı tartışmalar ya da iç bilgilendirmeler yapılıyor. Üretilen bu tarzla da ulaşılan kitlelerde bir aydınlanma ya da farkındalık oluşturulamıyor. Anlatmadan anlaşılmayı beklemenin halk kitlelerinde, hatta homofobi barındıran kimi ilerici kesimlerde bir karşılığının olmadığı on yıllardır sürdürülen toplumsal mücadelede kanıtlanmıştır. Bu burjuva öze tekabül eden küçük burjuva kibiridir. Devrimci örgütlerde, kendimizde dahi çok kez denk geldiğimiz bu tutumla olan mücadelemizi devrimci öze sarılarak sürdürmeliyiz.

LGBTİ+ topluluklarının geliştirilmesinde tartışmalar mutlaka önemli bir yerde durmaktadır. Devrimden çıkarı olan bütün kesimlerin devrimleşmesine katkı sunmalıyız. “Görmedim, duymadım, bilmiyorum”a düşmeden sahiplenmeli, aynı zamanda eleştiri ve özeleştiriye devrimin bir görevi olarak görmeliyiz. Çünkü halkın ilerici kesimlerinden uzaklaşmanın devrimin aleyhine olduğunu biliyoruz. Devrimin aleyhine en ufak davranış dahi mücadelemizin konusuyken bir toplumsal kesimin devrimle birleşebilir çıkarlarına sırt dönmek asla bağışlanabilir bir hata olarak değerlendirilemez...

ASTANA'DA ORTAKLIK VE "GAYRİMEŞRU TEŞEBBÜS"ÜN GELECEĞİ

Suriye savaşı sonrası yaşanan gelişmeler ve bu gelişmelere bağlı olarak Kürtlerin Rojava'da elde ettiği kazanımlar daha ilk andan itibaren Türk devleti için alarm zillerinin çalması anlamına geliyordu. TC'nin savaştaki pozisyonu Kürtlerin kazanımlarıyla birlikte yeni bir politik yönelim kazandı: Rojava'daki kazanımları boğmak, olası Kürt statüsüne izin vermeyerek bu durumun diğer parçalardaki etkisinin önüne geçmek. Bu politikanın sonucu olarak işgal saldırıları, çetelerle ittifaklar, içeride ve dışarıda yoğun bir Kürt düşmanlığına, şovenizme sarıldı. TC, mühimmatlarını daha fazla Kürt kanı dökmek üzere tahkim ederken emperyalistlerle uyumlu, bu güçlerin bölgedeki politikalarıyla eşgüdümlü bir pozisyon aldı.

Seçimlerde bir propaganda konusu olan Suriye'ye politikalarında öne çıkan argüman "normalleşmeydi!" Normalleşme söylemleri yapılan resmi görüşmelerle somutlaşırken bu "normalleşmenin" nereye evrileceği, TC'nin Suriye ile nasıl, ne düzeyde bir ilişki geliştireceği soruları da peşi sıra konuşulur, tartışılır oldu. 20-21 Haziran'da, Astana'da yapılan, TC, Suriye, Rusya ve İran'ın masada olduğu üçlü ve dördü görüşmelerde TC'nin "normalleşmesi"nin niteliği ve hedefleri de açığa çıktı: Bir kez daha Kürtlerin kazanımlarını boğmaya dönük bir normalleşme, bu normalleşmenin de Astana'da ortak bir anlayışa kavuşturulması çabası...

KÜRT KANI DÖKMENİN "NORMALLEŞMESİ"

Faşist diktatörlük Astana'ya gitmeden önce nasıl bir "normalleşme" istediğini Irak, Suriye ve Türkiye'de Kürtlere saldırarak gösterdi. Türkiye'de ardı arkası kesilmeyen gözaltı ve tutuklamalar, gerilla alanlarına dönük operasyonlar, Irak ve Suriye'de SİHA suikastları halihazırda TC'nin zihin dünyasında saldırganlık dışında bir seçeneğin olmadığını bir kez daha gösterdi. Rojava özgülünde de Tel Rifat, Kobani, Menbiç ve Ayn İsa'ya dönük saldırıların yoğunlaşmasıyla saldırganlığın dozu artırıldı. TC'nin kritik tarihlerdeki katliamları ve bombardımanları Astana görüş-

meleri esnasında da devam etti. TC aynı gün, Suriye'nin kuzeyinde Tirbespiyê yolunda, SİHA ile bir aracı vurdu. Saldırıda Kamışlı Kanton Meclisi Eş Başkanı Yusra Derviş, yardımcısı Leyman Şiveş (Rîhan Amûdê) ve şoförü Fırat Tuma katledildi. Diğer Kanton Eş Başkanı Gabi Şamun ise yaralandı. Astana öncesi saldırılarla verilen mesaj, Rojava'nın toptan çöktürülmesi amacıyla işaret ediyor. TC bir kez daha salt askeri hedefleri değil, de facto özerk yönetimin, silahsız halkın, altyapının hedefleri olduğunu gerçekleştirdiği saldırılarla gösterdi. Astana öncesi emperyalist efendilerine ve Suriye'ye Kürt kanı dökerek "Kürtlerin kazanımlarını boğacağım, statüye son vereceğim" mesajı verdi. Esad'ın "TC işgaline son verilmesi şartıyla normalleşme" tavrı da son saldırılarla reddedilmiş oldu.

TC'nin emperyalistlerin ve gerici bölge güçlerinin çelişkilerini, güncel konjonktürü kullanarak manevra alanı açma politikasının Astana'da devam ettiğini görüyoruz. Rusya'nın Ukrayna savaşı, İsveç'in NATO üyeliği gibi konular TC açısından manevra alanı olarak kullanılırken Astana süreçlerinde sıkça vurgulanan "Şam ortaklığıyla Rojava'daki statüye son verme" söylemi "Şam yapmazsa biz pekâlâ yaparız" olarak sahada pratikleştirildi. Suriye-TC normalleşmesinin oksimoronu Astana'da da devam etti. Suriye normalleşme şartı olarak TC'nin işgale son vermesi, desteklediği çeteleri de terörist olarak tanıması gerektiği üzerinde duruyor. TC, Suriye'nin bu hamlesine karşı projektörü Kürtlere karşı mücadeleye, Rojava'daki kazanımları sona erdirecek bir politikaya çevirmeye çalışırken son keredede her iki gerici devlet açısından da önceki pozisyonların ısrarla korunduğu bir tablo açığa çıkıyor.

Suriye normalleşme amaçlı görüşmeler için temel şartlarının altını bir kez daha: "Bu yolda elde edilecek sonuçlar, Türkiye'nin net bir takvim çerçevesinde güçlerini Suriye topraklarından çekmeyi kabul etmesine ve bu çekilmeyi fiilen başlatmasına dayanmalı. Bu, mültecilerin geri dönüşü, terörün her türüyle mücadele ve

iki ülke arasındaki ilişkilerle ilgili diğer konuların görüşülmesi için bir temel oluşturmaktadır" sözleriyle çizerken TC, Suriye'den çekilmeyi temel şart olmaktan çıkararak bir formül bulmaya çalışıyor. Rusya'nın Astana'daki rolü ise tam da bu noktalardan kendisi için avantajları koruyan, nihayetinde gerici zeminde bir uzlaşma çıkarmak. Bu anlamda Astana'da tıkanıklığı giderecek bir yol haritasının belirlendiği söylenirse de bunun somut olarak nasıl olacağına dair bir bilgi paylaşılmadı.

ROJAVA'DAKİ KAZANIMLARA DÖNÜK TEHDİTLER

Astana'daki Rusya-Türkiye-İran görüşmelerinde Rojava'ya dönük tehdidin daha keskin bir biçim aldığı söylenmek mümkün. Önceki toplantılarda tüm tarafların pozisyonunu dengeli ve daha yuvarlak ifadelerle belirtme hali yerini Kürtler aleyhine daha sivri ifadelerin geçtiği bir bildiriye bıraktı. Fırat'ın doğusundaki ABD varlığı, petrol gelirleri ve bilindik "Suriye'nin toprak bütünlüğü" vurgusu yinelenirken Kürtlerin özerkliği "gayrimeşru teşebbüs" parantezinde alınmaya devam etti. Sonuç bildirgesinde, "Taraflar, terörle mücadele bahanesi altında gayrimeşru özerklik girişimlerini reddetmişlerdir... Petrol gelirlerinin yasadışı yollarla ele geçirilmesine ve transfer edilmesine karşı olduklarını yinelemişlerdir... Gayrimeşru özyönetim girişimleri de dâhil terörist oluşumları destekleyen ülkelerin eylemlerini kınamıştır" ifadeleriyle ortak görüş bir kez daha resmileştirildi.

Rusya-TC arasındaki iyimsiz ilişkiler güçlendikçe Kürtleri sıkıştıran söylemlerin arttığını görüyoruz. TC, başından itibaren Astana'yı Rusya'nın izni dahilinde Suriye ile ortak Rojava işgalinin bir geçişi olarak ele alırken hem Rusya'nın hem de ABD'nin işgale "olur" vermeyişi karşısında debelenmeyi sürdüren, tekrarı aşmayan bir politikaya mahkûm kalıyor. Astana'da anlayış düzeyinde ortak bir mutabakat havası verilse de "ortaklaşılacak yönler nelerdi?" sorusu büyüğü bozuyor. Suriye'nin egemenliği, bağımsızlığı ve toprak bütünlüğünün vurgulandığı ifadelerle baktığımızda ortak anlayışın oluşmadığını görmek

mümkün. Suriye'nin toprak bütünlüğünü vurgulayan taraflardan TC, halihazırda Suriye'de işgalci pozisyonda ve işgali derinleştirmek adına çetelerle iş birliğini sürdürüyor. "Terörist gruplarla mücadele" vurgusu da benzer bir çelişkiyi barındırıyor. TC ve Rusya'nın altına imza attığı bildirin mürekkebi kurumadan Rusya İdlib'de TC'nin desteklediği gruplara hava saldırısı düzenliyor. TC ise İdlib'de cihatçılar için kalıcı konutların inşasını tam gaz sürdürüyor. Bu bağlamda açığa çıkan sonuç metninde her ne kadar ortaklaşmadan bahsedilse de hatta bu özel olarak vurgulanıyor da olsa pozisyonlarda bir ortaklaşmanın olmadığını görüyoruz. Ortak hareketin öne çıktığı tek konu ise Kürt kanının dökülmesi ve buna karşı ortak anlayış. TC bunu fiiliyatta yaparken, Rusya saldırılara alan açan bir konum alıyor. Suriye ise ABD'nin nihayetinde çekileceği umuduyla Kürtlerin kazanımlarını tanımaktan uzak, Rusya ve İran'ın bu konudaki yaklaşımına paralel bir pozisyonda.

Astana'da tüm devletlerin ortaklaşacağı noktanın Kürtlerin kazanımlarının "gayrimeşru özerklik teşebbüsü" olarak ele alınması ve buna yapılan vurgunun keskinleştirilmesi kuşkusuz bu güçlerin Kürtler için gelecekte de tehdit olduğunu gösteriyor. Rojava yönetimi bu tablo içerisinde hareket anlamında ciddi bir sıkışma, aldığı kayıplar itibarıyla de oldukça krizli bir sürecin içerisine giriyor. Ardı arkası gelmeyen suikastlarla kadrolar düzeyinde darbe indirilen Kürt ulusal mücadelesinin tarihsel birikimi ve savaş tecrübesi kuşkusuz saldırıları boşa çıkarmaya muktedirdir. Geçici ABD desteğinin, Rusya ve Suriye'nin temaslarının bu saldırılara son vermeyeceği gerçekliği karşımızda durmaktadır. Rojava'daki kazanımlar ve de facto yönetim ortaya çıktığında Kürtler yalnızca öz güçlerine güvendiler. 12 yıldır özerk yönetimin yarattığı bir deneyim ve yarattığı toplumsallık söz konusu. Bu bağlamda emperyalistlerin ve bölge gerici devletlerinin çıkar çatışmalarına değil kendi gücüne, halkın gücüne dayanmak bu krizden çıkışın tek yoludur.

Her Komünist Partisi Enter

Komünist partilerinin tarihsel misyonu dünyanın tüm ülkelerinde, her bir ülkedeki işçi sınıfının bu ülkelerdeki devrimlere önderliklerini sağlamaktır. Bunu yaparken aynı çizgide hareket eden komünist partileriyle en sıkı biçimde ilişkilenecek, bu nitelikteki devrimlere destek vermek tabii olandır ve kaçınılmazdır. Kapitalist dünya sistemindeki tüm toplumlarda işçi sınıfının hareketi nasıl ki kendi kurtuluşlarını başarmak üzere tüm insanlığı kurtarmak biçiminde ise komünist partilerinin de hareketi kendi ülkelerindeki devrimlere önderlik etmek üzere tüm insanlığın sınıflı toplumlardan kurtulmasına, dolayısıyla bu anlamda dünya devrimine önderlik etmektir. Bu tezdeki temel vurgu “kendi ülkesindeki devrimlere önderlik etmek”tir. Komünistlerin enternasyonalizm anlayışını ya da tüm insanlığın kurtuluşuna önderlik etme anlayışını buradaki vurgunun ötesine taşımak yanlıştır.

Bu sayıdan itibaren komünistlerin enternasyonalizm anlayışını hem genel hem de özel kimi bağlamlar içinde tartışmaya, olabildiğince açıklamaya çalışacağız. Çünkü önümüzdeki süreç enternasyonalizm adına daha fazla sorumluluk, daha fazla tartışma ve daha fazla görev taşımaktadır. Buna hem gelişmiş kapitalist ülkelerde artan ekonomik ve siyasi istikrarsızlıklar işaret etmektedir hem de bu istikrarsızlıkların yarı sömürgelerdeki devrim koşullarını daha da olgunlaştıracağı gerçeği. Kitlel hoşnutsuzlukların daha sık yaşanacak olması kitlel kurtuluş arayışlarının da artmasına neden olacaktır ki bu yöndeki tartışmaların, tezlerin, görüşlerin de arttığına tanıklık ediyoruz. Komünistlerin enternasyonal birliği ve dayanışması da bunların bir parçası, hatta bunların en önemli parçası olarak gündemde olmalıdır, tartışılmalı, netleştirmeli ve olabildiği ölçüde kitlelere mal edilmelidir.

Elbette bu tartışma her bir ülkenin, dolayısıyla ülkemizdeki dev-

rimin de koşullarını, gelişim şartlarını, dinamiklerini anlamamıza katkı sunar. Dünya devrimini anlamak ülke devrimini anlamaktır, ülke devrimini geliştirmek dünya devriminin önünü açmaktır. Bu iki sürecin ilişkisini kavramak komünist ideolojinin, sınıf bakış açısının özümsemesi bakımından özellikle belirleyicidir. Komünist Enternasyonal'in inşası da bu kavrayışla bağlantılıdır.

KOMÜNİSTLER YURTSEVER VE ENTERNASYONALDİR

Bir komünist partisi kuruluşunu ilan ettiğinde kendini ilgili ülkedeki devrimin önderliği olarak tanımlar ve uluslararası komünist hareketin ülke seksiyonu olduğuna dikkat çeker. Bu onun enternasyonal bir görevi yerine getirdiğini de gösterir. Hiçbir komünist partisi salt kendi ülkesindeki devrimle ilgilenmez kuşkusuz, ne var ki uluslararası komünist harekete katkısının kendi ülkesinde devrimlere önderliği aracılığıyla gerçekleşeceğini bilir. Başka ülkelerde de aynı doğrultuda hareket eden partilerin inşasına veya gelişmesine katkısı bunları bizzat gerçekleştirmesi biçiminde gerçekleşmez, gerçekleşemez. Aksine o, bu açıdan kendi görevini aynı doğrultudaki partileri desteklemek biçiminde tanımlar. Kendi devrimini gerçekleştirdiği veya geliştirdiği ölçüde de aynı doğrultudaki uluslararası komünist hareketin gelişimine katkı vermiş olur.

Komünistlerin yurtsever kimliğinden bahsederken Mao yoldaş tam da bu noktaya dikkat çekmiştir. Komünistler kuşku yok ki yurtseverdirler. Bu yurtseverlik uluslararası gericiliğin kendi yurdundaki temsilcilerini alt etmek, yurdu onlardan kurtarmak ve bununla paralel biçimde aynı türden yabancı güçlerin de yurt üzerindeki egemenliklerine son vermek biçiminde gerçekleşir. Yurtseverlik burjuvazinin de kısmen ya da daha uygun bir ifadeyle güdük bir özelliğidir. Sınıfların özellikleri on-

ların çıkarlarına göre belirir. Burjuvazinin yurtseverliğini belirleyen de onun çıkarlarıdır. Bu çıkarlar onun sömüren bir sınıf olarak incelenmesiyle açığa çıkarılabilir. Sömüren sınıf sömürü için koşulların devamından ya da kendi lehine gelişmesinden yanadır. Yurdun varlığı ve “ilelebet sürmesi” için onun için sömürü koşullarının varlığı ve devamlılığı bakımından değerlidir. Bu değer onun için bir değer olmakla birlikte tüm ulusun değeri haline getirilir. Çünkü yurdun varlığı nihayetinde tüm ulusun çıkarlarındaki ortak bir noktaya işaret eder. İşçi sınıfı için de diğer emekçi sınıf veya katmanlar için de yurdun varlığı kendi tarihsel ve toplumsal değerlerini (bunlar esas olarak ulusal değerlerdir) sürdürme bakımından belirleyici unsurdur. Bu varlık ne derecede tehdit altında olursa ulusal birlik için şartlar da o derecede olgun demektir. Burjuvazinin yurtseverliği bu birliğin kendi çıkarlarıyla örtüştüğü yere kadardır. Örneğin işgale uğramış bir yurttan burjuva sınıf egemenliğinin sınırlanması ölçüsünde yurtsever, işçi ve emekçi kesimlerin, yani halkın egemenliğinin önünün açılması ölçüsünde teslimiyetçi, iş birliğidir. Nitekim Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde burjuvazi imparatorluk nezdinde teslimiyete sürüklenmiş, imparatorluk içindeki farklı ulusların ve halkın genel hoşnutsuzluğu bu azınlık kesimi yabancı güçlere sığınmaya itmişti. Kemalist iktidarın güdük anti emperyalist politikaları ise parçalanmış imparatorluk içinde bir ulus devlet inşa etme olanağının oluşmasıyla açıklanır. Kendi egemenliğini garanti altına aldığı ölçüde Kemalist iktidar da aynı işgalci güçlerle iş birliği yapmış ve nihayet Lozan Anlaşmasıyla yarı sömürge ve yarı feodal şartlarda bir ulus devlet hakkını garantilemiştir. Emperyalist devletlerin böyle bir ulus devletin varlığından esas olarak rahatsız olacağı ileri sürülemez. Çünkü koşullar onlar için daha kötü gelişmelere de gebe-

bir yaklaşımla onlara “iyi” bir olanak sunmuştur. Yurtseverliğin bir burjuva özellik de olduğu gerçeği onun çıkarlarıyla açıklandığında anlaşılır olacaktır. Komünistlerin yurtseverliği de kuşkusuz işçi sınıfının çıkarlarıyla açıklanabilir. İşçi sınıfı sömürülen sınıf olarak yaşadığı yurt üzerindeki her türden yabancı egemenliğine sonuna kadar karşıdır. Bu onun “sonuna kadar yurtsever” olmasını belirler. Bununla birlikte o sınıfsız ve sınırsız bir dünyanın da öznesidir. Çünkü o kendi egemenliğinde ilelebet sürececek bir sömürü düzeni, salt bir sınıfın, bir zümrenin çıkarlarına karşılık gelen bir nizamın kurucusu olamaz. Bunu gerektiren bir sömürü mekanizması yoktur. Dolayısıyla onun yurtseverliği yabancı sömürücü güçlerin varlığında geçerlidir. Bu güçler silindiğinde, yok olduğunda onun yurtseverliği de yurt gerçekliği ortadan kalktığında sonlanır... Onun nihai çıkarları, farklı sınıfların varlığından kaynaklanan çıkar çatışmasının sonlanmasındadır. Bu, farklı iki sınıfın iki farklı yurtseverlik gerçekliğidir. Biri enternasyonalizmi sonuna kadar yurtların sonlanmasına, sınıfların kalkmasına, toplumlar arasına konan çitlerin parçalanmasına kadar destekler, diğeri ise yurtseverliği yurt olmakta somutlaşan sömürü koşullarının devamlılığı derecesinde destekler; sömürü koşullarının egemenliği süresince yurtseverdir, bu koşulların kalktığı durumda esas olarak yurt hainliği başlar. Zira o toplumlar arasındaki çitlerin ilelebet varlığından yanadır...

Bunun aksi yorumlar komünistlerin yurtseverliği ile burjuvaların yurtseverliği arasındaki temel ve keskin farkın anlaşılmasını getirir. Halkın haklı nedenlere dayanan “kendiliğinden” yurtseverliği ile burjuvazinin dar çıkarlarına dayanan yurtseverliği arasında güçlü bir çizgi çekmek için de bu farkın anlaşılması gereklidir.

Enternasyonalizmin Bayrağıdır

TARİHSEL ÖNEMİYLE KOMÜNİST ENTERNASYONAL

Komünist Enternasyonal Birliğin proleter devrimler tarihinde önemli bir yeri vardır. Marks ve Engels Avrupa'da ve Amerika ülkelerindeki kapitalizmin derin ekonomik ve politik krizleri koşullarında gündemleştirdikleri ve olası devrimlere proleter örgütlenmelerle katılmak ve bunlar aracılığıyla komünistlerin önderlik görevini yerine getirmelerini sağlamak üzere hazırladıkları komünist parti manifestosu ile başlayan enternasyonal birlik o zamandan bugüne büyük tecrübeler biriktirdi. 1. Emperyalist Paylaşım Savaşı sürecinde, daha savaş öncesinde Kautsky'nin öncülüğünde, enternasyonal üye işçi partilerinin savrulduğu oportünist çizgiye karşı Marksizm'in ilkelerine dayanan çizgiyi savunan komünistler Lenin'in önderliğinde bir dizi ülkedeki komünist partilerin Marksist ilkeler etrafında toplanmasına büyük katkı sundu. Bu ilkeler sayesinde geniş işçi yığınlarının ekonomik ve politik çıkarlarının savunulmasını sağladı ve kapitalizmin derin bunalımından kaynaklanan faşizme ve onun başlattığı ve yaydığı savaşa karşı geniş kitlelerin mücadele etmelerine ve faşizmi, yarattığı büyük yıkıma rağmen alt etmelerine yardımcı oldu. Sosyalizmin başlıca siperi olan Sovyetler Birliği'nin baştan aşağıya bir haksız savaş ordusu olarak donanmış Alman faşizmi karşısında desteklenmesi politikasının başarıyla uygulanmasında Komünist Enternasyonal öncü görevi üstlendi. Diyebiliriz ki Komünist Enternasyonal faşizme karşı topyekûn mücadelede kitlelerin yolunu aydınlattı. Bu büyük mücadelenin geniş kitleleri kapsamasında ve sosyalizmin tüm dünya halkları için bir umuda dönüşmesinde azımsanmayacak bir başarıya imza atsa da Komünist Enternasyonal 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı döneminde lağvedilmesi gereken bir noktaya evrildi. Bu enternasyonal birlik büyük ustalardan Stalin yol-

daşın aynı doğrultudaki görüşleri ve onayıyla, ilgili kararın alındığı toplantıdaki tüm komünist partilerin oy birliğiyle lağvedilmiştir. Stalin yoldaş bu lağvetme kararını açıklarken komünistlerin örgütsel biçimleri hiçbir zaman tarihsel görevlerini tamamladıklarında ve dünya devrimine hizmet edemez duruma geldiklerinde, bu anlamda işlevlerini yitirdiklerinde, maddelerini dolduklarında ortadan kaldırmakta tereddüt göstermediklerini özellikle vurgular. Temel görev yerine geldikten itibaren örgütlenmenin yeni bir biçimde ele alınması ve yeni sürecin ihtiyaçlarına yanıt verecek biçimde geliştirilmesi gerekir.

3. Komünist Enternasyonal'in tecrübesi bu bakımdan dikkate değerdir. Komünist Enternasyonal tek tek ülkelerdeki devrimlerin başarıyla yönetilmesinde ve gerçekleştirilmesinde yetersiz kaldığından, ülkelerdeki devrimlerin çok özel ve somut sorunlarının ancak yerinde ve devrimlerin tam içinde çözülebileceğinin anlaşılmasından ve Komünist Enternasyonal'in bu devrimlere somut olarak önderlik etme yükümlülüğünün yanlış veya olumsuz sonuçlar doğurmasından hareketle lağvedildi. Alınan karar bunu şöyle açıklamıştır.

"Son çeyrek yüzyıl içinde olayların bütün gelişimi ve Komünist Enternasyonal'in sahip olduğu deneyim inandırıcı biçimde gösterdi ki, işçileri birleştirmek için Komünist Enternasyonal'in birinci kongresi tarafından seçilen örgütlenme biçimi işçi sınıfı hareketinin ilk aşamalarındaki koşullara yanıt veriyordu, fakat bu hareketin gelişmesi ve ayrı ayrı ülkelerdeki sorunların karmaşıklığı nedeniyle tıkanı ve hatta ulusal işçi sınıfı partilerinin daha fazla güçlenmelerinin önünde bir engel haline geldi."

Stalin yoldaşın da görüşü olan bu tespit komünistlerin örgütsel biçimlere yaklaşımına çok güçlü bir örnektir. Devasa bir aygıt haline

gelen, hatta emperyalistler için korkutucu olan Komünist Enternasyonal işçi sınıfı hareketinin ve bu hareketin öncüsü olan partilerin gelişimi önünde bir engel haline geldiği görüldüğünde ondan vazgeçmek komünist irade için hiç de zor olmuyor. Görevi sorunları çözmek, işçi sınıfı partilerinin güçlenmesini sağlamak, devrimlere ışık tutmak olan bir örgüt bu görevlerini yerine getiremez olduğunda, hatta bu görevler için bir engele dönüştüğünde onu bir kenara atmak gerekir. Bu tavrın özellikle Troçkistlerce acımasızca ve somut durum ve nedenler açıklanmadan eleştirildiği bilinir. Sosyalizmin inşasına, tek tek ülkelerdeki devrimlere, komünist partilerin devrimci yoldan gelişmesine her bakımdan karşı durmuş bu akımın Komünist Enternasyonal hakkında ateşli devrimci nidalar atması hiç de iyi amaçlar içermez. Bu akımın asıl amacı Stalin yoldaş şahsında gerçek komünistleri birer şeytan gibi tanıtmaktır. Örneğin Komünist Enternasyonal hakkındaki kararı Stalin, Churchill ve Roosevelt arasındaki pazar paylaşımı için yapılmış bir anlaşmaya bağlar. Oysa söz konusu anlaşma Alman faşizminin yenilmesine son keredeki katkı sunmuş devletlerin ve farklı güçlerin yeni durum ve koşullardaki, barış ortamındaki yeni ilişkileri saptamayı içeren zorunlu, kaçınılmaz bir anlaşmadır ibarettir. Brest Litovsk Anlaşması'nda da bazıları Lenin'e çok keskin saldırılarda bulduklarında Lenin bu anlaşmanın zorunluluğuna dikkat çeker. Bir savaş tamamlandığında barışın koşulları bir anlaşma ile saptanır ve tarafların uyacağı bir kurallar bütünü oluşturulur. Bu olmadan savaş tamamlanmış sayılmaz. 2. Emperyalist Paylaşım Savaşı'nın sonucunda Avrupa'nın geniş bir kesiminde meydana gelen yeni koşulların SSCB, ABD ve İngiltere arasındaki bir anlaşmayla saptanmasından daha doğal bir şey olamazdı ve bu yapılırken hiçbir ülkenin kendi iradesi de gasbedilmemiştir. Bütün ülkelerin kaderleri kendilerinin eline bırakıl-

mıştır. Kuşkusuz ABD ve İngiltere emperyalist çıkarları doğrultusunda ilişkilendiği her bir ülkede kendisi için elverişli koşullar yaratmaya özen göstermiştir. Ne var ki SSCB için bunu ileri sürmek düpedüz iftira atmak olacaktır. Savaştan en büyük yararları almış, büyük tahribat yaşamış, ekonomisi büyük oranda yok olmuş, devasa sayıda insan yitirmiş SSCB'nin kendini toparlamak gibi çok temel bir sorunu varken onu bu şekilde suçlamak savaşın sonuçlarından bihaber olmaktan başka bir şey olamaz. Bu savaşın neden olduğu yıkımın SSCB özelindeki incelemesi için Umut Yayımcılık'tan yayınlanan "Sovyetler Birliği 1917-1953 Değerlendirmeler ve Sonuçları" adlı Vasilis Samaras'ın kitabı okunmaya değerdir. Bu dönemki Sovyetler Birliği'nin içinde olduğu koşullardan bağımsız yapılan boş değerlendirmelerin ötesindeki suçlamaların bir karşı devrim pratiği olarak değerlendirilmesi kesinlikle abartılı bir şey değildir, bir gerçekliğin tespitidir...

Konumuz hiç kuşkusuz Stalin'e yönelik kara çalmalar değildir. Konumuz Komünist Enternasyonal Birliğin komünistlere kaçınılmaz olarak yüklediği sorumlulukları anlamak, ülke devrimlerinin enternasyonal bir yaklaşımla ele alınmasının zorunluluğunu kavramaktır. Komünist Enternasyonal'in lağvedilmesindeki geçerli perspektifin onun kurulmasındaki aynı perspektif olduğu bizim için şüphesizdir. Aynı perspektif bugün de geçerlidir. Sorun her zaman için bu perspektifin hangi biçimlerde ete kemiğe bürüneceğidir. Maoistlerin bu konudaki çalışmaları ve birikimleri aynı perspektifin uygulanmasına dairdir. Dünya devriminin her bir ülkedeki gelişimini izlemek, incelemek, bunlardan öğrenerek ülke devrimlerinin sorunlarına çözümler aramak vs. Maoistlerin uzun zamandır görev edindikleri bir iştir. Bu yolda atılmış kimi adımların yarattığı sonuçlar da azımsanamaz derecededir. Örneğin Marksizm

Komünist Enternasyonal'in lağvedilmesinin de gerekçesi tek tek ülkelerdeki komünist partilerinin güçlenmeleri, gelişmeleri, başka bir ifadeyle söylersek devrimlere önderlik etmeleridir. Enternasyonalin varlığıyla önünde engel olmaya başladığı özelliklerdir bunlar. Devrimlerin önünde bir engele dönüşmüşse eğer enternasyonal varlığı için yeterli sebep ortadan kalkmış demektir.

Leninizm'i Maoizm'e vardırarak ve Maoizm savunulmadan Marksizm ve Leninizm'in savunulamayacağı tezini benimsemek bu çalışmaların bir sonucudur. Bugün de Halk Savaşı üzerine yapılan çalışmalar önemli sonuçlar vermeye gebe- dir. Halk Savaşı tecrübelerinin sonuçlara dönüşmesi, daha güçlü tezlere yol açması ve devrimlere kılavuzluk edecek teorilerin gelişmesi için bu çalışmaların önemi vurgulanmalıdır. Stalin yoldaşın Lenin'in vasiyeti olarak vurguladığı gibi "Proletaryanın taktik ve stratejisini geliştirmek için" daha çok çalışmaya ihtiyaç var. Burjuvazinin üstün taktik ve stratejisi teorik düzlemde de alt edilmedikçe devrim için el yordamıyla ilerlemek zorunda olacağımız açıktır. Mao'nun proletaryanın savaş stratejisi bakımından yarı sömürgeler ve sömürgeler özelinde geliştirdiği teori bu bakımdan özellikle ufuk açıdır ve tüm komünistlere teorik bakımdan yürünecek yol hakkında fikirler sunmuştur. Hiçbir komünist bu zorunlu görevden imtina edemez; bu görev onun asli işinden biri olmak zorundadır.

Komünist Enternasyonal'in lağvedilmesindeki gerekçenin onun kuruluşundaki gerekçeyle perspektif bakımından aynı olduğuna dikkat çektik. Bunu açıklayalım.

Zıt görünen pratiklerin aynı perspektiften doğan sonuçlar olması az rastlanan durumlar değildir. Zira her bir koşul çok farklıdır ve aynı içeriğe sahip hareketler farklı koşullarda çok farklı sonuçlara neden olurlar. 2. Enternasyonal partilerinin savrulduğu oportünizme 3. Komünist Enternasyonal'in inşasıyla karşı koyan Lenin komünist partilerinin bütün ülkelerde aynı çizgide ve aynı ilkelerle kurulmasına büyük önem verdi. Hem oportünizmin neden olduğu büyük tahribatın önüne geçmek için hem de komünizmin Büyük Ekim Devrimiyle yakaladığı önü alınmaz prestijini hakını vermek için Lenin Marksizm'in ilkelerine bağlı olmak şartını Komünist Enternasyonal'in temeli haline getirdi. Böylece birçok ülkedeki komünist partilerin yaşadıkları darlığı, belirsizliği aşmalarına olanak verdi; onların güçlenmesine yardımcı oldu ve ülkelerindeki devrime önderlik etmeleri yönünde onları teşvik etmiş oldu. Bu bir ilk adım olarak da değerlendirilebilir. O dönemde birçok ülkede komünist partilerinin kurulması veya doğru bir çizgide inşa edilmeleri görevi vardı. Komünist Enternasyonal bu bakımdan yol gösterici olabilirdi ve oldu da. Çünkü Lenin bu bakımdan büyük bir tecrübeye ve birikime sahipti. Üstelik koşullar bunun

in için neredeyse mümkün değildi. Perspektifi komünist partilerin kurulmasına ön ayak olmak ve Marksist ilkeler etrafında geliştirmekti...

Komünist Enternasyonal'in lağvedilmesinin de gerekçesi tek tek ülkelerdeki komünist partilerinin güçlenmeleri, gelişmeleri, başka bir ifadeyle söylersek devrimlere önderlik etmeleridir. Enternasyonalin varlığıyla önünde engel olmaya başladığı özelliklerdir bunlar. Devrimlerin önünde bir engele dönüşmüşse eğer enternasyonal varlığı için yeterli sebep ortadan kalkmış demektir. Bu gerekçenin somut biçimini Avrupa'daki kimi ülkelerde (Yunanistan, İspanya, Fransa gibi) hatta Çin'de görebiliyoruz. Mao'nun Çin'de devrimin Komünist Enternasyonal'in yanlış taktiklerine rağmen gerçekleştiği tespitini hatırlayalım. Komünist Enternasyonal'de görülen bu özellik nedeniyle lağvedilmesi devrimlere sadakatle bağlı olmanın doğal bir sonucu olarak değerlendirilmelidir.

KOMÜNİSTLER DAİMA YOL AÇANDIR

Marksizm-Leninizm'in kurucularının öğretilerini yol gösterici olarak benimseyen komünistler, hiçbir zaman gününü doldurmuş örgütsel biçimlerin muhafazasından yana olmadılar. İşçi sınıfı hareketinin örgütlenme biçimlerini ve bu tür örgütlerin çalışma yöntemlerini, bir bütün olarak işçi sınıfı hareketinin politik çıkarlarına, somut tarihsel durumun özelliklerine ve bu durumun doğrudan sonucu olan sorunlara, her zaman bağlı kıldılar. Onlar, öncü işçileri Uluslararası Emekçiler Birliği'nin saflarında toplayan ve Avrupa ve Amerika ülkelerinde işçi sınıfı partilerinin gelişmesi için temel oluşturmasını sağlamak üzere kurdukları

ları Komünist Enternasyonal'i bu tarihsel görevini tamamladığında, durumun ulusal işçi sınıfı partilerinin kurulması bakımından olgunlaştığının tespit edilmesiyle, ortaya çıkan taleplere artık uygun olmadığı için fesheden Marks'ın perspektifine uygun davrandılar.

Nazım Hikmet'in Benerci Kendini Niçin Öldürdü? adlı uzun şiirindeki teması da buradaki perspektifi içerir. Benerci kendini hareketin önündeki bir engel olarak gördüğünde çözümünü kendini öldürmekte bulur. Bunu Nazım şu dizelerle anlatır:

"Halbuki ben kemiyette bile, bir sene değil, bir gün bile, irademin dışında, bilerekten ona ihanet edemem, anlıyor musun?"

Komünistlerin örgütsel biçimlere yaklaşımı budur. Sorun daima her bir ülkedeki devrimin o ülke komünistleri tarafından ilerletilmesi, geliştirilmesidir. Temel enternasyonal görev budur. Bunu en son Maoistlerce inşa edilen Enternasyonal Komünist Birlik şu sözlerle ortaya koymaktadır:

"Komünistler, başat görevleri olan komünizme ulaşmak amacıyla, bir parçası oldukları Proleter Dünya Devriminin hizmetinde, iktidarı fethetmek üzere devrim yapmak için Marksist-Leninist-Maoist komünist partiler halinde her ülkenin kendi somut koşuluna hâkim olmak ve kendilerini geliştirmek zorundadırlar. 1917'de Büyük Sosyalist Ekim Devrimi ile açılan, içinde olmaya devam ettiğimiz yeni çağda proleter devrim için komünist bir partinin varlığı belirleyicidir. Marksist-Leninist-Maoist bir komünist parti olmaksızın devrim gerçekleştirilemez, Yeni İktidar fethedilemez ve savunulamaz."

Ülkemizin somut koşuluna hâkim olmak ve kendimizi bu koşulları temel alarak geliştirmek zorundayız. Bunun proleter dünya devrimine hizmet etmenin temel ve biricik yolu olduğunu unutmadan hareket etmeliyiz. Komünist partisi olmaksızın bu yönde hareket etmek ise hiç kuşkusuz imkânsızdır...

TAŞIDIĞIMIZ BAYRAK VE SİLÜET STRATEJİKTİR

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!

(V.I. Lenin)

Gerileme ve yılgınlık birbirine dayanan, birbirinden beslenen iki olumsuz özellik. İçinden geçtiğimiz koşullar bu iki özelliğin görece yoğunlaştığını, tartışılır düzeyde gündemleştirdiğini gösteriyor. Her bakımdan bir daralma ve bu daralmanın da nedenlerinden biri olarak yılgınlık söz konusudur. Bu gerçekliği ne derecede iyi görürsek onunla baş etmenin yoluna da aynı derecede kafa yormak gerektiğini hissederiz.

Öncelikle şunu belirtelim: yılgınlık bir küçük burjuva fikridir ve kaynağı küçük burjuvazinin bireyciliğidir. Devrimin sorunlarını toplumsal koşullardan ve sınıfların karşılıklı ilişkilerinden hareketle değil de bireylerin coşkusundan, becerilerinden, birikimlerinden hareketle çözebileceğini düşünmek bir tür bireyciliktir. Komünistler hiç şüphesiz bireylerde somutlaşan coşkudan, beceriden, birikimden habersiz değildirler. Bununla birlikte komünistler coşkunun da becerinin de birikimin de kaynağını sorgularlar, dikkate alırlar. Öyle ya neyin coşkusunu ve kim için, ne için coşku sorusu sorulmak zorundadır. Devrimci coşkunun, becerinin, birikimin kaynağı toplumsal pratik olmakla birlikte, özelden ezilenlerin çıkarları ve hareketidir. Dolayısıyla kitlelerle ilişkilendirilemeyen her türden coşku, beceri ve birikim kısa zamanlıdır, onu söndürmeye istekli bir üfürüğe karşı zayıftır.

Coşkuyu, beceriyi, birikimi kitlelerle ilişkili tartışmak uzun süreli, iradeli ve güçlü bir duruşun temelidir.

Çok bilindik bir söz vardır ve tekrarı belki de bunaltıcı olacaktır: buna karşın doğru sözün, Marksist, Leninist, Maoist ilkelerin tekrarı her koşulda yeniden biçimlendirilmesi gerektiğinden zorunludur. Doğru fikirler daima zayıf bir güçle başlarlar. Doğru fikir genellikle ilk seferde bir kişinin fikridir ve gene büyük oranda yeterince sınanmış ve zenginleşmiş değildir. Doğru fikrin gelişmesi için hem zamana hem de çabaya, emeğe ihtiyacı vardır. Mao 10 bin adımın bir yolculuğun bir adımıyla başladığını vurgulayan Çin atasözünü hatırlatır sıklıkla. Bugün biz de bu ilkeye, bu doğruya dikkat çekmeliyiz. Hiç kuşku yok ki zayıf bir gücümüz var. Sadece zayıf değil aynı zamanda dağınık ve yetersizlikler dolu bir gücüz. Fikirlerimizi savunamadığımızı, tekrar tekrar öğrenmek zorunda kaldığımızı hissederiz.

Çok bilindik doğruların yaşama geçirememesine tanık olduğumuzda kırılğan bir üzüntü yaşıyoruz. Bunların üzerine bir de devrimci hareketi güçten düşürmek için hiçbir fırsatı kaçırmayan egemen güçlerin saldırıları eklendiğinde bazılarımız için zayıflık daha kırıncı ve yıpratıcı olmaktadır.

BU DURUMDA NASIL DÜŞÜNMEİYİZ?

İlk bakılması gereken nokta devrimimizin temelleridir. Devrimimizin temeli ezilen en yoksul kesimlerin ihtiyaçları, dolayısıyla yoksunluklarıdır. Biz çok zayıf bir güç olsak da kitlelerin yoksunluğu büyük bir gücün yoksunluğudur. Örgütlü olmadığında, kendiliğindenliği içinde bu yoksunluk, esas olarak işçi sınıfında ve diğer tüm emekçi kesimlerde somutlaşan yoksunluk sömürü düzeninde egemenler için bir kaldıraç işlevine sahip olur. Kuşkusuz yer yer bu kendiliğindenlik taşkınlık gösterebilir; ama nihayetinde devrimci bilinçle buluşmadıkça taşkınlık diner ve taşan sular gibi geri çekilir. Bunun tam aksine bu güç örgütlü harekete başladığında dere yataklarının değişmesi gibi, vadilerin alt üst olması gibi, dağların devrilmesi gibi büyük toplumsal dönüşümlerin önünü açar. Kendi zayıflığımızı, güçsüzlüğümüzü tartışırken bu noktaya odaklanmak görevlerimizin, yapacaklarımızın bizi götüreceği yeri görürüz. Bu yaklaşım komünistlerin stratejik düşüncelerinin önemine ve gereğine işaret eder.

Her birimiz birçok kez burjuvaların stratejik düşüncelerini övdüğüne tanıklık etmişizdir. En olmadı gelişmiş devletlerin 50-100 yıllık planlar yaptıkları hakkında kimi zaman efsaneler de anlatılır ve bunlar genellikle etkilidir. Elbette başarılar elde etmiş burjuvaların ve burjuva devletlerin stratejik düşünceleri bir gerçekliktir. Hatta bunların ancak bu sayede ayakta kalabildikleri, güçlenebildikleri de reddedilemezdir. Bununla birlikte burjuvazinin stratejik düşüncesinin sınırları vardır. Bir sınıf olarak burjuvazi ölmekte olan, hatta Lenin'in söylemiyle geberen (can çekişen) bir sistemden beslenmektedir. O bu sistem içinde olabildiğince stratejik davranabilir; buna rağmen onun en gelişkin stratejisi bile ezilenlerin yoksunluğuna dayanan bir strateji karşısında daha baştan mağluptur. Marks işçi sınıfının ideolojisini bir bilim düzeyinde ürettiğinde çok yalın bir ger-

çekliğe dayanır: ezilen son sınıf olarak işçi sınıfının kurtuluşu tüm insanlığın kurtuluşu olacaktır. Bu, işçi sınıfının çıkarlarından kaynaklanan bir ideolojinin gerçeklikle "tam" uyumlu olmasının da, dolayısıyla da bilimsel olmak zorunda olmasının da nedendir. O zamana kadar gerçekliğin bir tür çarpıtması olarak kavramlaştırılan ideoloji ilk kez, işçi sınıfı ideolojisi olarak bilimsel bir nitelik kazanır.

Stratejik düşünmenin işçi sınıfı hareketi bakımından buradan gelen bir üstünlüğü vardır, dolayısıyla bu kaçınılmaz bir üstünlüktür.

Kaçınılmazlık her ne kadar bir olgunun kendiliğinden rotasını verse de toplumsal meselelerde, sınıflar çatışmasında bu tam olarak böyle değildir. Eğer bilinç seviyesine çıkarılmazsa doğru fikirler çürüyen, geberen ya da can çekişen sistem içinde gelişmeden kalabilirler. Kaçınılmazlık burada fikrin gelişim zemini olarak anlaşılmalıdır. Yılgınlık halinde bakmamız gereken noktanın devrimimizin temelleri olduğunu belirttiğimizde de aslında kaçınılmaz olanın kaynaklarına dikkat çektik. Bu, kaçınılmaz olanın bilince çıkarılması pratiğinin olmazsa olmazlığıdır. Özne, -burada öznenen kastımız işçi sınıfı hareketinin tüm öncü, ileri unsurları, dolayısıyla komünistlerdir- bu pratiğin öznesidir. Görevi kendiliğinden hareketteki kaçınılmazı keşfetmek ve bunu bütün bir sınıfın hareketine mal etmektir. Stratejik düşünmenin ilk adımı da budur. Bir sınıfın çıkarları açısından bakmak ve o sınıfın ihtiyaçlarını, eğilimlerini, hareketini bu çıkarlarla birleştiren bir rota oluşturmak... Mao yoldaşın Halk Savaşı stratejisinin temel unsuru da budur. O, köylülere dayanan bir ordu inşa etmenin hem mümkün olduğunu hem de işçi sınıfının çıkarlarıyla uyumlu olduğunu kendiliğinden olanın içinden çıkardı. Hatta bunun bir zorunluluk olduğunu gördü. Bu olmadan kazanmak olanaksızdı. Çürümüş, çağın gerisinde kalmış bir toplumsal düzen sürgit devam edecekti. Emperyalizm ve feodalizmden türemiş hilkat garibesi bir sistemin yıkıcı dinamikleri, çok geniş bir kitleye dayanmakla birlikte yenilmeye mahkûm biçimde aynı çürümüşlükten etkilenmeye devam edecekti. Her türden gericiliğin egemenliği altında, bunlar tarafından eğitilerek imparatora, toprak ağasına, tarikat şefine vb. bağlı kalacaktı. Kuşkusuz yer yer isyanlar olacaktı ve Çin'de de olmuştur. Ne var ki güçlü olanı yıkmak için daha güçlü olmak, daha üstün olmak gerekirdi. Stratejinin toplumsal gelişmedeki konumu burada devreye girer. Mao yoldaş işçi sınıfının önderliğini köylülerin büyük gücüyle birleştirmenin yolunu buldu ve bu yolu yürüdü. Ondan önce hiç kimse böyle düşünmemişti. Kuşkusuz hem işçi sınıfının devrime önderlik etmesi savunulmuştur hem de köylülerin devrimde oynayacakları rol. Fakat bunların nasıl birleşeceği, nasıl hareket edeceği hakkında yeterli bilgi

yoktu. Bu bilgiyi Mao yoldaş üretti. Bunu üretirken tümüyle toplumsal hareketin nesnel şartlarına dayandı. Çok büyük yenilgiler almış, sıklıkla yerinde saymış, birçok kez sağa sola savrulmuş komünist partisini azametli bir uzun süreli savaş ile iktidara taşımaya başarmıştır. Bu başarının gizi içerdiği stratejik düşüncedir. Başarının şartların biri ve en önemlisi budur.

Burjuvalarda, hatta burjuva devletlerde strateji üretmenin önemli bir özellik olduğu sıklıkla konu edilir. Buna rağmen, yukarıda belirttiğimiz gibi onların stratejileri içinde oldukları gebermekte olan düzenle sınırlıdır. Oysa komünistlerin çıkarlarını savdukları işçi sınıfından ötürü stratejileri bunun çok ötesindedir. İşçi sınıfının çıkarlarına sarıldığımızda, buna uygun bir çalışma içine girdiğimizde, ezilen tüm emekçi, yoksul kesimlerin gücünü ve kurtuluşa zorunlu yoksunluklarını incelediğimizde sonuç olarak yenmeye, zafere muktedir bir güce dayandığımızı görürüz.

En zayıf anımızda bile, yılgınlarla çevrili olduğumuzda bile, en ciddi daralmalarda da stratejik üstünlüğün işçi sınıfının çıkarları bakımından komünistlerde olduğunu bilelim. Yukarıda ifade ettiğimiz gibi bunu bilmek yetmez. Bu bilginin kendiliğindenliğinin içinde somutlaştırılması, yoksunluğun somut olarak açığa çıkarılıp örgütlenmesi gerekir.

Strateji ve taktik konularında önemli derecede zayıf olduğumuzu yılgınlıkların sık yaşamamızdan, gerilemeye, kopmaya neredeyse amade olmamızdan anlayabiliyoruz. Burjuvazideki strateji ve taktik düzeyin halihazırda birçok insanımızdan daha ileride olduğunu görüyoruz. Bu alt edilebilir bir üstünlüktür. Onların üstünlüğü bizim gerçeklikle kurduğumuz bağın henüz zayıf olmasından kaynaklıdır. Çünkü gerçeklik bizden yanadır. Devrimimizin kaynağı devasa bir güçtür. Bu gücün stratejik kavrayışımızla birleştirilmesi halinde burjuvazinin tüm şatafatlı gücünün küçüldüğünü göreceğiz. Büyük proleter devrimlerdeki gerçeklik tam da böyleydi. O devrimlerde burjuvalar çaresizce yenilgiye mahkûm olduklarını gördüler.

Yılgınlık ve gerileme mevcut durumumuzda anlaşılmalıdır; ama bunlarla mücadele etmekten vazgeçmek anlayışla karşılanamaz. Geçici yılgınlıklar, gerilemeler zaafımıza, eksiklerimize yönelmemize neden olmalıdır. Elimizdeki bayrak, taşıdığımız silüet buna hakkımız olmadığını göstergeleleri olmalıdır. Coşku, beceri ve birikim mutlaka ama mutlaka devrimimizin temelinden beslenmelidir. Görevimiz devrimimizin temellerinden beslenmek, bunlara dayanmak ve düşmanı alt edecek gücün coşkusunu, becerisini, birikimini kazanmaktır. Lenin yoldaşın işaret ettiği strateji ve taktik ustalığa bu yolla ulaşabiliriz...

Bir Sözlü Edebiyat Geleneği: “Çirokbejlik”

etkinliği gözlem ve izlenimlerimiz olarak yazımız boyunca aktarmaya çalışacağız.

Kürt yazılı edebiyat tarihi 10. yüzyıldan itibaren gelişmesine rağmen Kürt sözlü edebiyat tarihi çok daha eskilere dayanmaktadır. Yine ilk yazılı belgeler 11. yüzyılda ortaya çıkarken, Kürt sözlü edebiyatının daha ön planda olmasının temel nedenleri arasında Kürt edebiyatının ‘söz’ ve ‘sözün özüne’ dair kurduğu bağın güçlülüğünden bahsetmek gerekir. Kürt yazılı edebiyatının beslendiği alan Kürt sözlü edebiyatıdır.

Kürtçede ‘Edebiyat’ kavramının karşılığı “wêje”dir. Kürtçe’nin kaynak dili Avestçe’de ‘söz’ vac, Kirmanckî (Dımilki/Zazaki) lehçesinde vace/vaze, Sorani lehçesinde wişe Kurmanci lehçesinde ise bêje anlamına gelmektedir. Bu yüzden Kürtlerde gelişmiş olan dengbejlik kültürü sözlü anlatım biçimi yine Kürt ulusunun kendi yaşam koşullarından bağımsız ele alınamaz. Kürtçe’de deng yani ses, bêj ise söz/söyleme demektir. Dengbejler yaşadıkları ya da duydukları toplumsal olayları hikâyeleri efsaneleri duygusunu verebilecek ahenkli makamlı bir biçimde bölge bölge köy köy dolaşarak anlatırlar. Her Dengbej aynı zamanda bir Çirokbej’dir. Çirokbej Kürtçe’de masal/hikâye anlatıcısı demektir. Dengbejler de tıpkı Çirokbejler gibi önce hikâyesini anlatır sonra türküsünü söyler. Dengbejler ve Çirokbejler anlattıkları hikâyeyi tıpkı bir dram sergiliyormuşçasına rollere girerek olayın tüm ruhunu, gerçekliğini dinleyicilerine sunar. Dolayısıyla Dengbejlik ve Çirokbejlik Kürt sözlü edebiyatının en güçlü taşıyıcılarındandır. Kürtlerin yaşadığı topraklarda İran, Irak, Suriye ve Türkiye olmak üzere geçmişten bugüne ya-

şamış oldukları bu parçalanmışlık, savaşlar, göçler, sürgünler, çeşitli asimilasyon ve baskılara rağmen Kürt folklorunun veya sözlü kültürünün kimliklerini korumada ve dilin, edebiyatın yaygınlaşmasında önemli bir rol oynamıştır diyebiliriz.

Mezopotamya Kültür Merkezi’nde gerçekleştirilen etkinliğe Sözlü Kürt Edebiyatı’nın taşıyıcılarından olan araştırmacı, yazar şimdilerde bir Çirokbêj (masal anlatıcısı) olan Ayhan Erkmen’in anlatısı ve ona eşlik eden Horosanlı Kürt sanatçı Haşim Ferhadî’nin yorumlamasıyla Horasan bölgesinde anlatılan, eski destansı ve efsaneleşmiş masallar konu ediliyor. Horasan’ın Firuzan bölgesindeki masallardan önce o bölgeye yerleşen Kürtlere dair bir bilgi geçmek gerekecek. Bunu da masal anlatıcısı Ayhan Erkmen masala giriş yapmadan anlatmaya başlıyor. Yavuz-Şah çatışmasının Kürdistan topraklarında çok ciddi bir etkisi oluyor. Göçler, katliamlar, soykırımlar uzun yıllar sürüyor. Firuzan bölgesine giden ve masallara konu olan Kürtler de bu çatışmaların sonucu olarak önce Kars tarafına oradan da Şah’ın “Kürtler sınırlarımızı koruyabilir ancak, sizin dostluğunuza ihtiyacım var” çağrısıyla sürgün edilirler. Horasan bölgesindeki Kürtler bugün ana topraklarından bin kilometre ötededirler. Bu uzaklık ve uzak kalmışlık da masallarda özel bir özlem olarak dillendiriliyor sık sık.

Safevilerin İran’ın kuzeyinde yer alan bu bölgeye Kürtleri yerleştirmesinin esas nedeni ise bu bölgeden gelecek Türkmen (Tırman) akınlarını durdurmak. Bu akınlara karşı mücadele eden Kürtlerin yaşadığı acılar, trajediler ve katliamlar masallara yansıyor. Yüzlerce yıl süren Tırman akınlarına karşı direnen köylerden biri de Firuzan. Buradaki masalın ilkinde yiğit bir komutanın

Mezopotamya Kültür Merkezi’nin (Navenda Çanda Mezopotamya) organize ettiği “Çirokên Xorasanê” (Horasan’ın Masalları) 17 Haziran’da Fatih Ali Emiri Efendi Kültür Merkezi’nde yapılması planlanan etkinlik hiçbir gerekçe gösterilmeden Fatih Kaymakamlığı tarafından yasaklandı. Etkinliğe saatler kala getirilen yasaklamanın ardından Mezopotamya Kültür Merkezi açıklama yayınlamakla yetinmediğini, bu ve benzeri yasaklamalara karşı devrimci demokrat tüm kesimlere seslenerek dayanışma gösterme çağrısında bulundu. Yasaklamanın ardından etkinlik Mezopotamya Kültür Merkezi’nde gerçekleştirildi. Prosedürde Kürt dilinin ve sanatının icra edilmesine yönelik herhangi bir yasa ile yasaklanması gibi bir durum söz konusu değilken Kürt edebiyatına, tarihine, müziğine yönelik bu ve benzeri yasaklamaları

bugün ilk defa yaşanmamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti’nin kuruluşundan bu yana ezilen azınlık uluslara yönelik imha, inkâr ve asimilasyon politikaları bugün ‘modern’ yasaklamalar ile uygulanmaktadır. Dolayısıyla Kürt ulusuna yönelik baskıcı ve katliamcı politikalar bugün daha Türkiye Cumhuriyeti’nin değişmez gerçekliğini yasaklama, asimile etme gibi sınırsız pratikler ile örneklendirebiliriz. Nitekim Kürt sanatına yönelik bu saldırılar ve yasaklamalar Kürt dilinin ve sanatının gelişimine yönelik engellemeleri beraberinde getirmektedir. Onun kendisini yeniden üretebilme olanağının zayıflaması bu engellemelerin sonuçlarından biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Tüm yasaklamalara ve baskılara rağmen icra edilen, sergilenen ürünün yaygınlaşması, aktarılması ve geniş halk yığınları tarafından sahiplenilmesi bu açıdan önem arz etmektedir. Bu önem vesilesi ile gerçekleştirilen

önderliğinde direnen Firuzan'ın hikâyesi anlatılır ilk olarak. Ara ara akınlar düzenleyen Tırmanlar direniş sonucu geri çekiliyor. Bu akınlarda kadınları ve değerli eşyaları yağmalarlar. Bir gün erkeklerin evde olmadığı bir zaman diliminde saldıran Tırmanlar, köyü (Firuzan) kılıçtan geçirip, yakıyorlar. Firuzan serdarının hamile eşi Xatun'un da aralarında olduğu çok sayıda kadını kaçıran Tırmanların başı Tac Muhammed, serdara haber vererek gelip eşi Xatun'u almasını söylüyor. Eşini almaya gelen serdarı pusuya düşürüp öldüren Tac Muhammed'in bu zulmüne karşı Xatun bir oyun oynayarak artık Tac Muhammed'in yanında kalacağını ve ona eşlik yapmak istediğini söylüyor. Hamileliğinin bitiminde evlenme sözü veren Xatun'un bu sözüne inanan Tac Muhammed ona kısmi özgürlükler tanıyor. Doğum gerçekleşiyor ve Xatun ikiz erkekler doğuruyor. Günler sonra Tac Muhammed'in evde olmadığı bir günü fırsat bilerek kaçan Xatun çocuklarını yetiştiriyor, büyütüyor. Firuzan'ın intikamı için büyüttüğü çocuklardan biri komutan olarak halkına önderlik ediyor. Direnişi yeniden örgütleyen bu çocuğun bir de yiğit bir eşi oluyor. Bu komutan Tac Muhammed'in üzerine gidiyor ve uzun yıllar sürecek bir zaferle dönüyor Firuzan'a...

Ancak bu zafer karşısında İran ve Rus çarlığı Kürtlerin varlığını tehdit olarak görüyor ve 400 yıl süren sürgün sonucu Kürtleri bu bölgeden çıkarmak istiyor. Rus çarlığı ve Şah'ın tehditlerine karşı Firuzan'da destansı bir direniş gösteriliyor. 30 bin kişiye karşı 500 insan karşılık veriyor. Hendekler açılıyor, kadın-erkek, yaşlılar büyük bir direnişle bu saldırıyı püskürtüyorlar. Yıllar geçiyor, Rus çarlığı ve Şah birlikte saldırıyor, cephaneleri azalan Firuzan direnişinin önderleri de dahil birçok kişi katlediliyor. Komutan'ın eşi ve 7 savaşçı direniş sürerken intikam almak için ayrılıyor. Günlerce direnip çarlığın karakollarına baskınlar yapıyorlar. Bu baskınlardan birinde savaşçılar katlediliyor, kadın ise tutsak edilip sürgüne yollanıyor. Kadının direnişinin yarattığı korkuyla yıllarca

"... Xatun Firuzan'a dönmüş" sözü Ruslar tarafından dillendiriliyor. Firuzan bölgesindeki masallarda Tırmanlara karşı direnen, topraklarını savunan bu savunmayı da hem bölgeleri hem de o dönem dostları için gerçekleştiren Kürtlerin tarihi öne çıkıyor. Ama bu tarihte Kürtlerin uğradığı ihanetler ve bu ihanetler sonucu yaşadıkları acılar esas olarak anlatılan masalların ana halkasını oluşturuyor.

Etkinlik boyunca Ayhan Erkmen'in anlattığı hikâyelerin bir 'stran' (türkü) 'klamı' (ağıt) mutlaka sanatçı Haşim Ferhadî tarafından kendisine has yorumlamasıyla okunuyor. Klam ve stranlar sayesinde bu hikâyelerin kalıcılığını öğrenmek ve sözlü edebiyatın Kürtlerde ne denli kalıcı olduğunu gözlemlemek mümkün. Yine bölgede anlatılan hikâyelerden biri de Behmen ve Golnar'ın yaşadığı trajik aşk hikâyesidir. Aslında aşk hikâyesinin yanı sıra anlatılan hikâyenin teması esir alınıp satılan Kürt kadınlarıdır. 1800'lü yılların sonuna doğru Horasan bölgesindeki bir Kürt köyüne Türkmenler (Tırman) tarafından baskın yapılır. Köydeki bütün erkekleri öldüren Türkmenler 300'e yakın kadını esir alarak şehir pazarında Özbek ve Kazaklara satarlar. Esir alınan kadınlardan bazıları serbest kalır. Kalanlarsa Türkmen erkeklerine eş olur. Esir alınıp satılan Kürt kadınları evlerinden, ailelerinden uzak bir köle gibi yaşamaya mecbur bırakılırlar. Behmen ve Golnar anlatılan hikâyede o dönem birbirine aşık nişanlı bir çifttir. Behmen aynı zamanda bir çobandır. Nişanlısı Golnar şehir pazarında bir efendiye satılır. Behmen nişanlısı Golnar'ın esir alındığını duyar duymaz köye gider. Köye vardığında her yerin yakılmış herkesin öldürüldüğünü görür. Anlatılana göre bölgede okunan "Lê Yarê" parçası bu hikâyenin bir türküsüdür ve Behmen tarafından köyün yüksek bir tepesinde sevdiğine ağıt şeklinde yaktığı söylenir. Anlatılan hikâyenin ardından Sanatçı Haşim Ferhadî'de hikâyenin parçasını kendisine has yorumuyla seslendiriyor. Kürtçe'nin Kurmanci lehçesinde okunan "Lê Yarê" parçasının sözleri ise şunlardır:

“

-Lê Yarê-

Ez ku îro pir xemgînîm, lê yarê
(Ben ki bugün çok hüznülyüm, yarim)

Lê yarê, gulnarê
(Yarim, Gülnar'ım)

Çav li bîna negerînim lê yarê
(Gözlerim her yeri arar, yarim)

Lê yarê, hevalê
(yarim, arkadaşım)

Nîşan ji te ez nabînim Gulnarê
(Senden bir iz bulamıyorum Gülnar)

Nîşan ji te ez nabînim Gulnarê
(Senden bir iz bulamıyorum Gülnar)

*

Derdê dilê min korîye, lê yarê
(Kalbimin derdi derindir, yarim)

Lê yarê, gulnarê
(Yarim, Gülnar'ım)

Xosan canê min xwerîya, lê yarê
(Kuşlar canımı yedi, yarim)

Lê yarê, hevalê
(Yarim, arkadaşım)

Dîdar maye qiyametê Gulnarê
(Vuslat kıyamete kaldı, Gülnar)

Dîdar maye qiyametê Gulnarê
(Vuslat kıyamete kaldı, Gülnar)

*

Ceylan kuştin, jinan birin, lê yarê
(Ceylanları öldürdüler, kadınları götürdüler, yarim)

Lê yarê, Gulnarê
(Yarim, Gülnar'ım)

Gulnarê min hêsîr kirin, lê yarê
(Gülnar'ımı esir ettiler, yarim)

Lê yarê, hevalê
(Yarim, arkadaşım)

Wan firotin li kuçe û bazarê
(Sokakta, pazarda sattılar)

Wan firotin li kuçe û bazarê
(Sokakta, pazarda sattılar)

Ayhan Erkmen'in anlattığı masal ve hikâyelerden verdiğimiz örnekleri incelediğimizde Kürtlerin sözlü edebiyat folklorunun çok güçlü olduğu görülmekte. Bununla birlikte anlatılan hikâyelerin konusu savaş, sürgün, aşk, bulaşıcı hastalıklar, aşiretler arası yaşanan olaylar olarak karşımıza çıkmaktadır. Yine verdiğimiz anlatı örneklerinde kadınların o dönemin koşullarına göre edindikleri misyon önemli bir yerde durmaktadır. Anlatılan hikâyelerin hemen hemen çoğunda Kürt kadınlarının yiğit, cesur, gözüpek, direnişçi mücadeleci yanı ön plana çıkmaktadır. Yine yazımıza aktaramadığımız bazı anlatılarda Kürt kadınlarının ağalara ve aşiret

liderlerine karşı tutumu ilerici bir pozisyonda durmaktadır.

Horasan Kürtlerinden olan Haşim Ferhadî müzisyen kimliğinin yanı sıra araştırmacı yazar kimliği de mevcut. Etkinlik esnasında Çirokbejimiz Ayhan Erkmen'in bölgedeki hikâyelerin araştırması konusunda kendisine Haşim Ferhadî'nin yardımcı olduğunu belirtiyor. Sanatçı Haşim Ferhadî'nin Nûbihar Yayınları'ndan çıkmış olan "Berxwedana Qehremanan" onun en bilindik kitaplarından. Etkinlik boyunca anlatılan öykülerin yer aldığı kitabın okunmasını tavsiye edebiliriz. Kitap Kürtçe'nin Kurmanci lehçesinde kaleme alınmıştır.

KIRLI TETİKTE WAGNER'İN PARMAK İZİ

23 Haziran günü Rusya'nın paralı asker şirketi Wagner Rostov'da isyan yürüyüşü başlattı. Wagner lideri Prigojin'in "adalet yürüyüşü" olarak adlandırdığı silahlı ayaklanma Moskova'ya tehditkâr bir yürüyüş gerçekleştirdi. Yaklaşık 24 saat süren isyan Belarus Devlet Başkanı Lukaşenko'nun aracılık ettiği bir uzlaşmayla sona erdi. Bu 24 saatlik isyan emperyalizmin çürümüşlüğünü bir kez daha tüm gerçekliğiyle önümüze serdi. Rus emperyalizminin Ukrayna'ya başlattığı savaşın üzerinden 1 yıl geçti. Bu işgal saldırısı emperyalist çekişmelerin sıcaklığını somut bir şekilde Ukrayna'da gösterdi. Kapitalizmin en yüksek aşaması olan emperyalizm en gerici yanıyla, en zorba yanıyla dünya halklarının üzerine veba gibi çökme adımlarını atmaktan hiçbir zaman çekinmedi. Ukrayna bunun en yakın zamandaki çarpıcı örneğidir. Öte yandan, Wagner isyanı, emperyalizmin kirliliğinin kuklası olan "paralı askeri güçlerin" ne olduğunu, nasıl bir tehdit oluşturduklarını dünya halklarına da göstermiştir. Bu, yazımızın da ana konusunu oluşturacak.

SADIK BİR OLİGARK

Rus oligark Yevgini Prigojin, Putin'e en yakın kişilerden biri olarak biliniyor. Prigojin geçmişi itibariyle de çete, mafya, kumar gibi gayrimeşru dünyanın birçok alanında bulunmuş, bunların içinden gelmiş biri. Sovyet Cumhuriyetleri Birliği'nin dağılmasının ardından birçokları gibi Prigojin de devlet bürokrasisine ait ve emperyalist nitelikte gelişmiş, birikmiş ser-

maye ile ilişkilendirilerek, Rusya devleti tarafından palazlandırılarak önemli kazançlar elde etti. Kremlin'deki yemek davetlerinden bilinen Prigojin, sarayın yemek tedarikçisi olan restoran şirketinin sahibi olarak tanındı. Kamuoyunda da daha çok "Putin'in şefi", "Putin'in sırdaşı" olarak bilindi. 2000'li yıllardan itibaren Putin'e olan yakınlığının sağladığı geniş olanaklarla Prigojin sermayesini genişleterek büyüttü. Prigojin'in Concord Catering şirketi Rusya'da çok sayıda kamu ihalelerine girdi ve devlet olanaklarına dayanarak gelişti. 2012 yılında, Rus ordusuna 1,2 milyar dolar değerinde yemek tedarik eden bir sözleşme imzaladı. Bu ve benzeri, bilinen birçok ihale ile Prigojin'in sermayesine sermaye kattı. Bu gelişmenin çeşitli örneklerine kısa bir araştırmayla herkes ulaşabilir...

Prigojin, varlığı 2014 yılında duyurulan Wagner Grup'un kurucularından. Wagner'in üst kademeleri eski Rus ordusu mensuplarından oluşuyor. Devletlerin resmîyetinde kabullenmediği fakat kendi istekleri doğrultusunda gerçekleşen tüm kirliliği bu paramiliter gruplara yaptırdığını biliyoruz. Bu gruplar da genellikle ordu içerisinde yetişmiş ve görev almış kişilerden oluşuyor. Wagner de böyle bir paralı asker şirkettir. Sadece Rusya'dan değil ABD emperyalizminin Irak işgalinde, Afganistan işgalinde paralı askerleri kullandığını hatırlatmak gerekir. Bunlardan en bilineni Blackwater'dır. Blackwater şirketi Irak ve Afganistan'da birçok "özel" ope-

rasyona imza atmıştır. Akıllarda kalan ise ABD emperyalizminin çıkarları için tüm kirliliği üstlenmesiydi. "Nisour Meydanı Katliamı", Blackwater'ın en bilinen vakasıdır. Blackwater silahsız 17 Iraklıyı katletmişti. Bu olayı ABD üstlenmemiş, tüm suçu Blackwater'a yüklemişti.

Wagner'in, kuruluşu itibariyle neye hizmet edeceği baştan belli olmuştu. Wagner, Rusya'daki hapisanelerden "özgürlük" vaadiyle birçok kişiyi ordusuna dahil etti. Devşirilen bu kişiler ücret karşılığında belirli bölgelerde "özel" operasyonlarda kullanıldılar. Wagner ilk defa ise, 2014 yılında Rusya'nın Kırım'ı ilhak etmesiyle başlayan savaşta rol aldı. Gayrinizami harp biçiminde hareket eden Wagner, Rus emperyalizminin çıkarlarına hürmetten kirliliğin tüm gereklerini karşıladı.

YAYILMACILIK VE WAGNER

Bu kısa süre içinde Rus emperyalizminin yayılmacı politikalarında Wagner'in önemli bir aparat olarak kullanıldığına tanıklık ettik. Bu kullanışlı aparatın Rus devletine özgü olmadığını, birçok devletin benzeri mekanizmaları kirliliği işlerde kullandığını biliyoruz. Oysa ulus devletlerin gelişim şartlarında bu gibi aparatlar devletler için esasen tehdit veya tehlike kabul edilirdi. Silah hakkının devletin güvenlik güçlerinde olması için ulus devletler özel bir çaba içerisinde olmuşlardır. Nihayetinde devletin tüm ulus üzerindeki egemenliğinin temel araçlarından biri silah

hakkıydı. Kapitalizmin gelişimine en uygun siyasi-bürokratik yapı olarak ortaya çıkan ulus-devlet modellerinde "ulusal ordu" burjuvazinin ya da egemen sınıfların çıkarlarını koruyan yapı olarak kurumsallaştı. Ulusal ordunun kapitalizmin gelişimine ve burjuvazinin vatan ötesi çıkarlarının korunmasına sağladığı katkı hem ülke halkı için hem de dünya halkları için büyük zulümlerle birlikte gerçekleşti. Bu zulümlerin zamanla gerek bölgesel gerek uluslararası anlaşmalarla kontrol altına alınmasını amaçlayan sınırlandırmalar (savaş suçları gibi kategoriler) devletleri başka biçimlerde hareket etmeye itmiştir. Kapitalizm geliştikçe, ulus devlet egemenliği kalıplara oturdukça kliklerin, grupların, kişilerin özel çıkarına uygun silah hakına ya da şiddet hakkına sahip oluşumlara da kapılar aralanmaya başlandı. Emperyalizm kendi sermayesinin koruyuculuğu için de özel olarak "güvenlik şirketleri" inşa etti. Bu şirketler emperyalist sömürgelerde hem bağımlı siyasi iktidarların koruyuculuğu için görev aldı hem de şirketlerin koruyuculuğunu üstlendi.

Emperyalizmin gerici yapısına uygun model olan "güvenlik şirketleri" paralı askerlerin oluşumunda önemli bir rol aldı. ABD'de Blackwater, İngiltere'de Aegis, Fransa'da GEOS gibi birçok örnek sıralayabiliriz. Bunlar en bilinenleri olarak karşımıza çıkıyor. Wagner de benzer bir oluşum olarak ortaya çıkmıştır. Hem egemen sınıfların çıkarlarını koruyan hem de "özel" savaşların oyuncusu olan yapı-

lardır. Wagner, Kırım'dan sonra, 2014 yılından bu yana Suriye, Libya, Orta Afrika, Mali, Burkina Faso, Güney Sudan, Moritanya, Çad gibi birçok ülkede faaliyetlerde bulundu. Financial Times'ın bir haberine göre 2017'den beri Sudan'da, ama belki en önemlisi Orta Afrika Cumhuriyeti'nde görülmeye başlandı. Mali ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde Rusya askeri danışmanları da bulunuyor. Wagner'in Sudan'daki altın madenlerini koruduğu ayrıca belirtiliyor. Bu güçlerin bundan sonra hangi kisve içinde buralarda rol alacakları henüz netleşmemiştir. Tüm bu yayımlı politikalarında Rusya'ya ait şirketlerin korunması, ülkelere askeri destek sağlaması, gayrinizami yöntemlere başvurmak üzere savaş sahalarına sürülmesi Wagner'in yapısını kavramak bakımından önemlidir. Devletlerin kirli işlerinin "maskesi" Wagner olmuştur. Savaş suçlarının, gözaltında kayıpların, kirli işlerin sorumluluğundan kaçmanın yöntemi "biz yapmadık" olmuştur.

SURİYE'DE İLK ÇATLAK

Rus emperyalizminin çıkarlarıyla uyumlu hareket eden Wagner'de, geçtiğimiz yıllarda ilk çatlaklar meydana geldi. Wagner'in özellikle Suriye'de aktif faaliyet yürütüyor olması sıcak sahalardaki farklı aktörlerle karşı karşıya gelmesine neden oldu. Suriye'nin talan edilmesinde büyük ortaklardan olan ABD ve Rusya burada konumlanmış farklı gruplara dayandıklarından sıklıkla karşı karşıya geldiler. Siyasi atışmalar ve karşıtlıklar kendini savaş cephesinde de kaçınılmaz olarak gösterdi. Anlaşmalar gereği emperyalist ülkeler "kendilerine ait olan" petrol kuyularında "güvenlik" çemberleri oluşturdu. Savaşa dayalı olarak edinilmiş kirli çıkarları korumak için emperyalist devletler bölgede birçok grup ile anlaşmaya çalıştı/çalışıyor. Kaldı ki böylesi çatışmalı sahalarda emperyalistlerin, çıkarları için birçok yapı ile ilişki kurduğu bilinmektedir. Türkiye de bu ilişkilerde hem küçük ortak olma hem de maşa olma görevini üstleniyor.

Rusya 2018'de Suriye'nin doğusunda ABD'nin kontrolündeki petrol ve doğal gaz alanlarına Wagner'i gönderdi. Yukarıda da bahsini ettiğimiz gibi kirli çıkarların operasyonlarını Wagner üstlendi. Rus ordusunun doğrudan böylesi bir operasyona kalkışması gerilimi çok farklı bir yöne çekebilirdi. ABD ordusunun hava saldırısında Wagner 200 kadar kayıp verdi. Rusya Savunma Bakanlığı ise "İlgimiz yok" deyip işin içinden çıktı. Yüzüstü bırakıldıklarını düşünen Prigojin'in Şoygu ve Gerasimov'a olan öfkesinin bilinen ilk fitili de böylece yakılmış oldu.

ŞEFİN SON YEMEĞİ: İSYAN

23 Haziran günü isyan eden Wagner ve lideri Prigojin Rusya'nın Rostov kentinden bir yürüyüş başlattı. O güne gelmeden önce Wagner ve Rus ordu bürokrasisi arasında Suriye'de başlayan gerilimin devamını inceleyelim.

Wagner'in, adını artık tamamen duyurduğu, açıklamalar yaptığı ve Rus ordusunun bir birimi gibi hareket ettiği yer, Ukrayna'ydı. Ukrayna, Wagner'in belirgin biçimde ordu birimi formatında savaştığı alan oldu. Mevzi kazanma savaşında en önde yer alan "ordu birimi" Wagner oldu.

Rusya, Ukrayna'da istediği kazancı elde edebildi mi? Bugün için buna net bir cevap vermek zor; fakat geçen bu sürede çok fazla darbe aldığı bir gerçektir. Gerek savaş alanındaki kayıplar gerekse savaşın ekonomik faturası Rus emperyalizminin çözüm aradığı problemlerdendir. Bu kayıpların belki de en fazlasını yaşayan Wagner'in askerleri oldu. Ukrayna ilerleyişinin yavaş oluşu, kazanılıp kaybedilen bölgeler savaşın seyrini uzattı. Diğer emperyalist ülkelerin Ukrayna'ya desteği de Rusya'nın işini zorlaştırmıştır.

Wagner'in isyanından kısa bir süre önce Bahmut "zaferi" duyurulmuştu. Bahmut "zaferinin" mimarı Wagner'di. Bahmut önce zafer ile duyuruldu, ardından kontrol Rus ordusuna bırakıldı. Ne var ki Bahmut "zaferi"nin ardından Prigojin daha fazla söz almaya başladı. 21 Mayıs'ta Bahmut açıklanmadan önce 30 Nisan tarihinde Prigojin'in verdiği röportajı hatırlatalım: "Halihazırdaki durum Wagner'in sonunu getiriyor. Wagner şirketinin varlığı kısa bir süre sonra son bulacak. Biz tarih olacağız. 9 Mayıs'tan önce Bahmut'u ele geçirecektik. Bunu gören askeri bürokratlar mühimmat sevkiyatını durdurdu (...) Bu nedenle 10 Mayıs 2023'ten itibaren Bahmut'tan çekileceğiz" dedi. Prigojin şubat ayından bu yana "kendilerine artık mühimmat temin edilmediğini" belirterek sonra baş düşmanı olacak Şoygu'ya şu mektubu yazıyordu: "Eğer mühimmat eksikliği giderilmezse o zaman organize bir şekilde, fare gibi korkarak değil, ya çıkacağız ya da ölmek için kalacağız. Rus halkını kandırmaktan vazgeçmek zorundayız."

23 Haziran günü Prigojin, Rusya Savunma Bakanı Sergey Şoygu ve Genelkurmay Başkanı Valeri Gerasimov'a nefret kusarak isyan etti ve Rostov'un kontrolünü ele geçirdiğini açıkladı. Prigojin'in "adalet yürüyüşü" olarak tanımladığı isyanında Şoygu ve Gerasimov'un kendisine teslim

edilmesini ve cezalandırılmasını istedi. Açıklamalarında sürekli olarak Şoygu ve Gerasimov'un Rusya halkını kandırdığını dile getiren Prigojin, Putin'e karşı daha ılımlı söylemlerde bulundu. Federal Güvenlik Servisi (FSB) "silahlı isyan" suçlamasıyla dava açtı. Putin ise isyanı "vatana ihanet" olarak nitelendirerek "sırtından bıçaklamak" diye tanımladı. Prigojin sadık bir oligarktan, askerden böylelikle ihanetçi ve hain konuma geldi. 24 saatlik isyan ise anlaşmayla sona erdi. Anlaşmada, Prigojin'in Belarus'a gitmesi, suçlamaların düşmesi detay olarak öne çıktı. Kirli tetik Wagner'in sonu gelirken Rus emperyalizminin siyasi otoritesi zarar gördü. Bundan en çok etkilenen de kuşkusuz Putin oldu.

WAGNER İSYANINDAN NE ANLAMALIYIZ?

Wagner isyanı kuşkusuz gelişecek olan süreçlerin bir provasını niteliğindedir. Emperyalist devletlerin pazar savaşlarının daha fazla artacağı aşikârdır. Dolayısıyla emperyalistler Wagner vb. yapıları çatışma sahalarına daha fazla süreceklerdir. Hiç kuşkusuz bu durum yaşanan ekonomik krizden bağımsız değildir. Savaşın itici gücü olan krizler arttıkça Wagnervari tehditler güçlenecektir. "Emperyalizm savaşmak isteyince hiçbir anlaşma göz önünde bulundurulmayacaktır." Mao yoldaşın bu sözünden yola çıkarak şunu diyebiliriz: Emperyalistler her daim kendi savaşlarının propagandasını yapar. Bugün emperyalistlerin savaş istemi ihtilafli alanlarda daha fazla hissediliyor. Suriye'de, Ukrayna'da, Afrika ülkelerinde... Politikalar sertleşirken askeri güçlere yatırım artıyor. Savunma sanayi harcamaları her yıl daha fazla artıyor. Ülke ekonomileri de kaçınılmaz olarak yıkıma sürükleniyor. Daha fazla askeri harcama gücün temsili oluyor. Kitlelere askeri gücün varlığı propaganda edilerek güven inşa ediliyor. Bu güven inşası sürdürülebilir midir? Kuşkusuz sürdürülemezdir. Yoksulluğun artışı bu güven inşasını hırpalayacaktır. Sadece bu da değil. Kriz tüm ülkelerde görünür durumdayken krizi yönetme çabası içindeki devletler baskıcı politikalara dümen kırmakta, ilk elden kazanılmış haklara saldır-

maktalar. Bu konuda hafızamız tazidir. Son birkaç yıldır tüm dünyada demokratik eylemler baskıya maruz kalıyor. Egemenler, yönetme koşulları zayıfladıkça saldırganlaşıyorlar.

Wagner isyanı Rusya'da Putin'in otoritesini sarstı. Kuşkusuz bundan sadece Putin değil, egemen sınıf da etkilendi. "Rusya güçlüdür" imajı isyan ile birlikte kitlelerdeki soru işaretlerini canlandırdı. Haksız savaşlar ezilen dünya halklarının çıkarlarına değildir. Bu, sürekli söylenmesi, propaganda edilmesi ve dünden çok daha fazla canlı tutulması gereken bir durumdur. Kızılsacak olan emperyalist dalafta her ülkenin proletaryasının önünde kendi çıkarları için birleşme görevi durmaktadır. Wagner'in isyanı Rus devletinin içerisindeki kliklerin çatışmasının bir göstergesidir. Bu göstergenin işaret ettiği klikler çatışmasının detayları bugün için belirgin değil. Ama çatırdayan yanları olduğunu görmemek mümkün değil. Wagner, siyasi destek göreceğini düşünerek hareket etmiş olsa bile Rusya için bu durum hâlâ tartışmaya açıktır. Zira Prigojin'e yakın ordu bürokrasisi içindeki şahısların açıklamaları iktidar yanlısı, Prigojin karşıtıydı. Putin, ordunun dizaynında değişikliklere gideceğinin sinyallerini verdi. Egemen olana yakınlığı güçlendirme isteği artacaktır. Bunun klik çatışmalarına nasıl sirayet edeceğinin cevabını ilerleyen zamanda, Ukrayna'daki savaşın seyrine göre de verebileceğiz.

Rusya'da yaşanan isyan bir kez daha emperyalizmin en gerici ve zorba yanını göstermiştir. Kirli yöntemler, haksız savaşlar egemen sınıfların egemenlik aracıdır. Haksız savaşlardaki yıkımın enkazı dünya halklarına yüklenmiştir. Tüm haksız savaşlara son verecek olan savaş, sınıfın son savaşıdır. Çağımızın haklı savaşlarının dinamiğini, belirleyeni nihayet sınıfın kurtuluş için savaşımı olmalıdır. Mao yoldaştan alıntıyla sonlandıralım: "Savaş, sınıf çelişkisinin bir biçimidir. Fakat sınıflar ancak savaş yolu ile ortadan kaldırılacaktır. Savaş kesin olarak ancak, sınıflar ortadan kaldırılarak yok edilebilir. Devrimci savaş sürdürülmeden sınıflar ortadan kaldırılamaz."

DURGUN EKONOMİDE DALGA ARAYIŞI: GÖÇ YASASI

Dünya gündemini bir süredir Rusya'daki Wagner isyanı, Fransa'da halkın polis şiddetine karşı hareketi, Yunanistan'daki seçimler meşgul etti, etmeye devam ediyor. Emperyalist rekabet ve çekişmeler artarken dünya ekonomilerinin durgunluğa girmesi yani resesyon hali tartışmaya açıldı. En son, somut olarak Alman ekonomisinin resesyona girdiği açıklandı. Almanya'da GSYH bu yılın birinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe kıyasla yüzde 0,3 küçüldü. Böylece ilk çeyrekteki daralmanın ardından Alman ekonomisi üst üste iki çeyrekte küçülme yaşayarak resesyona girmiş oldu. Birinci çeyrekte özel harcamalar, halkın satın alma gücünün azalmasının etkisiyle bir önceki çeyreğe göre yüzde 1,2 azaldı. Ayrıca kamu harcamaları yüzde 4,9 geriledi.

Haziran ayında Almanya gündemini yüzde 6,4'e çıkan enflasyon, asgari ücret tartışmaları ve yeni göç yasası oluşturdu. Mayıs ayında yüzde 0,1 azalan enflasyon haziran ayında yükselişe geçti. Avrupa Merkez Bankası'nın yaptığı faiz artırımlarından Alman ekonomisi de nasibini aldı. Halihazırda mevcut para sıkılaştırma politikaları ülke ekonomisini etkiledi. Satın alma gücünde büyük düşüş yaşandı. Bu düşüşe karşın asgari ücret tartışmalarında bahsedilen ücret beklentilerin altında kaldı.

BÜYÜK EKONOMİ, DÜŞÜK ÜCRET

Alman ekonomisi dünyanın en büyük ekonomilerinden biri. 2019'da yapılan bir araştırmaya göre Almanya'da toplam servetin yüzde 55'i yüzde 10'luk en zengin kesimin elinde toplanıyor. Bu veri bize ekonominin büyüklüğünden hangi kesimlerin yararlandığını gösteriyor. Zenginlerin daha da zenginleştiği, emekçi halkın alım gücünün ise günden güne düştüğü bir durumun içindeyiz. Aslında durum, belirli geliri olan orta ölçekli şirketler için de iç açıcı görünmüyor. Alman Sanayi ve Ticaret Odaları Birliği'nin (DIHK) tüm sektörlerden toplam 21 bin Alman şirketiyle gerçekleştirdiği ankete göre şirketlerin büyük kısmı ülkede yüksek enflasyon ve sıfır büyüme bekliyor. Ankete katılan şirketlerin neredeyse dörtte biri önümüzdeki 12 ay içerisinde iş durumlarının kötüleşmesini beklediklerini belirtti. DIHK Yönetim Kurulu Üyesi Ilja Nothnagel nitelikli işçi eksikliğinin şu anda Alman şirketler için en büyük ikinci iş riski olduğunu belirterek "Almanya'da toplumun yaşlanması göz önüne alındığında kalifiye işçi eksikli-

ği, gelecekte şirketler için ana yapısal zorluklardan biri olmaya devam edecek" ifadesini kullandı. Nothnagel, iş gücü piyasasındaki sıkıntıyı azaltmak için Almanya'ya işçi göçünün artırılması gerektiğini de belirtti. Bu açıklamalardan kısa bir süre sonra yeni göç yasası kabul edildi. Almanya'nın neden bu kadar nitelikli iş gücüne ihtiyaç duyduğu ayrı bir konu ve buna değineceğiz.

Ekonomi resesyon halindeyken işçi-emekçi kesimler bu durumdan olumsuz etkilenmeye devam ediyor. Geçtiğimiz aylarda büyük grev dalgalarına ev sahipliği yapan Almanya'da düşük ücretler gündemdeki yerini koruyor. İstihdam edilen 45,7 milyon kişiden yaklaşık 6 milyonunu (yüzde 13,1) doğrudan etkileyecek olan asgari ücret tartışmaları birçok sorun ortaya çıkardı. Asgari ücret tespit komisyonu yüzde 3,4 zamlı saatlik asgari ücrette 41 cent zam önerdi. Buna göre önümüzdeki yılın başından itibaren asgari saat ücretinin 12,41 euro olması bekleniyor. Pek çok sendikaların talebinin aşağısında kalan bu rakam, ekonominin içinde bulunduğu koşulları göz önünde bulundurursak yeterli bir rakam değil. Avrupa'nın en büyük ekonomisinde yaklaşık 6 milyon kişinin ücretini belirleyen bu rakam asgari ücretle çalışan kesimler için pek bir şey vaatmiyor.

GÖÇMENLERE AÇILAN KAPI

Almanya'da nitelikli iş gücünde büyük açıkların olduğu bilinen bir gerçek. Yukarıda da bahsettiğimiz üzere işçi eksikliği en büyük ikinci iş riski olarak nitelendiriliyor. Nitelikli iş gücünün bulunamaması ülke ekonomisini etkiliyor. Çoğu iş kolunda işçi açığı mevcut. Almanya'da her altı meslek dalından birinde nitelikli iş gücü açığı var. Nitelikli işçi sıkıntısı çekilen meslek dallarında son bir yıl içinde var olan açık dörtte bir oranında arttı. Yaklaşık 200 meslek dalında iş gücü açığı yaşanıyor. Bu mesleklerden 105'i yaşlı ve bakım hizmeti, sağlık alanındaki meslekler ve zanaat meslekleriyle ilgili. 200 meslek dalının neredeyse yarısı da nitelikli iş gücü açığını oluşturuyor. Nitelikli iş gücünde oluşan açık, Rusya'nın Ukrayna'yı işgaliyle daha da arttı. Ukrayna'dan Almanya'ya göç edenler çalışmak için iş başvurusunda bulundular. Bu başvurular genelde kalifiye olmayan alanlardaydı. Suriye'den Almanya'ya sığınan mülteciler de aynı şekilde yeterli dil gerektirmeyen, düşük ücretli işlerde çalışmak zorunda kaldılar. Böylece nitelikli iş

gücünde rekor oranda artışlar yaşandı.

2022'nin sonlarında aranan işçi sayısı yaklaşık 2 milyona ulaştı. Yani bahsedilen iş gücü açığı aslında kalifiye işçi gerektiren dallarda mevcut. Toplam 153 meslek dalında iş gücü açığı çekilmiyor hatta bu alanlarda iş gücü arzı talebi aşabiliyor. Nitelikli iş gücü arayışı ise her geçen gün artıyor. Yapılan bir araştırmaya göre her yıl 400.000 kalifiye göçmene ihtiyaç duyuluyor. Göçmenleri Almanya'ya çekmek için de Alman devleti bu yeni yasayı ortaya koydu. Nitelikli iş gücü yıllardır tartışılacak bir konu olduğundan "Mavi Kart" gibi uygulamalarla iş gücü arayışı devam ediyordu. Böylece Almanya'yı iş gücü açısından daha cazip hale getirmek için tasarlanan yeni göç yasası kabul edildi. Bu yasayla hem ülkelerindeki koşullardan bıkip gitmek isteyenler için yeni bir kapı aralanmış olacak hem de Alman devleti ihtiyaç duyduğu işçilere kavuşmuş olacak. Pandemi ve Ukrayna kriziyle azalan nitelikli iş gücü bu yolla sağlanmış olacak.

GENÇ İŞÇİ ARANIYOR

Bu yasada asıl dikkat çeken konu genç ve nitelikli işçinin aranıyor olmasıdır. Yurt dışından 400.000 işçiye ihtiyaç duyulmasının sebeplerinden biri de yaşanan nüfus ve doğurganlık oranındaki azalma. Yaşlı nüfus giderek artarken genç nüfusta azalmaktadır. İş gücü açığının genel veya esas nedeni de bu. Araştırmalara göre doğum oranındaki düşüş devam edip ülkeye göçmen gelmezse nüfusun 70 milyon altına düşecek.

İş gücü açığının yaşanmasındaki diğer bir etken de düşük ücretler ve zor çalışma koşulları. Eskiden olduğu gibi iş gücü açığı sadece teknolojik alanlarda değil yaşlı bakımı gibi hizmet sektöründeki mesleklerde de mevcut. Bu alanlarda çalışan insanlar çalışma koşullarından şikâyetçi oldukları için meslek değiştirmeyi tercih ediyorlar. Net aylık maaşın 2265 avro olduğu koşullarda çalışacak işçi bulmak bu yüzden zorlayıcı oluyor. Hem nüfusu dengede tutabilmek hem de iş gücü açığını kapatabilmek için Alman devleti ülkeye girişleri kolaylaştırma yolunu seçiyor.

YASADA NE VAR?

Yeni yasayla beraber ülkede oturum hakkı kolaylaştırılıyor. Bir mesleği olduğuna dair herhangi bir belgesi olanların ülkeye girişi kolaylaştırıl-

acak. Puan sisteminin belirleyici olduğu yeni düzenlemede mesleki tecrübe, dil bilgisi, yerleşme durumu ve yaş dikkate alınacak.

Ayrıca 2012'den beri AB dışından olup Almanya'da ikamet eden ve üniversite mezunu olanlara sunulan Mavi Kart için gereken maaş sınırı düşürülecek. Yani Mavi Kart alabilmek için gerekenler hafifletilecek. Ayrıca yeni bir iş arayanlara, vize anlamına gelen "Fırsat Kartı" verilmesi planlananlar arasında. Buna göre, yabancı olup işi olmayanlara, geçimlerini kendilerinin sağlaması koşuluyla bir yıl boyunca iş arama hakkı tanınacak. Almanca dil bilgisinde istenen seviye A2'den A1'e düşürülecek. Kısa tabirle "ben çalışmak istiyorum" diyen biri Alman devleti tarafından hoş geldin denilerek karşılanacak.

YENİ YASA YENİ SÖMÜRÜ

Yeni yasa Alman devletinin yoksul ülke halklarına, özellikle de gençlerine göçmen olmaları için yaptığı bir çağrı. Ülkede düşük ücretlerden memnun olmayan kesimlerin bu alanlarda çalışmak istememesi göçmen emeğiyle kapatılacak. Yani Alman devleti göçmen emeğini kullanarak kendi çıkarlarını gerçekleştirecek. Müjdelenerek verilen bu haber aslında devletin sömürü biçimlerinden bir tanesi. Özellikle Türkiye gibi ülkelerden Almanya'ya göç bu yasayla hızlanacak. Ülkemizde özellikle genç kesimlerde vücut bulan yurt dışı arayışı artık daha fazla yaygınlaşacak. Zira bunun önü resmi olarak da açıldı. Türkiye'deki koşullardan memnun olmayan bir yığın genç emperyalist bir ülkenin sömürü ağına davet edildi. Alman devletinin senelerdir göç akışını hızlandırmaya çalıştığı somut bir gerçeklik. Yeni yasa bunu ne kadar karşılayacak şu an belli değil ancak; Almanya'ya gitmek için başvuruda bulunanlar bir umutla gittikleri yabancı bir ülkede bir yabancı olarak sömürülecekler. Elbette toplumsal bir bakış açısına sahip olanlar yurt dışına gitmenin gerçek bir çözüm olmadığını farkındadırlar. Bireyler için de genel olarak bu yolun bir çıkış olmadığını, önümüzdeki dönemin kapitalist ekonomiler için bunalımın derinleşeceği bir dönem olacağını belirtmek gerek. Kapitalist sistem hiçbir yerde özgürlük sunamaz durumdadır. Özgürlük sunulan değil, kavgası verilerek kazanılacak bir değerdir. Göç yasası kapitalistlerin özgürlüğü için göçe zorlananların esaretinden başka bir şey sunmamaktadır.

YUNANİSTAN 2. TUR SEÇİMLERİNE KISA BİR BAKIŞ

21 Mayıs'ta Yunanistan'da gerçekleşen genel seçimlerde meclis çoğunluğunun tek parti tarafından sağlanamaması ve hiçbir partinin koalisyonla yanaşmaması nedeniyle, 25 Haziran'da tekrarlanan seçimler sonuçlandı. Açıklanan verilere göre yüzde 52,6 oranında katılımının sağlandığı 2. tur genel seçimlerinde Kiriakos Miçotakis liderliğindeki milliyetçi-muhafazakâr Yeni Demokrasi (Nea Demokratia-ND) oyların yüzde 40,79'unu aldı ve 300 sandalyeli mecliste 158 milletvekili olarak tek başına iktidar oldu. Bir önceki seçimlere göre 300 bin oy kaybetmesine rağmen seçim kanununda birinci olan partiye verilen (oy oranına göre) 25 ile 50 ek sandalye hakkı kazanan YDP tek başına iktidar olurken, seçimin sürprizi ise oy oranında ciddi bir düşüş olan Radikal-Sol İttifak (SYRIZA) oldu. 21 Mayıs'ta 20,6 oy alarak 76 milletvekili kazanan SYRIZA 2. tur seçimlerinde yüzde 17,8 ile 48 milletvekiline düştü. PASOK-KINAL ittifakı yüzde 11,86 ile 32, Yunanistan Komünist Partisi (KKE) yüzde 7,67 ile 20, Yunan Çözümü Partisi yüzde 4,45 ile 12, Zafer Partisi yüzde 3,7 ile 10, Özgürlük Seyri Partisi yüzde 3,17 ile 8 sandalyenin sahibi oldu. Seçimlerde birçok nedenden kaynaklı olarak katılımın düşük bir oranda kaldığının altını önemle çizmek gerekmektedir. Nihayetinde yüzde 52,6'luk katılım oranının Yunanistan siyasal tarihinin en düşük katılımlı seçimi olduğu belirtilmektedir. Yunanistan'da güçlü bir kitle tabanı bulunan anarşist örgütler seçimleri boykot ettiler. Seçim sonuçlarının ardından büyük bir yenilgi yaşayan ana muhalefet partisi SYRIZA'nın başkanı Alexis Çipras "değişimin önünü açmak" için istifa ettiğini açıkladı.

Yunanistan seçimlerinin ikinci tur sonuçları ele alındığında ortaya çıkan tablonun tüm dünyada yükselen sağ-faşist rüzgâra paralel bir seyir izlediğidir. Ancak ABD ve AB'li emper-

yalistlerin Doğu Akdeniz ve Balkanlar'daki konumlanmasına eş güdümlü bir çizginin dizayn edilmesi önemli bir noktadır. Bununla birlikte Avrupa için "tehlike(!)" çanlarının çaldığı mülteci konusunda Avrupa'nın kapısı olan Yunanistan'da Miçotakis hükümetinin sergilediği insanlık dışı politikalar, AB'li emperyalistlerin mülteci politikalarına sunduğu katkı boyutuyla büyük bir desteği arkasına aldığı göz ardı edilmemelidir. Bu desteğin arka planında bölgede emperyalist çelişkilerin dayattığı koşullar, Yunan egemen sınıflarının emperyalizme bağımlılığı ve uygulayacakları politikaların uzlaşmaya alabildiğine açık

bir çizgi izlediği gerçekliği vardır.

Yunanistan'da ekonomik krizin emareleri kendisini göstermeye başlarken buna rağmen siyasal bir değişimin olmamasının nedenlerinden birisi de istikrar argümanı olmuştur. Miçotakis liderliğindeki ND'nin seçim sürecinde en çok üzerinde durduğu istikrar argümanı ile geniş bir kesimi manipüle etmekte başarılı olduğunu söylemek gerekiyor. Bunu yükselen milliyetçi dalga ile destekleyen, Yunan-Türk düşmanlığı ile perçinleyen ND ikinci turda da açık ara seçimi kazanma becerisini gösterebilmiştir. Özellikle Türkiye'deki genel seçimlerle eş zamanlı gerçekleşen Yunanistan seçimlerinde her iki ülke egemenlerinin arkasına almaya çalıştığı bu tarihsel düşman-

lık(!) argümanı ile ortaya çıkan kimi dalaşlar seçmenin tercihinde önemli bir hamle olmuştur.

Seçim arifesinde Yunanistan'da ekonomik ve siyasal önemli gelişmelerin yaşandığı bir gerçektir. Ekonomik krizin emareleri, emekçilerin gasp edilen hakları, demokratik kimi hakların tırpanlanmaya çalışıldığı yeni yasalar, 21 Mayıs öncesi gerçekleşen ve 57 kişinin yaşamını yitirdiği tren kazası ve 14 Haziran'da gerçekleşen göçmen katliamı geniş kesimlerin sokaklara çıkmasına yol açmıştır. Buna rağmen alternatif yaratma zayıflığı bir yana, ortaya çıkan dinamiğin parlamen-

terleri olan Yunanistan Komünist Partisi (Marksist-Leninist) [KKE(m-l)] ile seçimlere girmişlerdir. Ciddi bir saldırı, engelleme, cezalar eşliğinde yürütülen seçim çalışmalarında sistem içi uzlaşma çizgisine karşı da çalışma yürüten komünistler her ne kadar ilktura göre oy kaybı yaşasalar da seçim değerlendirmelerinde yaptıkları belirlemelerle, parlamentarizme sıkıştırılan çözüm yollarına karşı sınıf mücadelesiyle halkın örgütlenme, direnme ve kendi gücünü yaratma temelli bir çalışma yürüttü.

Yenilenen 2. tur seçimlerinin sonuçları itibarıyla ND'nin tek başına hükümet kurabilmesi geçen dönem hız kazanan hak gasplarının artacağına sinyalleri olmuştur. Emperyalistlerin icazetini almış bir hükümetin elbette uygulayacağı tüm politikalar da efendilerinin çıkarına olacaktır. Yunan işçi sınıfı ve emekçi halkını zor günlerin beklediği bir gerçektir. Ancak bunun tersine çevrilmesi de devrimci mücadelenin güçlendirilmesi, sistemin yaratmaya çalıştığı sağ rüzgârın tersine çevrilmesi ile mümkün olacaktır. Yunanistan halkının devrimci dinamiği güçlüdür. Önemli olan bunu açığa çıkaracak olan pratiklerin örgütlenmesidir. Bunun

tarizme yönlendirildiği tasfiyeci bir hattın varlığı önemli bir yerde durmaktadır. Yunanistan'da sol-sosyalist güçler özellikle de komünistler kitleleri örgütleme, militan bir çizgide konumlandırma becerisini, bunun politik-pratik sacayağını örme noktasında iyi bir sınav veremezken öte yandan gelişen milliyetçi-sağ çizgiye karşı da bir karşı duruş örgütlemeye başarısız olmuştur. Nitekim ikinci tur seçimlerinde üç faşist parti daha başarı sağlayarak mecliste sandalye kazanabilmiştir. Özellikle daha önce faaliyetleri yasaklanan Altın Şafak adlı neo-nazi artığı faşist partinin devamcısı niteliğinde olan Spartalılar Partisi ikinci turda meclise girebilmiştir.

Yunanistan'da komünistler kendi par-

için KKE (m-l)'nin seçim değerlendirmesindeki şu vurgular oldukça önemlidir. "Anın giderek daha fazla ihtiyaç olarak ortaya çıkardığı devrimci-komünist hareketi inşa etme yönünde daha kararlı bir şekilde hareket etmeliyiz. Yunan egemen sınıflarına, emperyalizme ve faşizme karşı halkı ve gençliği örgütleyecek ideolojik-politik-pratik cepheleeri ön plana çıkarmalıyız. Halk güçlerinin potansiyelinin açığa çıkarılması ve örgütlenmesi için işçi sınıfı ve gençliğin daha geniş kesimleriyle bağ kurabilmek, kapitalist-emperyalist saldırıya, emperyalist bağımlılığa, savaşa ve sistemin dayattığı toplumsal ve siyasal yaşamın baskılanmasına karşı kitle mücadelesini güçlendirmek için daha fazla çaba göstermeliyiz."

KAVGADA

ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Tuncay Bali: Malatya doğumlu olan Tuncay Bali, İstanbul Hukuk Fakültesi'nde öğrenim gördüğü sıralarda siyasi düşüncelerle tanıştı. Kısa sürede kendini siyasal olarak geliştirdi. Proletarya Partisi militanı olarak Zeytinburnu'nda demokratik kitle örgütlerinde faaliyet yürüttü. 16 Temmuz 1977 tarihinde Zeytinburnu'nda Orhan Çam adlı bir faşist tarafından katledildi.

Ömer Nail Yusufoglu: 1960 yılında Elâzığ Karakoçan'da dünyaya gelen Ömer Nail Yusufoglu, Proletarya Partisi'nin düşünceleriyle tanıştıktan sonra gençlik örgütünde faaliyet yürütmeye başladı. Proletarya Partisi ileri militanı olan Ömer Nail Yusufoglu, 7-8 Temmuz 1978 yılında İstanbul Hasköy'de faşistler tarafından katledildi. Alçakça katledilen Yusufoglu'nun cenazesi ancak 13 Temmuz tarihinde bulanabildi.

Paşa Soylu: Proletarya Partisi taraftarı olan Paşa Soylu, 18 Temmuz 1980 tarihinde Almanya'da geçirdiği trafik kazası sonucu hayatını kaybetti.

Cevher Yaşar: Dersim Mazgirt/Pulan köyü doğumlu olan Cevher Yaşar, Proletarya Partisi'nin düşünceleriyle 1978-79'da lise yıllarında tanıştı. Bu dönem bir yandan öğrenci gençliğin devrimci mücadelesi içinde aktif bir şekilde yer alırken bir yandan da Dersim ve çevre ilerinde yarı profesyonel olarak faaliyet yürüttü. '80 döneminde gözaltına alınarak işkenceli sorgulardan geçirilen Cevher Yaşar, militan yapısıyla tavizsiz direniş geleneğinin sürdürücüsü oldu.

Cevher Yaşar serbest bırakıldıktan sonra faaliyet bölgesine döndü. O dönemde devam eden bölgedeki baskıya rağmen devrimci mücadelenin daha da yükselmesi karşısında devlet, yeni karakollar açtı ve daha fazla askeri güç yığarak bölge halkını korkutmaya, teslim almaya, devrimci mücadeleden uzaklaştırmaya çalıştı. Bu sebeple ajan-iş birlikçi ağının daha da güçlendirilmesine ağırlık verdi. İş birlikçi Pulan Köyü muhtarının cezalandırılmasını bahane ederek bir operasyon başlattı. Mazgirt'in Pulan, Haraba, Beroç, Kuşxane ve Velyan köylerinden içlerinde Proletarya Partisi militanı Cevher Yaşar'ın da olduğu birçok köylü gözaltına alındı ve Germiş Yatılı Bölge okuluna yerleşen askeri tabura götürüldü. Burada köy-

lülere günlerce işkence yapıldı. Cevher Yaşar, komünist önder İbrahim Kaypakkaya'dan aldığı "Ser verip sırmememe" ilkesine bir kez daha sahip çıkarak işkencileri yenilgiye uğrattı. Bu direniş karşısında yenilgiye uğrayan işkenciler Cevher Yaşar'ı 8 Temmuz 1985'te katletti. Ardından da "intihar etti" diyerek insanlık suçunu gizlemeye çalıştı.

MALTEPE KATLİAMI

19 Temmuz 1992 tarihinde Kartal Maltepe'de **Hasan Demir, Nurgüzel Yaşar ve Ramazan Ceviz** katledildiler.

Üzerinden 30 adet kurşun çıkan Ramazan Ceviz'in ayak topuğunda kurşun yarası olması, boyun ve kolunun kırık olması, nasıl vahşice katledildiğinin kanıtıydı. Ramazan Ceviz'in cenazesi Adana'da, Hasan Demir'in cenazesi Bursa'da, Nurgüzel Yaşar'ın cenazesi İstanbul'da toprağa verildi.

Hasan Demir (Ünal): Bursa Yenişehir doğumlu olan Hasan Demir (Ünal), ilk olarak Komsomol saflarında örgütlendi. Ölümsüzleştğinde Proletarya Partisi üyesiydi.

Nurgüzel Yaşar: 1969 Kars'ın Selim ilçesinin Baykara köyünde doğan ve anne tarafından Çerkez olan Nurgüzel Yaşar, yaşamını İstanbul Gültepe'de geçirdi. Küçüklüğünden beri devrimcilerle iç içe olan Nurgüzel, Gülkad'da halk oyunları dersi verdiği süreçte örgütlü mücadeleye katıldı. Nurgüzel Yaşar, Maltepe'de katledildiğinde Proletarya Partisi ileri militanıydı.

Ramazan Ceviz (Deniz): Ölümsüzleştğinde Proletarya Partisi üyesiydi.

Mehmet Ali Çakıroğlu: 1966 yılında Maraş'ın Elbistan ilçesinde yoksul bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Mehmet Ali Çakıroğlu, çeşitli nedenlerden dolayı ailesinin Mersin'e taşınmasının ardından şehre uyum sağlayamayan ailesinin durumu kötüleşince küçük yaşta gerçek yaşamla tanıştı. Aile bütçesine katkı sunmak için bir yandan çalışıp bir yandan okuyarak üniversiteye kadar gelen Mehmet Ali Çakıroğlu, devrimci düşüncelerle de burada tanıştı. Okulda gençliğe önderlik eden Mehmet Ali, Proletarya Partisi ile tanıştıktan sonra okulu bırakarak aktif mücadeleye atıldı. Öğrenme ve gelişme yönünde-

ki yeteneği sayesinde önce öğrenci gençlik önderliği, sonra Yeni Demokrasi dergisi Ankara temsilciliği görevini üstlendi. Bu süreçte zindanlarla, işkencilerle tanıştı. Tavrı netti. "Düşmanı işkencilerde de yenmek gerekir" bilinciyle hareket etti. Daha sonra da 3-4 defa

gözaltına alınıp her türlü işkenceye maruz kalan M. Ali Çakıroğlu'nu düşman her seferinde serbest bırakmak zorunda kaldı.

Yine Ankara'da düzenlenen operasyonlardan birinde gözaltına alınan Mehmet Ali Çakıroğlu, işkencileri yenilgiye uğrattıktan sonra, İstanbul Gayrettepe işkencilerine teslim edilip öç alınmaya çalışıldı. Ancak İstanbul polisi her türlü işkence yöntemi ile yarı ölü haline getirdiği Mehmet Ali Çakıroğlu'nu savcılığa dahi çıkarmadan serbest bıraktı.

1991 Nisan'ında Komsomol GK üyeliğine atandı. Mart 1992'de Proletarya Partisi üyesi oldu. Proletarya Partisi 1. OPK'sına gençlik adına katılan delegeler arasında yer aldı. Burada Komsomol Genel Sekreter yardımcılığına getirildi.

M. Ali Çakıroğlu 13 Temmuz 1993 günü Proletarya Partisi 1. OPK'sını selamlamak ve duyurmak için planlanan eylemler için bomba imali sırasında bir kaza sonucu yaralandı. Kaldığı evde yalnız olan Çakıroğlu, eve gelen polisler tarafından bir saat fazla yaralı halde bekletildi. Daha sonra kaldırıldığı SSK Göztepe Hastanesi'nde tedavisinin geciktirilmesi sonucu ölümsüzleşti.

Mustafa Kalkan (Muhtar): 1958 yılında Dersim-Hozat Kırnik (Buzlupınar) köyünde orta halli bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelen Mustafa Kalkan (Muhtar), 1938 katliamının acılarını ve direnişlerini dinleyerek büyüdüğü Dersim'de 1977-78 yıllarında Proletarya Partisi ile ilişki kurdu. Lise yıllarında, gençlik çalışmalarına aktif olarak katıldı.

1982'de gittiği bir görev yerinde gözaltına alınarak tutuklandı ve Elâzığ Hapishanesine götürüldü. Hapishane sürecinde de karamsarlık, yılgınlık ve teslimiyete karşı devrimci onurundan ve Proletarya Partisi'nin düşüncelerinden ödün vermeden direniş yaşattı. Aynı yıl Proletarya Partisi'ne, halka ve devrime daha yararlı bir nefer olmak için Elâzığ Hapishanesinden firar etti. Firarın ardından Mustafa Kalkan, zaman kaybetmeden Proletarya Partisi ile ilişki kurarak Halk Ordusu'na katıldı. Uzun bir dönem kırık bölgelerin çeşitli alanlarında çalışmalar

yürüttü. Fedakâr ve çalışkan oluşuyla yoldaşları arasında takdirle karşılanan Mustafa Kalkan, birtakım özel durumdan kaynaklı yurt dışına çıktı. Avrupa topraklarına ayak basar basmaz Proletarya Partisi ile iletişime geçerek çalışmalara aktif olarak katıldı. Proletarya Partisi'nin örgütlü yapısı içinde sempatican olarak, Proletarya Partisi'nin faaliyetlerine dört elle sarıldı. Mustafa Kalkan, 17 Temmuz 1993 tarihinde bir trafik kazası sonucu hayatını kaybetti.

Murat Deniz (Ömer-Erol): 1972 yılında Kırklareli'nin Vize ilçesi, Hasboğa köyünde doğan Murat Deniz, Boşnak milliyetindendi. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinde okurken örgütlendi. '94 yılında yaşanan darbe sonrası MLM hattını savunarak Proletarya Partisi saflarında yerini aldı.

Tokat'ın Turhal ilçesine bağlı Yaylacık dağı, Tekmezar kırsalında, 10 Temmuz 2001 tarihinde Halk Ordusu ile TC askerleri arasında çıkan çatışmada ölümsüzleşti.

Naciye Büyük: Naciye Büyük, Sivas'ın Boğazören köyünde yoksul bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Yaşadığı sınıfsal, cinsel ve ulusal baskılarla birlikte yaşamın tüm acılarını tanımış, ancak bütün bunlar karşısında boyun eğip sistemin kadın tipi olmayı kabul etmemiştir.

Daha 14 yaşındayken, dirense de çocuk yaşta evlendirildi. 16 yaşında gördüğü şiddete ve karşılaştığı tepkilere rağmen evliliğini sonlandırdı, fakat 2 yıl sonra aynı kişiyle tekrar evlendirildi. Her türlü zorluğa rağmen yeniden ayrılan Naciye Büyük, yaşam kavgasında hep tek başınaydı.

Tüm isteğine rağmen okula gönderilmeyen ve çocuk yaşta evlendirilen Naciye Büyük, kendi ayakları üzerinde durma çabasını sürdürdüğü İstanbul'da, çalıştığı Kartal ekmek fabrikasında devrimci fikirlerle tanıştı. Devrimcilerin ve devrimci yaşamın bir parçası olmayı, sonraki yıllarda mülteci olarak yaşamaya başladığı Almanya'da da sürdürmüştür.

Partizan ailesinin bir parçası olarak örgütlü mücadele içinde ve yaşlı bedenine rağmen gençlerle iç içe oldu. Militan eylemlerden kadın çalışmasına, yayın ve alan çalışmasına kadar birçok görevi layıkıyla yerine getirdi.

Naciye Büyük, 15 Temmuz gecesi beyin kanaması nedeniyle hastaneye kaldırıldı. Tüm müdahalelere rağmen 19 Temmuz 2009'da hayatını kaybetti.

yoğun ki, siyasi öznelerin yıllardan beridir tartıştığı esas konulardan birisi "mücadelelerin birleştirilmesi".

Fransa'nın özgün bir diğer noktası ise şiddete varan kitlesel eylemlerin içerisinde "sağ" olarak adlandırılan kesimlerin de olması. Bunun en yakın ve yalın örneği Sarı Yelekliler eylemiydi. Öyle ki eylemlere sol-anti faşist kesimler, ne yazık ki, sağın önderliğini görünce katılma gereği hissettiler. Bir diğer özgün nokta, bu kesimlerin ken-

di alanlarını tutup o otonomide politikalarına devam etmeleri. Her sektör kendi mücadele kolunda, kendi talepleri doğrultusunda ve muazzam bir inisiyatifle hareket ediyor, fakat mücadele dinamiğini bir üst örgütte, örneğin bir komünist partide, hiç değilse sol-demokratik bir yığın hareketinde ortaklaşmıyor. Bu bağlamda halk inisiyatif almayı gelenek haline getirmiş, öz örgütlülükleriyle kendini var eden fakat bir "kopuş hareketine" sokulmayan karakterde.

İSYANIN MERKEZİ BANLİYÖLER

Banliyö siyaseti için durum çok farklı değil. Fransa'nın iç dinamiklerine paralel olarak, banliyö gençliği de Fransız devleti ile zimni bir diyalog halinde. Buna göre polisin "orantısız müdahalesi"ne son günlerde tanık olduğumuz şekilleriyle cevap verilebiliyor. "İş"te kullanılan silahlar, eylemlerde ortaya çıkıyor. Polisten ve devletten hesap soruluyor, devletin resmi değerlerine, bayrağına, resmî kurumlarına ve kolluk güçlerine doğrudan saldıran, koşulunu yakaladığında yağma eylemleriyle "evine ekmek götüren" bütün bu pratikler, hiç şüphesiz ki muazzam bir devrimci

dinamik taşıyor. Bu örgütsüz, otonom yapılanmayı seven barbar pratikler bütünü, hayata geçtiği oranda ülkenin sol-sosyalist güçlerinin fersah fersah önüne geçebiliyor. Bu dinamik ortaya çıktığı an, Fransız solu beyaz ve düzen içi kalıyor. Gerçekten de Avrupa aydınlanmacılığından kopmayan, en militanı işçilikte demirleyen sol hareket, Avrupa burjuva demokrasisine ve özelde de Fransız "sosyal devlet" esprisine mahkûm bir siyasi yörünge izliyor.

Ülkeyi kasıp kavuran Sarı Yelekliler gibi sokak çatışmalarında yer yer en ön saflarda, otonom yapılar halinde gördüğümüz banliyö gençliği ile tabanı ve örgütleriyle Fransa solu arasında aracılık yapan tek kolektif yapılanma "adalet platformları". Adama Traore için Adalet, Lamine Dieng için Adalet gibi, polis katliamları sonucunda öldürülen insanların yakınları, mücadeleyi daha "bilindik" bir aşamaya çekip, kurumsal kimliklerini legal-militan alan üzerinden sürdürmeyi yeğlediler. Konjonktürün ironik yanı, her yıl platformlara bir yenisi ekleniyor ve her yıl düzenlenen yürüyüşlerle Fransa siyasetinin en bilindik demokratik eylemi, siyasi haber nite-

liği taşımaktan uzak kitlesel anmalar gerçekleştiriliyor.

Avrupa solu ve özelde de Fransa solu, kuşkusuz ki bizim de bir ölçüde etkilendiğimiz şekliyle, bu barbar yıkıcılığı sahiplenemiyor. Hasbelkader örneğin Fransa Komünist Partisi gençliğinde örgütlenen bir kısım banliyö gençliğinin duvarlara yapıştırdığı anti emperyalist afişler dışında kendini otonom antifaşist yapılarda ifade eden banliyöler için isyanın kurumsallaşması, örgütlü bir karşı koyuşun moda haline gelmesi, kültürel bir kendini var etme biçimi olarak dayatması ve Fransa solunu sarsması gerekiyor.

Bugün banliyölerde yaşananlar bir eylem geleneğinin yansıması. Mecliste milletvekiline "Afrika'ya dön" denebilen, "yere yat yoksa öldürürüm" söyleminin yoğunlaştığı ve emperyalistler arası çelişkinin yoğunlaşmasıyla birlikte kendine çeki düzen veren devletin hıncını banliyölerden aldığı bir dönemdeyiz. Bu eylemler kopuşu müjdeliyor mu meçhul fakat kopuşu tetikleyecek birçok etmenin objektif olarak Fransa'da var olduğunu söylemek mümkün.

Fransa'dan Yeni Demokrasi Okuru

Kolombiya ordusu 6 ELN üyesini katletti

Kolombiya ordusu, Ulusal Kurtuluş Ordusu'na operasyon düzenledi. Operasyonda 6 kişinin katledildiği belirtildi.

Kolombiya ordusu, Arauca yönetim bölgesine bağlı kırsal bir alanda ELN üyelerine operasyon gerçekleştirdi.

Savunma Bakanı Ivan Velasques, operasyona ilişkin açıklamasında, ELN ile ilan edilen ateşkesin henüz fiiliyata girmediğini hatırlatarak çatışmada 2'si kadın 6 kişinin

öldürüldüğünü belirtti.

Velasques, askerlerin görevlerini yerine getirdiğini ve Cumhurbaşkanı Gustavo Petro'nun ateşkes kararnameğini imzalayana kadar ordunun operasyonlarına devam edeceğini kaydetti.

ELN'in üst düzey liderlerinden Eliecer Herlinto Chamorro (Antonio Garcia), Telegram'dan paylaştığı mesajında, operasyona tepki göstererek ülkedeki aşırı sağın ikili ateşkese mâni olmaya çalıştığını ve orduyla iş birliği yaptığını belirtti.

ELN'in tasfiye edilmesi için paramiliter gruplarla eş zamanlı hareket edildiğini belirten Chamorro, silahlı eylemlerini durdurmayacaklarını söyledi.

Kolombiya hükümeti ile ELN arasında Küba'da başlayan üçüncü tur müzakereleri, "6 aylık geçici ateşkes anlaşması" imzalanarak sona ermişti.

Taraflar arasında sağlanan 180 günlük geçici ateşkesin 3 Ağustos'tan itibaren uygulanacağını bildirilmişti.

(HABER MERKEZİ)

BANLİYÖLER YANIYOR, PEKİ YA FRANSA?

1 7 yaşındaki Nahel adlı göçmen kökenli bir gencin polisin “dur ihtarına” uymadığı gerekçesiyle öldürüldüğü 27 Haziran Salı gününden bu yana Fransa’nın banliyölerinde sular durulmuyor. Birçok belediye, valilik, karakol yakıldı ve kullanılmaz hale getirildi. Bir gözaltı karakolu göstericiler tarafından basılmak istendi. Büyük mağazalar ve marketler yağmalandı. Eylemlerde havai fişekler, el yapımı patlayıcılar, pompalı tüfekler ve molotof kokteylleri kullanılırken Nahel’in katili polis tutuklandı. Paris’in iki banliyö bölgesinde ise 3 Temmuz’a kadar saat 21:00 – 06:00 arası sokağa çıkma yasağı ilan edildi.

Nahel’in katledildiği yer, 2.1 milyon nüfuslu Paris’i çevreleyen toplam 10 milyon nüfuslu 7 banliyö bölgesinden birine bağlı Nanterre şehri. Şehrin en önemli özelliklerinden birisi, Fransa’nın en militan üniversitelerinin birini barındırması.

“İSYAN ETMEKTE HER ZAMAN HAKLIYIZ”

Paris banliyöleri başta olmak üzere, Fransa banliyöleri sömürge ülkelerinin kin dolu çocuklarına ev sahipliği yapan geniş emekçi kesimlerin yaşam alanları. Çoğu semt sakini kendi yaşam alanlarının dışına çıkmazken binlerce kişilik konutların bulunduğu geniş beton yığınlarından Paris’e neredeyse sadece çalışmak için gidip gelen bir kesimden de bahsetmek mümkün. Paris’le bu banliyöler arası kurulan demiryolu hatları, şehrin içindeki metro hatlarına kavuştuğunda, çalışma alanlarının dışında yer altında görebileceğimiz semtliker, başka bir dilin, kültürün, yaşam dinamiğinin kurucusu halindeler.

Banliyö gençliği genelde lümpen proletarya kökene sahip. Düzensiz işlerin yanı sıra, “gayrimişru” olarak adlandırabileceğimiz, torbacılık, silah kaçakçılığı, hırsızlık gibi alanlarda

yoğunlar. Beyaz Fransız toplumunun geri kesimleri banliyö gençliğine “racaille” yani ayaktakımı, berduş, korkulacak kimse diye sesleniyor.

“Ayaktakımı”nın kendini gösterme ve tanınma gibi meşru kültürel ve sosyal çabaları kuşkusuz ki var. Bunu en yaygın şekilde, günümüz Fransa rap müziğine damgasını vuran tarzlarıyla yapıyorlar. Fason marka eşofman takımı, kendilerine has Fransızca ve rap müzik, banliyö gençliğini açığa çıkaran dinamikler. Onları bir başka özellik daha öne çıkarmış durumda: İsyan etmek!

Mao’nun “İsyan etmekte her zaman haklıyız” söylemi, Fransızca’dan “isyant etmek için her zaman bir sebebi-miz var” şeklinde de çevrilebiliyor ve bu durum banliyöler için iki çeviride de karşılığını buluyor. Polis müdahalesi sonucu ölüm sayısı 2018’de 17 iken, bu sayı 2021’de 37 idi. Katliamların çoğunun banliyölerde gerçek-

leştiğini düşünürsek, başka bir sebep aramaya gerek kalmaz. Banliyö dinamikleri ve Fransa devleti arasındaki güç dinamiklerini anlamamız için, kuşkusuz ki Fransa toplumun politik alışkanlıklarına bakmak gerekir.

Fransa bir devrimler ve isyanlar ülkesi. Tarihin ilk proletarya diktatörlüğü girişiminin yaşandığı Paris, sosyal-siyasal ve kültürel atılımların tarihi deneme tahtası rolünde. Bu gelenek halkta karşılığını bulmuş durumda. Hemen her toplumsal kesim kendi örgütlenme ağını yaratabilmiş durumda. Eylem repertuarları hayli geniş halk kesimleri, kitlesel şiddeti bir demokratik radikalizm olarak görebiliyor. Sendikal alanda grevler, blokajlar, iş bırakmalar; üniversitelerde işgal ve boykotlar, çiftçilerin kırlardan merkezlere gelerek hayatı felç eden yol kapamaları, kağıtsız göçmenlerin işgal ve blokaj eylemleri ve banliyö isyanları. Toplumsal dinamik o kadar

yazının devamı 23. sayfadadır

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!

OKU OKUT!

 [yenidemokrasi1](#)

 [ydemokrasi11](#)

 yenidemokrasigazetesi@gmail.com

 [yenidemokrasi](#)

 [yenidemokrasi32.net](#)

Özgür Gelecek İçin **Yeni Demokrasi Gazetesi** Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No:6 Daire:3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenidemokrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi B Blok, 1 Kat, No: 349 Zeytinburnu/İst-0212 501 21 20